

PROTOCOL PER A L'ABORDATGE INTEGRAL DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

Ajuntament de Mataró

PROTOCOL

PER A L'ABORDATGE INTEGRAL DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

CIRD - SIAD • Ajuntament de Mataró 2017

Ajuntament de Mataró

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	7
2. OBJECTIUS	9
3. MARC LEGISLATIU	10
4. MARC CONCEPTUAL	13
4.1. DEFINICIÓ	13
4.2. FORMES DE VIOLÈNCIA I TIPOLOGIA DE MALTRACTAMENTS.....	13
4.2.1. VIOLÈNCIA FÍSICA.....	13
4.2.2. VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA	15
4.2.3. VIOLÈNCIA SEXUAL.....	20
4.2.4. VIOLÈNCIA ECONÒMICA	21
5. DIFICULTATS EN EL REONEIXEMENT O LA IDENTIFICACIÓ DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA	23
5.1. LA DETECCIÓ I LA IDENTIFICACIÓ DE LES SITUACIONS DE RISC EN LA VIOLÈNCIA MASCLISTA. INDICADORS.....	25
6. TIPUS D'INTERVENCIÓ I CIRCUITS INTERNS	33
6.1. LA INTERVENCIÓ DES DEL CIRD-SIAD.....	33
6.1.1. PREVENCIÓ.....	33
6.1.2. SENSIBILITZACIÓ	34
6.1.3. DETECCIÓ	35
6.1.4. ATENCIÓ	35
6.2. SERVEIS D'ATENCIÓ	36
6.3. FITXES DE DERIVACIÓ AL CIRD I FITXA DE RETORN	39
6.4. LA INTERVENCIÓ DES DEL SERVEI DE BENESTAR SOCIAL DE L'AJUNTAMENT DE MATARÓ.....	43
6.5. LA INTERVENCIÓ DES DE MEDIACIÓ INTERCULTURAL.....	45
6.6. LA INTERVENCIÓ DES DEL SIAD MARESME	45
6.7. LA INTERVENCIÓ DES DEL SERVEI D'INTERVENCIÓ ESPECIALITZADA (SIE) MATARÓ-MARESME	50
6.8. LA INTERVENCIÓ DES DE L'ABS (CONSORCI SANITARI DEL MARESME).....	51
6.9. LA INTERVENCIÓ DES DE LES ÀREES BÀSIQUES DE SALUT DE L'ICS	53
6.10. LA INTERVENCIÓ DES DE L'HOSPITAL DE MATARÓ	55

6.11.	LA INTERVENCIÓ DES DEL CENTRE DE SALUT MENTAL D'ADULTS (CSMA)	59
6.12.	LA INTERVENCIÓ DES DE LA DIRECCIÓ D'ENSENYAMENT.....	61
6.13.	LA INTERVENCIÓ DES DE LA POLICIA LOCAL I ELS MOSSOS D'ESQUADRA	62
6.14.	LA INTERVENCIÓ DES DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI D'ADVOCATS DE MATARÓ	66
6.15.	ÀMBIT JUDICIAL.....	67
6.15.1.	Actuacions davant el Jutjat de Violència vers la Dona (VIDO)	69
6.15.2.	Assistència jurídica gratuïta	71
6.15.3.	Assessorament jurídic previ a la presentació de la denúncia	72
6.15.4.	Equips tècnics del Departament de Justícia.....	73
6.15.5.	INTERVENCIÓ DES DE L'OAVD (Oficina d'Atenció a la Víctima de Delicte)	74
6.15.6.	LA INTERVENCIÓ DES DE L'EQUIP D'ASSESSORAMENT TÈCNIC PENAL DEL DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA.....	81
6.16.	LA INTERVENCIÓ DES DE LA DIRECCIÓ D'OCUPACIÓ I PROMOCIÓ ECONÒMICA DE L'AJUNTAMENT DE MATARÓ	85
6.17.	ACCIONS DE PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA ADREÇADES A JOVES.....	86
6.18.	ACCIONS DE PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA ADREÇADES A FAMÍLIES.....	89
7.	ÀMBITS	91
8.	SEGUIMENT DEL PROTOCOL I PROPOSTES	96
9.	GLOSSARI CONCEPTUAL	98
10.	GLOSSARI D'ABREVIATURES	104
11.	WEBS D'INFORMACIÓ	105
12.	FITXES DE RECURSOS	106
13.	ALTRES RECURSOS	138

1. INTRODUCCIÓ

La violència contra les dones és un fet estructural de les societats patriarcals, derivat de la desigualtat entre homes i dones i de la necessitat d'establir una societat que es focalitzi en el punt de vista de l'home i dels estereotips de gènere. Constitueix un aspecte estructural de l'organització del sistema social, ja que es dona en totes les classes socials i en les diverses etapes de la vida.

La Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, utilitza l'expressió *violència masclista*: "El masclisme és el concepte que, de manera més general, defineix les conductes de domini, control i abús de poder dels homes sobre les dones i que, alhora, ha imposat un model de masculinitat que encara és valorat per gran part de la societat com a superior".

Aquesta llei estableix el dret de les dones a erradicar la violència masclista i parteix de la premissa que els drets de les dones són drets humans. La violència masclista és una greu vulneració d'aquests drets i un impediment perquè les dones puguin assolir la plena ciutadania, l'autonomia i la llibertat.

Cal abordar la violència masclista com una vulneració dels drets humans, tenint en compte la naturalesa multicausal i multidimensional, per la qual cosa la resposta ha de ser global i obligar tots els sistemes.

Els protocols estableixen la concreció i el procediment de les actuacions, així com de les responsabilitats dels sectors implicats en el tractament de la violència masclista, amb l'objectiu de garantir la prevenció, l'atenció eficaç i personalitzada i la recuperació de les dones que es troben en situació de risc o que en són víctimes.

Des del protocol 2003, l'Ajuntament de Mataró ha mostrat una clara sensibilitat i un fort compromís en la lluita contra la violència masclista. L'any 2010, a conseqüència dels canvis legislatius i socials i de la creació de nous serveis i recursos a la ciutat, es va dur a terme la revisió del primer protocol, d'acord amb les directrius del Protocol marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista de la Generalitat de Catalunya del 2009, que estableix la forma de vinculació dels circuits locals.

La necessitat de mantenir el document viu i actiu fa que el darrer trimestre de l'any 2016 s'iniciï una nova revisió. Des de finals del 2014 s'ha incorporat al territori el Servei d'Intervenció Especialitzada Mataró-Maresme de la Generalitat, que amplia el treball en xarxa i transversal que dona servei a les persones que pateixen la violència masclista a Mataró i al Maresme.

Aquesta tasca transversal de tots els serveis implicats és el que ens permet poder incidir en la prevenció i la detecció precoç de la violència masclista i disposar d'una eina efectiva i eficaç per donar atenció a la dona i a l'entorn on s'han patit o es pateixen situacions de violència masclista a la nostra ciutat.

2. OBJECTIUS

OBJECTIU GENERAL

Garantir l'atenció coordinada dels serveis sanitaris, socials i altres específics de l'Administració, dels serveis jurídics i de protecció i dels moviments associatius per donar resposta a les necessitats específiques de les dones que pateixen la violència masclista.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Impulsar el treball en xarxa entre els diferents serveis públics per garantir l'atenció integral de les dones que viuen o han viscut situacions de violència masclista.
- Actualitzar el circuit d'actuació comú i consensuat que possibiliti una assistència coordinada, integral, àgil i eficaç, així com l'optimització de recursos.
- Evitar la victimització secundària a través de procediments de coordinació entre les diferents administracions i propiciar als professionals que en formen part una formació específica sobre violència masclista.
- Optimitzar el circuit d'intervenció en situacions d'urgència fora dels horaris habituals dels serveis per a les dones que es troben en situacions de violència i que necessiten una resposta immediata.
- Potenciar l'establiment de mecanismes d'actualització, d'avaluació i de seguiment del Protocol.
- Promoure l'impuls d'actuacions que permetin pal·liar l'abast de la violència en l'àmbit comunitari.

3. MARC LEGISLATIU

INTERNACIONAL

1948. La Declaració Universal dels Drets Humans, de 10 de desembre de 1948, va recollir per primera vegada la no-discriminació per raó de sexe en matèria de drets i llibertats, com, entre d'altres, el dret a la vida, la llibertat i la seguretat; la prohibició de la tortura i els tractes inhumans, cruels i degradants; el dret a la igualtat davant la llei i a la protecció contra qualsevol discriminació; el dret a contraure matrimoni, i la igualtat de drets dins del matrimoni i de la família.

1975. L'Assemblea General de les Nacions Unides va proclamar l'any 1975 com l'Any Internacional de la Dona. A partir d'aquest moment, es van incloure les qüestions relatives a les dones en els programes de l'ONU.

1979. La Convenció per a l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona (CEDAW), del 1979, vincula els països signants. Espanya va signar el 1984 la recomanació general 19, que estableix: “Les actituds tradicionals segons les quals es considera la dona com a subordinada o se li atribueixen funcions estereotipades perpetuen la difusió de pràctiques que impliquen violència o coacció, com són la violència i els maltractaments a la família, els matrimonis forçosos, l'assassinat per presentar dots insuficients, els atacs amb àcid i la circumcisió femenina”.

1993. L'Assemblea General de les Nacions Unides va reconèixer per primera vegada els drets humans de les dones com a part dels drets humans universals, va definir la violència contra les dones i va proclamar la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona, en la qual es recomana als estats membres que adoptin mesures per erradicar aquest tipus de violència.

1995. La IV Conferència Mundial de les Nacions Unides sobre la Dona, celebrada a Pequín l'any 1995, consolida el compromís d'analitzar i eliminar la violència de gènere, i deixa patent que la violència contra les dones comporta un gran obstacle per a la igualtat, el desenvolupament i la pau, que impedeix que les dones gaudeixin dels seus drets humans i les seves llibertats fonamentals.

1997. Resolució de la Comissió de Drets Humans de les Nacions Unides 200/49, que condemna tots els actes de violència masclista contra les dones i, especialment, la violència envers les dones en situació de conflicte armat.

1997. Resolució del Parlament Europeu “Tolerància zero contra la violència envers les dones” i el seu desplegament el 1999. Es va crear l'Observatori Europeu de Violència contra les Dones, que serveix d'enllaç entre els països i proposa principis i una guia de bones pràctiques en funció de les diferents experiències que es van desenvolupant.

2011. Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència exercida contra les dones i la violència domèstica, d'11 de maig de 2011, conegut com a Conveni d'Istanbul. Primer tractat europeu que tracta de la violència contra les dones i inclou la violència sexual, física, psicològica i econòmica. Va entrar en vigor l'1 d'agost de 2014.

ESTATAL

1978. La Constitució espanyola recull els principis d'igualtat i no-discriminació per raó de sexe. Estableix com a drets fonamentals: la igualtat davant la llei de totes les persones sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició, circumstància personal o social; el dret a la vida i a la integritat física i moral, i la prohibició de la tortura i les penes o tractes inhumans o degradants.

1981. Als anys vuitanta es replanteja la normativa vigent que afecta les dones i es produeix la reforma del Codi civil.

2003. La Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, de reforma del Codi penal i la Llei 27/2003, reguladora de l'ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica.

2004. S'aprova la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, que en l'exposició de motius defineix la violència de gènere com aquella que “es dirigeix sobre les dones pel fet de ser-ne, per ser considerades, pels seus agressors, mancades dels drets mínims de llibertat, respecte i capacitat de decisió”. Reial decret 355/2004, de 4 de març, pel qual es crea un registre central per a la protecció de les víctimes de la violència domèstica.

2007. Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, que defensa que les dones i els homes són iguals en dignitat humana i iguals en drets i deures.

2015. Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes, que protegeix les persones que han patit un delictes comès a Espanya o que puguin ser perseguides a Espanya, independentment de la seva nacionalitat, de la majoria d'edat i de si tenen o no residència legal.

AUTONÒMIC

2008. S'aprova la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. Estableix com a eines d'abordatge contra la violència masclista: l'Institut Català de les Dones, creat el 1989, instrument vertebrador i impulsor de protocols d'actuació; la creació de programes d'intervenció integral envers la violència masclista; la creació de protocols per a una intervenció coordinada; la delimitació de competències entre l'Administració autonòmica i l'Administració local, així com la col·laboració amb l'Administració de l'Estat i amb les comunitats autònomes i la participació de les entitats i les associacions de dones.

2015. Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, que estableix i regula els mecanismes i els recursos per fer efectiu el dret a la igualtat i a la no-discriminació per raó de sexe en tots els àmbits, les etapes i les circumstàncies de la vida.

4. MARC CONCEPTUAL

4.1. DEFINICIÓ

Violència masclista: “La violència que s’exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d’un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l’àmbit públic com en el privat”. Llei 5/2008, dels drets de les dones per a l’erradicació de la violència masclista.

4.2. FORMES DE VIOLÈNCIA I TIPOLOGIA DE MALTRACTAMENTS

4.2.1. VIOLÈNCIA FÍSICA

Violència física comprèn qualsevol acte o omissió de força contra el cos d’una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

Exemples de formes d’abús físic:

- S’hi apropa de manera intimidadora, l’acusa amb el dit davant els ulls.
- La persegueix o l’assetja.
- La terroritza o l’amenaça amb objectes o armes.
- Li fa la traveta amb el peu perquè caigui.
- Li dona cops de puny i de peu.
- La prem, la retorça o la pessiga fort.
- L’estira o l’arrossega pels cabells.
- Li aixafa la cara contra el plat del menjar.
- La talla, la fereix o la punxa amb ganivets o altres objectes.
- Li llança objectes contra el cos o li pega amb aquests objectes.
- La immobilitza contra la paret, els mobles o el terra.

- Li dona empentes o la sacseja.
- L'arrossega pel terra, la llança per les escales.
- Li pega o li dona puntades de peu al ventre, sobretot durant l'embaràs.
- La fereix als genitals o als pits.
- Li colpeja el cap contra la paret o el terra.
- La lliga o l'encadena, la crema amb cigarrets, li submergeix el cap a l'aigua, etc.
- Qualsevol contacte físic no desitjat per ella.
- La tanca a la cambra de bany o al dormitori, deixant-la a les fosques.
- La tanca a casa.
- L'obliga a prendre medicaments, psicofàrmacs, alcohol, drogues, etc.
- Li fa menjar o empassar a la força aliments, escombraries, papers o altres elements.
- Li embruta el cos.
- Li arrenca o li estripa la roba.
- La desperta a cada moment per no deixar-la dormir.
- La fa fora de casa a la força.
- Li llança substàncies tòxiques, menjar o líquids al cos o a la cara.
- Li provoca cremades amb combustibles o amb objectes calents.
- La desfigura perquè no pugui sortir de casa.
- La llança des del cotxe.
- L'abandona en llocs desconeguts.
- Intenta estrangular-la o asfixiar-la.
- L'assassina.

Quan els abusos físics es van reiterant al llarg del temps es parla de situacions de maltractament físic.

4.2.2. VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA

Violència psicològica comprèn tota conducta o omissió intencional que produeixi en una dona desvaloració o patiment, per mitjà d'amenaçes, d'humiliació, de vexacions, d'exigència, d'obediència o de submissió, de coerció verbal, d'insults, d'aïllament, o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.

Exemples de formes d'abús psicològic emocional:

- Li manifesta menyspreu pel fet de ser dona.
- La insulta, l'anomena amb sobrenoms o adjectius degradants.
- La fa sentir ximple, inútil, feble, ignorant i incompetent.
- La ignora, no li contesta, no li parla, fa com si no existís.
- La mira amb menyspreu, amb sorna, amb burla.
- Critica tot el que fa o diu i hi troba defectes.
- Profereix humiliacions, burles o bromes feridores.
- Ridiculitza sempre els seus gustos, opinions o sentiments.
- La humilia o l'avergonyeix davant d'altres persones.
- Es mostra cínic, prepotent i insolent amb ella i les criatures.
- La rebaixa recordant-li successos del passat.
- Fa comentaris sobre la seva aparença o característiques físiques.
- L'escriu i li dona ordres.
- L'obliga a fer coses sota amenaça.
- La culpa de tot el que passa i també de coses absurdes.
- Desconfia de manera evident de tot el que fa o diu.
- Exigeix que endevini el seu pensament, els seus desitjos o les seves necessitats.
- Exigeix submissió i obediència.

- Li exigeix atenció constant i competeix amb la resta de la família.
- Li exigeix que mantingui el rol d'esposa i mare que ell imposa.
- La fa obeir amb gestos, mirades, senyals amb el cap o sorolls.
- La té ocupada contínuament, no li deixa temps per a ella.
- Tergiversa les paraules o fets en contra d'ella.
- La deixa amb la paraula a la boca quan ella li parla.
- Es nega a discutir els problemes. No parla mai amb ella.
- Vol tenir sempre la raó, vol tenir sempre l'última paraula.
- L'obliga a escoltar-lo durant hores.
- La confon amb arguments contradictoris.
- Li demostra odi i amor alternativament.
- Manifesta gelosia i sospita contínuament.
- Interroga els fills sobre les activitats de la mare.
- No dona mai explicacions, ni diu quan arribarà, i exigeix que ella sempre hi sigui.
- Dona indicis que va amb altres dones.
- S'exhibeix desendreçat, mal vestit o brut per molestar-la.
- Es nega a acompanyar-la a fer les coses que ella demana o necessita.
- No li passa els missatges que són per a ella.
- L'acusa de traïdora i deslleial si explica el que li passa o ho denuncia.
- En cas de separació, li truca per telèfon a cada moment durant la nit.
- No compleix les promeses, els pactes o els acords.
- Amenaça de suïcidar-se per controlar-la.
- L'amenaça (de mort, d'emportar-se els nens, de fer-la fora..).
- La tortura mostrant-li com castiga o maltracta les seves criatures.

- La terroritza dient-li el que pensa fer amb ella o les seves criatures.
- Prepara un clima de terror que la immobilitza.
- La indueix al suïcidi.

Exemples de formes d'abús psicològic social:

- La humilia en públic, criticant-la, rebaixant-la o actuant com si ella no hi fos.
- Boicoteja els aniversaris, les reunions nadalenques o les trobades familiars.
- Desqualifica les seves opinions o se'n burla.
- Es mostra interessat per altres dones de manera oberta davant d'ella.
- Es mostra desconfiat, intolerant o desagradable amb les amistats o els companys i companyes de feina d'ella.
- La tracta com si fos la seva minyona i no col·labora en cap feina domèstica i de cura.
- Munta "espectacles" o la deixa plantada davant els altres.
- En públic es mostra amable amb ella.
- Es fa la víctima en públic, declarant que ella el maltracta.
- Tracta malament les amistats i la família d'ella.
- Imposa la seva presència a la força en actes socials de la dona.
- No permet que la dona l'acompanyi a activitats socials.
- No permet que treballi o estudiï.
- L'obliga a maquillar-se o no ho permet.
- Prohibeix el contacte amb veïns i veïnes, les seves amistats o la família.
- L'obliga a vestir-se com ell vol.
- No li deixa practicar la seva religió.

-
- Provoca que l'acomiadin de la feina.

 - Impedeix que gaudeixi tranquil·lament de qualsevol situació.

 - No li deixa participar en les festes familiars.

 - No li permet parlar de segons quins temes.

 - L'obliga a votar el partit polític que ell vol.

 - Si estan separats, l'espera a la sortida de la feina, li truca per telèfon, la segueix pel carrer, vigila on va i amb qui.

 - Apareix de sobte als llocs on ella va normalment amb les seves amistats, companys i companyes de feina o amb la seva família per molestar-la.

 - No es fa responsable dels fills.

 - L'obliga a consultar metges o psiquiatres dient que està boja, trastornada o malalta.

 - La fa internar, la denuncia a la policia o busca aliats en contra seva.

 - Segresta els fills.

Exemples de formes d'abús psicològic ambiental:

-
- Trenca coses o llença objectes.

 - Trenca o llença la roba o els objectes personals d'ella.

 - Colpeja les portes o les coses quan discuteixen.

 - Fa malbé el cotxe d'ella.

 - Trenca les portes i els vidres, estripa les cortines, estira de les estovalles tirant-ho tot per terra i mou els mobles.

 - Trenca plantes, llibres, fotografies, cartes, documents, records o qualsevol propietat afectiva d'ella.

 - Amaga o trenca elements de treball o d'estudi d'ella i dels fills.

 - Posa la ràdio o el televisor amb el volum molt fort per molestar-la quan està malalta, estudia o dorm, o quan està adormint el nadó.

 - No permet que ella vegi els seus programes preferits.

-
- Omple la casa d'escombraries recollides del carrer.
-
- Embruta i desordena el que ella acaba d'endreçar, escampa les deixalles.
-
- Desconnecta el telèfon quan marxa perquè ella no pugui parlar.
-
- Desconnecta o trenca la ràdio o el televisor perquè ella no els pugui utilitzar quan ell no hi és.
-
- Menja el que està destinat als fills.
-
- Envaeix la casa amb materials o coses que a ella li desagraden o l'atemoixen (armes de foc, pornografia, pertinences d'un familiar mort etc.).
-
- Revisa els calaixos o pertinences d'ella.
-
- Obre les cartes o escolta els missatges telefònics d'ella.
-
- Truca al timbre o apareix a cada moment sense motiu per fer sentir el seu control.
-
- Parla malament d'ella o difon dades íntimes seves.
-
- Si estan separats, intenta entrar a la força a casa d'ella.
-
- Mata els animals de companyia d'ella o els fa mal.
-
- Ensenya productes inflamables per indicar que pot cremar la casa en qualsevol moment.
-
- Corre a gran velocitat amb el cotxe, amenaçant d'estimbar-se amb tota la família.
-

4.2.3. VIOLÈNCIA SEXUAL

Violència sexual i abusos sexuals comprenen qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora tingui amb la dona una relació conjugal, afectiva, de parella o de parentiu.

Exemples de formes d'abús sexual:

- Exigeix tenir relacions sense importar-li els seus desitjos.
- No accepta les negatives.
- La viola.
- La fereix introduint-li objectes a la vagina o l'anus.
- L'obliga al coit anal.
- La toca sense miraments.
- No respecta ni satisfà els gustos d'ella.
- L'obliga a veure pornografia i a copiar-ne els models.
- Pren represàlies si no mantenen relacions sexuals.
- La tracta com si fos una cosa sense sensibilitat.
- Li parla de manera insultant durant el coit.
- Li demana relacions en llocs i moments inoportuns.
- Utilitza el sexe per denigrar-la o iniciar discussions.
- La compara amb altres dones.
- No la sedueix ni espera que ella obtingui plaer.
- L'obliga a tenir relacions sexuals davant les criatures o altres persones.
- Vol fer-li fotos despullada sense el seu consentiment.
- L'obliga a vestir-se de manera excitant per a ell.

- L'obliga a fer gestos o tenir actituds que la humilien o la incomoden.
- L'acusa de frígida o de nimfòmana segons les circumstàncies.
- L'obliga a tenir relacions quan està deprimida, cansada, malalta, immediatament després del part o d'un avortament, després de la mort d'un ésser estimat, després d'una agressió, d'un èxit laboral o social d'ella, etc.
- La utilitza com a descàrrega sexual hostil després d'un disgust laboral o familiar.
- No es mostra afectuós, ni li parla, ni la besa durant l'acte sexual.
- L'obliga, amb armes, a mantenir relacions.
- Pretén mantenir relacions quan està brut i pudent.
- Contagia a l'esposa infeccions i malalties voluntàriament.

4.2.4. VIOLÈNCIA ECONÒMICA

Violència econòmica comprèn una privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si s'escau, dels seus fills, i una limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

També són formes de maltractament econòmic conèixer el patrimoni familiar, prendre decisions unilaterals sobre el seu ús, apoderar-se dels béns, dificultar-li tenir un treball assalariat, assignar-li una quantitat i exigir-li explicacions detallades de totes les despeses realitzades.

És important tenir en compte que la pobresa i la manca d'independència econòmica són factors que impedeixen a les dones fugir de les altres formes de violència i les fan més vulnerables.

Exemples de formes d'abús econòmic:

- Es gasta els diners de la família en ell mateix.
- Gasta grans quantitats de diners en coses supèrflues i en nega de petites per a coses necessàries.
- Menteix sobre les seves possibilitats econòmiques.

- Lliura diners als fills i no a la dona.
- Fa les compres ell per no donar-li efectiu.
- Negua diners per a medicaments o consultes mèdiques.
- Protesta contínuament per l'ús dels diners.
- Desqualifica la dona en la realització de les feines de manteniment i administració de la llar.
- En cas de divorci, no compleix les pensions alimentàries.
- Ven pertinences personals d'ella sense el seu consentiment.
- Li revisa el moneder o la cartera de manera contínua.
- Declara contínuament que tot és seu.
- Oculta el patrimoni familiar.
- Deixa que ella es faci càrrec de les despeses i ell es guarda el que guanya.
- Li pren la targeta de crèdit o els documents bancaris.
- L'obliga a donar-li els diners que ella guanya.
- S'apodera il·legalment dels béns heretats per ella.
- L'obliga a vendre els seus béns i es queda amb els diners.
- Utilitza en benefici seu estalvis prèviament destinats a vacances, tractaments mèdics, reformes de la llar, etc.
- L'obliga a sol·licitar préstecs o avals bancaris.
- L'obliga a treballar més o en el que ell vol per quedar-se els diners.
- L'obliga a endeutar-se per ell amb la família, les amistats o el veïnatge.

5. DIFICULTATS EN EL RECONeixEMENT O LA IDENTIFICACIÓ DE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

Les dones que han viscut violència masclista desenvolupen mecanismes de protecció, defensa i supervivència que moltes vegades es fan crònics. Són reaccions de por, vergonya, sentiments de culpa, i de treure importància al que succeeix, cosa que dificulta reconèixer o assumir que es viuen maltractaments.

Por: la dona ha sofert amenaces contra ella i els seus fills si denuncia o explica a tercers el que li passa, i pot tenir por de les represàlies o d'un augment de la violència.

Vergonya: la dona sent vergonya per viure aquesta situació, creu que només li passa a ella i que ha fracassat en el seu projecte vital de parella i família. Pot pensar que és mala mare o esposa i que alguna cosa deu haver fet. La vergonya també pot venir per no poder plantejar-se deixar la parella, malgrat que ho hagi intentat en altres ocasions. També, en molts casos, la dona pensa que les lesions o seqüeles que té són poc importants i no és necessari mencionar-les davant el professional mèdic.

Distorsió/manca de consciència/minimització: la dona sembla que no s'adona de la gravetat i de la perillositat de la situació, hi treu importància i s'abraça a fortes conviccions. Pot dir frases del tipus: “Estic exagerant, no n'hi ha per a tant”, “són coses meves”, “estic segura que mai no em mataria encara que ho digui”, “segur que no arriba tan lluny”, “als nens no és capaç de fer-los mal”... Són més desitjos que realitats i responen a la necessitat que això sigui així, ja que no pot afrontar cognitivament la realitat que viu. En molts casos, les dones creuen que la violència no es tornarà a repetir, quan el cert és que no tan sols disminueix, sinó que, a més, s'incrementa en gravetat i freqüència.

Negació: la dona nega que passi res, que la seva situació necessiti una ajuda exterior. Diu frases com: “És el de sempre, no es preocupi, hi estic acostumada”, “sé el que em faig”...

Resistència: la dona es resisteix a reconèixer el que està passant. Justifica, comprèn i disculpa el seu agressor: “Va perdre els nervis”, “passa una mala temporada”, “en el fons m'estima”, “si ell és bo”...

Culpabilització: la dona assumeix la responsabilitat del que li passa. Probablement és alguna cosa que el seu company li ha repetit moltes vegades: “Ell té raó, soc un desastre, no tinc les coses com ell vol”, “és veritat que el menjar estava fred”, “els nens feien tant de soroll”, “és que també jo tinc poca paciència, cal saber-lo portar”... En molts casos creu que mereix el que li passa. La culpa és un dels aspectes més presents i difícils de neutralitzar en el treball amb dones que viuen violència masclista. Una educació personal i social basada en la responsabilitat de l'àmbit afectiu i familiar fa que les dones se sentin culpables per quasi tot: per queixar-se, per fer patir (fills, marit, sogres...), per voler posar fi al maltractament, per prendre decisions per ella mateixa.

Totes aquestes respostes impedeixen que les dones reconeixin i, per tant, reaccionin i prenguin mesures per canviar la seva situació; aquestes reaccions les mantenen bloquejades, confoses, paralitzades. La necessitat de cuidar, ser bones mares i mantenir unida la família, com a mandats socials de l'ideal femení, actuen com a forces en el manteniment d'aquestes respostes.

Moltes vegades la dona reaccionarà quan l'agressió hagi estat tan forta que li hagi produït una lesió important, o quan vegi els seus fills en perill. Quan arriba aquest moment, podem assegurar que el procés de violència i maltractament fa molt de temps que s'està produint, i que la dona està atrapada en aquest cercle de violència del qual és tan difícil sortir.

Aquestes reaccions s'han considerat similars a la síndrome d'Estocolm, on la dona, la vida de la qual està en mans del seu agressor, agraeix el fet de seguir amb vida, i qualsevol petit gest que ell tingui, el valora en excés.

A més d'aquestes actituds, podem afegir: desconfiança envers el professional, la creença que el professional no pot ajudar-la en aquests temes i el fet que potser en alguna ocasió va poder fer algun intent en aquesta línia sense resultat. Pot ser que pensi que no és la seva funció o no confia en la confidencialitat de la informació i tem que el seu company se n'assabenti (per exemple, en poblacions petites on tothom es coneix).

5.1. LA DETECCIÓ I LA IDENTIFICACIÓ DE LES SITUACIONS DE RISC EN LA VIOLÈNCIA MASCLISTA. INDICADORS

En cas que els indicadors de sospita siguin positius, s'ha de sotmetre cada cas a una valoració acurada. La valoració ens ha d'ajudar a determinar si tan sols es tracta d'una mera sospita de violència, si ens estem enfrontant a un cas de violència que encara no presenta perills extrems per a la salut de la dona o bé si ens trobem davant d'una dona que està en perill extrem pel que fa a la seva salut, o fins i tot pel que fa a la seva vida.

L'any 2001 es va impulsar, des de l'Ajuntament de Barcelona i el Consorci Sanitari de Barcelona, el Circuit contra la violència vers les dones. En aquest context neix la necessitat real i sentida pels professionals de diferents serveis i institucions que atenen les dones que viuen situacions de violència masclista, amb una aplicació garantida pel rigor científic i que ha tingut un procés científic de validació de l'RVD-BCN a través del GEAV (Grup d'Estudis Avançats en Violència de la Universitat de Barcelona). Què és el que s'incorpora en aquest protocol per objectivar la valoració dels indicadors de violència?

RVD – BCN**Protocol de valoració del risc de violència de parella contra la dona**

Núm. Expedient / Núm. Història:		Data de la valoració:		
Nom i cognoms de la dona:		Data de Naixement:		
DNI / NIE / Passaport:		Data de Naixement:		
Història de conducta violenta de la parella o ex-parella		SI	NO	ES DESCONEIX
1	Agressions o violència física i/o sexual en els últims 18 mesos cap a la dona o cap a parelles anteriors.	☐	☐	☐
2	Agressions o violència vers terceres persones siguin familiars (fills/filles o d'altres) o no.	☐	☐	☐
3	Agressions a la dona quan estava embarassada.	☐	☐	☐
4	Antecedents policials/judicials de violència vers la parella/ex-parella (parella actual o d'altres parelles en episodis anteriors).	☐	☐	☐
5	L'agressor ha trencat mesures judicials de protecció de la dona.	☐	☐	☐
Amenaces i/o abusos greus contra la dona		SI	NO	ES DESCONEIX
6	La dona ha rebut amenaces greus i creïbles, i/o amb ús d'armes, respecte la seva integritat física.	☐	☐	☐
7	La dona ha patit un abús emocional i verbal greu en els últims 6 mesos.	☐	☐	☐
Circumstàncies agreujants		SI	NO	ES DESCONEIX
8	La dona comunica al presumpte agressor la voluntat de separar-se o fa menys de sis mesos que s'ha produït la separació.	☐	☐	☐
9	Increment en els últims sis mesos en la freqüència o gravetat dels episodis de violència.	☐	☐	☐
10	El presumpte agressor abusa de drogues i/o alcohol.	☐	☐	☐
11	Diagnòstic o història de trastorn mental sever del presumpte agressor.	☐	☐	☐
12	Tinença o fàcil accés a armes per part del presumpte agressor.	☐	☐	☐
13	Intents o idees de suïcidi per part del presumpte agressor.	☐	☐	☐
14	Control extrem dels actes de la dona per gelosia o similar.	☐	☐	☐
Factors de vulnerabilitat de la dona		SI	NO	ES DESCONEIX
15	Aïllament social i/o manca de recursos personals de la dona, i/o la dona justifica la violència exercida pel presumpte agressor, i/o presència de fills/filles menors i/o dependents de la dona.	☐	☐	☐
Percepció de la situació de risc per part de la dona		SI	NO	ES DESCONEIX
16	La dona creu que el presumpte agressor és capaç de matar-la personalment o a través de terceres persones.	☐	☐	☐
SUMA DE RESPOTES AFIRMATIVES / VALORACIÓ DEL RISC				
BAIX RISC (d'1 a 7 respostes afirmatives)				
MIG RISC (de 8 a 9 respostes afirmatives)				
ALT RISC (de 10 a 16 respostes afirmatives)				
TOTAL ES DESCONEIX				

El RVD-BCN és un fitxa que disposa d'informació respecte de 7 o més factors de risc. En cas contrari es recomana no fer valoracions addicionals fins a completar el nombre mínim de factors de risc esmentats.

Altres factor/s clau per valorar el risc que viu aquesta dona i que el o la professional troba a faltar al llistat anterior (enumerar però no puntuar)

Està embarassada en el moment de fer aquesta valoració.

Hi ha indicis que la parella o ex-parella té intenció de matar-la.

Altres (especificar):

-
-
-

VALORACIÓ DEL RISC PER PART DEL O DE LA PROFESSIONAL

La valoració del risc per part del o de la professional es fa a partir dels apartats anteriors (puntuació obtinguda, quantitat de factors de risc sense informació i presència d'altres factors de risc importants per aquesta valoració).

BAIX RISC

MIG RISC

ALT RISC

Observacions d'interès

ACTUACIÓ EN FUNCIÓ DE LA VALORACIÓ DEL RISC ACTUAL EXISTENT

CIRCUMSTÀNCIES PREVISIBLES QUE PODEN AUGMENTAR EL NIVELL DE RISC EN EL FUTUR (ALERTA)

(Per exemple: Sortida presó de l'agressor, retorn de l'agressor del país d'origen o d'altres destins, etc.)

Professional que fa la valoració:

Nom i cognoms o núm. identificació: _____ /

E-mail: _____

Telèfon/s: _____

Fax: _____

DNI / NIE / Passaport: _____

Adreça: _____

INSTRUCCIONS ABREVIADES D'ÚS DEL RVD-BCN

1. Objectiu

Proporcionar als i a les professionals que atenen dones que viuen situacions de violència masclista una eina que ajudi a valorar el risc que succeeixin a curt termini actes violents greus per part de la seva parella o ex-parella.

2. Característiques

- Incorpora factors de risc contrastats i vàlids per valorar la probabilitat i immediatesa del risc que succeeixin actes violents.
- Té un caràcter indicatiu i no pas probatori. Ajuda al i a la professional a valorar el risc que succeeixin actes violents.

3. Funcions

- Valorar el risc.
- Registrar quina actuació es realitza en funció de la valoració del risc actual existent.
- Alertar sobre possibles circumstàncies previsible que poden augmentar el nivell de risc en el futur.

4. Quan cal utilitzar el RVD-BCN

- Quan el o la professional té coneixement que la dona viu una situació de violència o la dona ho expressa.
- Sempre que es modifiquin les circumstàncies de la situació en que es troba la dona i que puguin fer variar el risc de violència.
- Preventivament cada 3 mesos.

5. Quan no cal utilitzar el RVD-BCN

- Quan ja hi ha una valoració actual del risc i no disposem d'informació addicional.

(Per exemple: la dona té protecció policial les 24 hores per mandat judicial; quan ja hi ha un altre servei que ha aplicat el protocol en l'últim mes i les circumstàncies no han canviat des d'aleshores, etc.).

- L'agressor es troba ingressat a presó sense permisos, llevat que:
 - Hi hagi la possibilitat que pugui induir l'agressió per part de tercers (família o d'altres).
 - Estigui prevista la sortida de la presó (permisos o sortida definitiva) i calgui activar la funció d'alerta del RVD-BCN.

6. Estructura

6.1 Valoració del risc

- **Llistat de factors de risc:** S'han seleccionat un total de 16 factors de risc amb tres opcions de resposta (Sí, No o es desconeix). Estan agrupats en **cinc categories**:
 - Història de conducta violenta del presumpte maltractador
 - Amenaces i/o abusos greus contra la dona
 - Circumstàncies agreujants
 - Factors de vulnerabilitat de la dona
 - Percepció de la situació de risc per part de la dona

Es trobarà la descripció de cada factor de risc a l'últim apartat d'aquestes instruccions

La suma de respostes afirmatives indica un nivell de risc segons els intervals definits al RVD-BCN:

- Baix risc (1 a 7 punts)
 - Mig risc (8 o 9 punts)
 - Alt risc (10 a 16 punts)
- **Quantitat de factors de risc sobre els que es disposa d'informació:** Aquest protocol és útil si es disposa d'informació respecte de 7 o més factors de risc. En cas contrari es recomana no fer valoracions definitives fins a completar el nombre mínim de factors de risc esmentats.
 - **Presència d'altres factors de risc claus per valorar el risc i que el o la professional troba a faltar en el llistat anterior:** Hi ha factors de risc que, tot i ser importants, es donen solament en alguns casos motiu pel qual s'ha desestimat incorporar-los en el llistat anterior, però sí cal tenir-los en compte a l'hora de fer la valoració final del risc existent.

Per exemple:

- *Està embarassada en el moment de fer aquesta valoració.*
- *Hi ha indicis que la parella o ex-parella té intenció de matar-la*

6.2 Descripció actuació realitzada en funció risc

Breu descripció de la intervenció realitzada directament vinculada a la valoració de risc.

6.3 Circumstàncies previsible que poden augmentar el nivell de risc en el futur (Alerta)

Per exemple: Sortida de presó de l'agressor (permisos o sortida definitiva), retorn de l'agressor dels país d'origen o d'altres destins, etc.

7. Metodologia

- El complimenta el o la professional que està atenent la dona.
- Ho fa a partir de la informació que li proporciona la mateixa dona i, si en té accés, també a partir de la informació que li proporcionen altres serveis i la documentació disponible (sentències judicials, etc.).
- Les preguntes no s'han de formular com si es tractés de l'administració d'un qüestionari. Sovint la dona proporciona de manera espontània informació útil pel protocol, i/o bé és el o la professional qui pregunta a la dona al respecte d'una manera flexible i en el moment oportú en el context d'una entrevista, o segons el tipus de servei de que es tracti i com es trobi la dona, en el decurs de diverses entrevistes.
- No està dissenyat com un qüestionari a omplir directament per la dona.

8. Descripció dels factors de risc

Història de conducta violenta de la parella o ex-parella

1. Agressions o violència física i/o sexual en els últims 18 mesos cap a la dona o cap a parelles anteriors.

Acció no accidental que durant els últims 18 mesos ha provocat dany físic i/ o sexual. S'entén per violència física qualsevol agressió (cops de puny, bufetades, esgarrapades, empentes, patades,...), amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany. S'entén per violència sexual qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició de relacions sexuals, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional.

Si es vol més informació sobre aquest factor de risc es pot consultar el Manual del RVD-BCN a la pàgina ...

2. Agressions o violència vers terceres persones siguin familiars (fills/filles o d'altres) o no.

El presumpte agressor va exercir agressió física, sexual o intent real d'agressió a:

- Membres de la família (tant família consanguínia com política)
- Coneguts/des (amics/gues, companys/es de feina, veïns/nes)
- Persones desconegudes.

Si es vol més informació sobre aquest factor de risc es pot consultar el Manual del RVD-BCN a la pàgina ...

3. Agressions a la dona quan estava embarassada

Agressió física i/o sexual durant el període de gestació de la dona per part de la seva parella/ex-parella. S'inclou també l'agressió psicològica greu i persistent.

Si es vol més informació sobre aquest factor de risc es pot consultar el Manual del RVD-BCN a la pàgina ...

4. Antecedents policials/judicials de violència vers la parella/ex-parella (parella actual o d'altres parelles en episodis anteriors).

En l'historial delictiu i/o policial del presumpte agressor consten antecedents per haver agredit físicament, sexualment o emocionalment a qualsevol parella sentimental que hagi tingut o té en l'actualitat.

Si es vol més informació sobre aquest factor de risc es pot consultar el Manual del RVD-BCN a la pàgina ...

12. Tinença o fàcil accés a armes per part del presumpte agressor.

El presumpte agressor té permís d'armes, disposa d'elles o té la possibilitat real d'accés a les mateixes.

Si es vol més informació sobre aquest factor de risc es pot consultar el Manual del RVD-BCN a la pàgina ...

13. Intents o idees de suïcidi per part del presumpte agressor.

El presumpte agressor ha intentat, ha tingut o té idees de suïcidi.

Si es vol més informació sobre aquest factor de risc es pot consultar el Manual del RVD-BCN a la pàgina ...

14. Control extrem de la conducta de la dona per gelosia o similar.

El presumpte agressor manifesta conductes de control, assetjament i limitació de les llibertats de la dona motivades per la presència de gelosia o similars (per exemple, per creences culturals o d'altres).

Si es vol més informació sobre aquest factor de risc es pot consultar el Manual del RVD-BCN a la pàgina ...

Factors de vulnerabilitat de la dona

15. Aïllament social i/o manca de recursos personals de la dona, i/o la dona justifica la violència exercida pel presumpte agressor, i/o presència de fills/filles menors i/o dependents de la dona.

La dona no té, o no pot disposar, de recursos personals, socials, familiars, econòmics i/o laborals, o aquests són molt escassos. Presenta un aïllament en alguna o varies de les àrees esmentades.

i/o

La dona justifica, minimitza o nega que el presumpte agressor hagi exercit algun tipus de violència vers la seva persona (és bona persona, però quan beu perd el control i es torna violent; ell no vol fer-ho però a vegades es posa nerviós; és que jo no faig les coses bé i ell s'empipa, ell actua d'acord a les seves costums i creences, ...).

i/o

La dona té al seu càrrec fills/filles menors i/o dependents d'ella, que són comuns/es o no amb el presumpte agressor.

Si es vol més informació sobre aquest factor de risc es pot consultar el Manual del RVD-BCN a la pàgina ...

Percepció de la situació de risc per part de la dona

16. La dona creu que el presumpte agressor és capaç de matar-la personalment o a través de terceres persones.

La dona té la percepció real de l'elevat risc al qual es troba exposada tenint la convicció de que el presumpte agressor és capaç de matar-la o de fer complir les amenaces de mort a través d'altres persones (familiars, amigats, sicaris, etc.).

Si es vol més informació sobre aquest factor de risc es pot consultar el Manual del RVD-BCN a la pàgina ...

9. Serveis que poden utilitzar el RVD-BCN

El RVD-BCN està validat per ser utilitzat en els àmbits:

- Departament de Justícia (Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte, Equip d'Assessorament Tècnic Penal, i d'altres)
- Fiscalia Coordinadora de Violència Domèstica (TSJ)
- Cossos Policials (Mossos d'Esquadra i Guàrdia Urbana)
- Serveis de Salut (Urgències, Serveis d'Atenció Primària, Hospitals)
- Serveis Socials (serveis generalistes, del dispositiu d'atenció per violència masclista i resta de dispositius d'atenció)
- Institut Català de les Dones (ICD).

Si es desitja més informació es pot consultar el document de **Protocol de Valoració del Risc de Violència contra la Dona per part de la seva parella o ex-parella - RVD-BCN**

6. TIPUS D'INTERVENCIÓ I CIRCUITS INTERNS

6.1. LA INTERVENCIÓ DES DEL CIRD-SIAD

Les línies de treball del Centre per a la Igualtat i Recursos per a les Dones (CIRD) i del Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD), respecte a l'abordatge de la violència masclista, recullen tres eixos d'actuació: prevenció, detecció i erradicació de la violència masclista.

L'objectiu de les actuacions és erradicar la violència masclista, ja que comporta una clara vulneració dels drets humans i impedeix que les dones puguin assolir la plena ciutadania, l'autonomia i la llibertat.

Aquestes actuacions han de permetre una intervenció integral i transversal que faciliti alhora l'accés de les dones a tots els serveis i recursos que hi ha al seu abast.

La intervenció des dels diferents serveis d'atenció a les dones que pateixen violència masclista i, també, l'articulació de polítiques contra la violència vers les dones al municipi s'emmarquen normativament en la Llei del dret de les dones a erradicar la violència masclista, aprovada l'any 2008, que preveu la creació de la Xarxa d'Atenció a les Dones en Situació de Violència Masclista.

6.1.1. PREVENCIÓ

Les estratègies de prevenció han de tenir present que la violència masclista és un fenomen estructural. En aquest sentit, és imprescindible conèixer quines són les formes de la violència i en quins àmbits es manifesta i es desenvolupa.

L'objectiu de les estratègies de prevenció és posar fi a la transmissió social i cultural de la ideologia que legitima l'ús de la violència contra les dones.

Aquesta transmissió es produeix a través dels rols femenins i masculins que es reproduïxen al si del nucli familiar i en l'ús social dels estereotips, mitjançant diverses manifestacions simbòliques o culturals als mitjans de comunicació.

Algunes de les actuacions preventives que desenvolupa el CIRID són:

-
- Formació adreçada a joves per identificar les actituds d'abús i sexistes entre el jovent, prevenint-les i fomentant les relacions igualitàries als instituts de la ciutat.
-
- Formació i capacitació en matèria de violència masclista entre els adolescents adreçada al professorat.
-
- Formació en coeducació a primària, a infantil i a l'itinerari formatiu en general.
-
- Difondre i donar a conèixer els serveis i els recursos a la ciutadania en general.

6.1.2. SENSIBILITZACIÓ

Les actuacions informatives i de sensibilització que es duen a terme des del CIRID de l'Ajuntament de Mataró tenen com a objectiu principal prevenir i erradicar la violència contra les dones i els fills, i com a objectius més específics:

-
- Donar a conèixer els drets de les dones que pateixen violència masclista o que es troben en situació de patir-ne.
-
- Difondre els serveis específics d'atenció, de protecció, de recuperació i de reparació destinats a les dones que han patit o pateixen violència masclista.
-
- Modificar l'imaginari social i cultural basat en mites, estereotips i models que sustenten les relacions desiguals de poder entre homes i dones i que poden derivar en situacions de violència masclista.
-
- Promoure la implicació individual i col·lectiva per combatre la violència masclista contra les dones i els fills, a la nostra ciutat.

En aquest sentit, es duen a terme:

-
- Campanyes de sensibilització ciutadana.
-
- Commemoració del 25 de novembre, Dia Internacional contra la Violència vers les Dones.
-
- Conferències i xerrades informatives sobre l'origen i les causes de la violència masclista.

-
- Elaboració i publicació de materials d'informació i divulgació sobre la violència masclista.
-
- Participació en programes radiofònics per donar a conèixer les causes i els efectes de la violència contra les dones i els fills.

6.1.3. DETECCIÓ

La detecció de les situacions de violència masclista és bàsica.

Hi ha una sèrie d'indicis que ens poden fer sospitar que una dona està patint una situació de violència. És important que totes les persones professionals les puguin identificar per establir pautes concretes d'actuació amb la dona.

En aquest sentit, és fonamental garantir que el personal que s'encarrega de la tasca de detecció disposi d'una formació especialitzada i continuament actualitzada en matèria de violència masclista.

Per això, des del CIRD s'ofereixen activitats continuades a través de cursos específics, jornades i tallers. I es duu a terme formació específica adreçada a joves (Salut i Escola, ofert des del Servei de Salut Pública de l'Ajuntament), formació en la detecció de la violència en les relacions (tallers formatius a les escoles i els instituts oferts des del CIRD) i formació al ASSIR, al Servei per a adolescents i famílies amb fills adolescents de la Ronda Prim.

També s'elabora material divulgatiu respecte al fenomen de la violència masclista, la seva identificació, els mites, les causes i les conseqüències en la salut, i les repercussions en l'àmbit familiar i social de la dona que pateix aquest tipus de violència.

6.1.4. ATENCIÓ

El CIRD-SIAD de l'Ajuntament de Mataró disposa de diferents serveis especialitzats per atendre les dones que pateixen violència masclista.

Són serveis gratuïts, confidencials, per a dones més grans de 16 anys que visquin o estiguin empadronades a Mataró.

Aquesta atenció es presta a través dels serveis de primera acollida, jurídic i psicològic.

Les tècniques responsables dels serveis són especialistes en violència masclista.

Els serveis ofereixen atenció especialitzada de manera individual a les dones en situació de violència masclista en l'àmbit de la parella, en l'àmbit familiar, en l'àmbit laboral i en l'àmbit social o comunitari.

Disposar de tots aquests serveis garanteix l'atenció integral de les dones i permet establir un pla de treball personalitzat que atengui cada una de les seves necessitats.

Des de tots els serveis del CIRDSIAD es treballa coordinadament de manera interna o amb altres serveis de la ciutat.

Així mateix, s'atenen altres problemes relacionats amb la desigualtat de gènere.

6.2. SERVEIS D'ATENCIÓ

Servei de primera acollida

Ofereix suport, orientació, acompanyament i informació davant de situacions problemàtiques derivades de conflictes familiars, de parella o de violència masclista.

Funcions del servei:

-
- Fer la primera acollida de les usuàries del servei, la contenció dels casos i la derivació als altres serveis específics. Si es detecta una situació de violència, es deriva al SIE Mataró-Maresme. Si no s'ha identificat una situació de violència, el trasllat es fa al SIAD del CIRDSIAD: atenció psicològica i jurídica.
 - Fer acollides presencials, duent a terme aquestes tasques: escolta activa i empàtica, clarificació de la demanda i avaluació de la situació socioeconòmica de la dona, dels seus recursos, de les seves mancances i de la problemàtica en general.
 - Fer derivacions a altres serveis de la ciutat i fer-ne un seguiment periòdic.
 - Gestionar les derivacions de casos de violència masclista en l'àmbit de la parella procedents de diversos centres d'atenció de l'Estat espanyol de dones que venen a viure a Mataró.
-

-
- Coordinació amb els professionals que intervenen en el Circuit d'atenció a les dones que pateixen violència masclista.
-
- Coordinació amb els serveis socials de la ciutat per proporcionar informació de les prestacions i dels recursos socials a les dones usuàries i a les altres professionals dels serveis del CIRD.
-
- Coordinació amb el Servei d'Atenció a la Víctima de la Generalitat de Catalunya, amb el Grup d'Atenció a la Víctima de la Policia Local i dels Mossos d'Esquadra de la ciutat de Mataró, amb els serveis socials i altres serveis o institucions que formen part del Protocol.
-
- Dur a terme activitats formatives sobre violència masclista adreçades a professionals, així com a associacions, entitats, centres educatius i ciutadania en general.

Servei d'assessorament jurídic

Facilita informació general en matèria civil, matrimonial, laboral i penal i respon a demandes explícites.

Funcions del servei:

-
- Assessorament i informació sobre qualsevol tema penal en matèria de violència masclista que afecti la dona: procediment penal de maltractament, judicis de delictes, mesures cautelars, agressions sexuals cap a la dona o cap als seus fills, etc.
-
- Assessorament i informació sobre processos de separació, processos de divorci, parelles de fet, filiacions, adopcions, mesures provisionals i mesures cautelars.
-
- Valorar el cas concret de cada dona i possibilitar l'accés al torn d'ofici (justícia gratuïta).
-
- Coordinació amb el Servei d'Orientació Jurídica (SOJ) del Col·legi d'Advocats de Mataró per agilitar l'accés al torn d'ofici i, en cas de tenir dret a la justícia gratuïta, facilitar-ne la derivació.
-
- Dur a terme activitats formatives sobre violència masclista adreçades a professionals, així com a associacions, entitats, centres educatius i ciutadania en general.

Servei d'assessorament psicològic

Ofereix informació i atenció a les dones en situació d'abús o agressió en els àmbits familiar, de la parella o laboral.

Funcions del servei:

-
- Realització d'entrevistes clíniques. S'avaluen la simptomatologia i les seqüeles que presenten les dones que viuen o han viscut situacions de violència masclista, problemes familiars amb altres membres de la família o separacions difícils o problemàtiques.
-
- Tractament individual adreçat a l'apoderament de la dona.
-
- Tractaments grupals adreçats a l'apoderament de la dona. Realització de grups anuals d'assertivitat, d'autoestima i d'ajuda mútua.
-
- Assessorament, en els casos que així ho requereixin, sobre com es poden afrontar situacions problemàtiques en l'àmbit familiar (separacions, noves parelles, pautes de conducta respecte als fills, etc.).
-
- Realització de la diagnosi diferencial per derivar la dona a altres serveis de salut mental.
-
- Coordinació amb altres professionals que atenguin directament les dones en situació de violència masclista.
-
- Treballar la detecció en l'àmbit dels maltractaments.
-
- Dur a terme activitats formatives sobre violència masclista adreçades a professionals, així com a associacions, entitats, centres educatius i ciutadania en general.
-
- Realització d'informes d'assistència psicològica per a jutjats, la fiscalia i altres professionals (advocats, psiquiatres, serveis socials, etc.), en aquells casos en què sigui necessari.
-

6.3. FITXES DE DERIVACIÓ AL CIRD I FITXA DE RETORN

FITXA DE DERIVACIÓ

Dades del professional que deriva

Data:

Ajuntament o centre de treball:

Nom i cognoms:

Professió:

Telèfon de contacte:

Dades de la persona usuària

Nom i cognoms:

Adreça:

Municipi:

Codi postal:

Data de naixement:

Telèfon de contacte:

Motiu de la derivació:

Composició familiar

Situació actual

Intervencions (especifiqueu des de quan coneixeu el cas i si s'està fent algun seguiment amb serveis socials de la zona)

FITXA DE RETORN DE LA DERIVACIÓ

Dades de la persona usuària:

Data:

Nom:

Adreça:

Municipi:

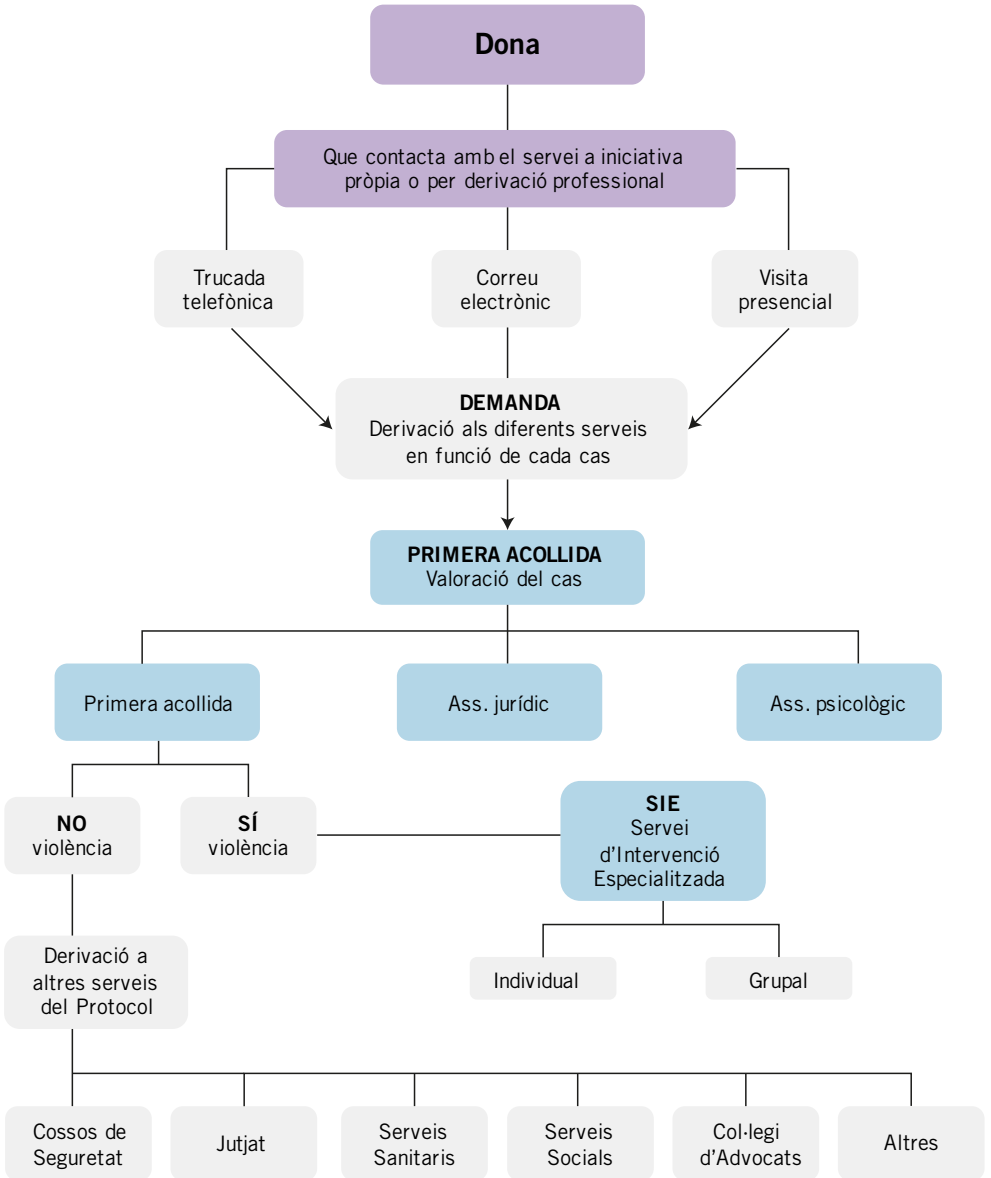
Codi postal:

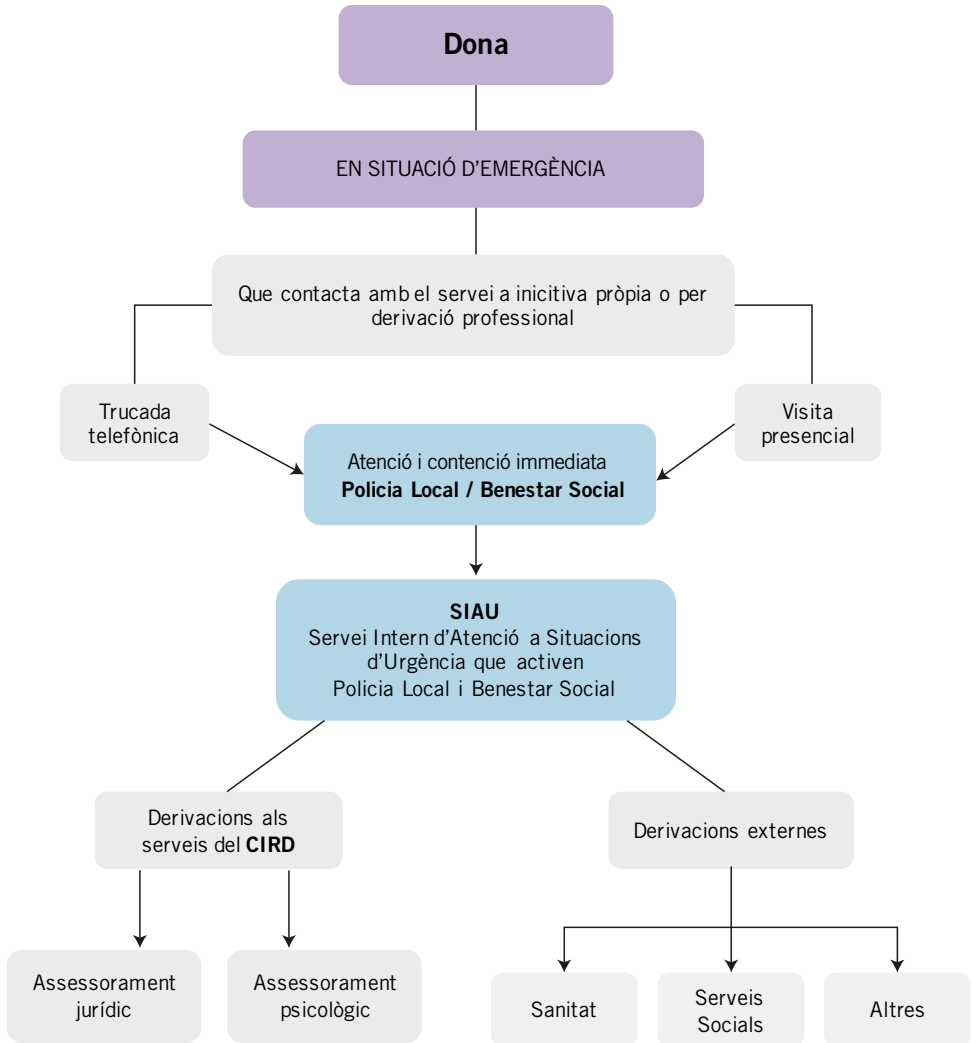
Telèfon de contacte:

Professional del CIRD que fa el retorn:

Atenció realitzada:

Derivació als serveis del CIRD/SIE:

6.4. LA INTERVENCIÓ DES DEL SERVEI DE BENESTAR SOCIAL DE L'AJUNTAMENT DE MATARÓ

El **Servei de Benestar Social** de l'Ajuntament de Mataró (serveis socials bàsics) és el primer nivell del sistema públic de serveis socials i la garantia de més proximitat als usuaris (Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials). Té com a objectiu garantir les necessitats bàsiques dels ciutadans, presta una atenció especial en el manteniment de la seva autonomia personal i promou el desenvolupament de les capacitats personals, en un marc de respecte per la dignitat de les persones.

El **Servei de Benestar Social de l'Ajuntament de Mataró** està organitzat amb criteris d'especificitat. La primera atenció es fa des de dos equips: la **Unitat d'Acol·lida i Atenció a la Urgència de l'Agència d'Atenció a les Persones amb Dependència**, adreçada a persones més grans de 65 anys o amb discapacitat superior al 33 %, i el **Servei Social d'Atenció Integral**, adreçat a la població en general.

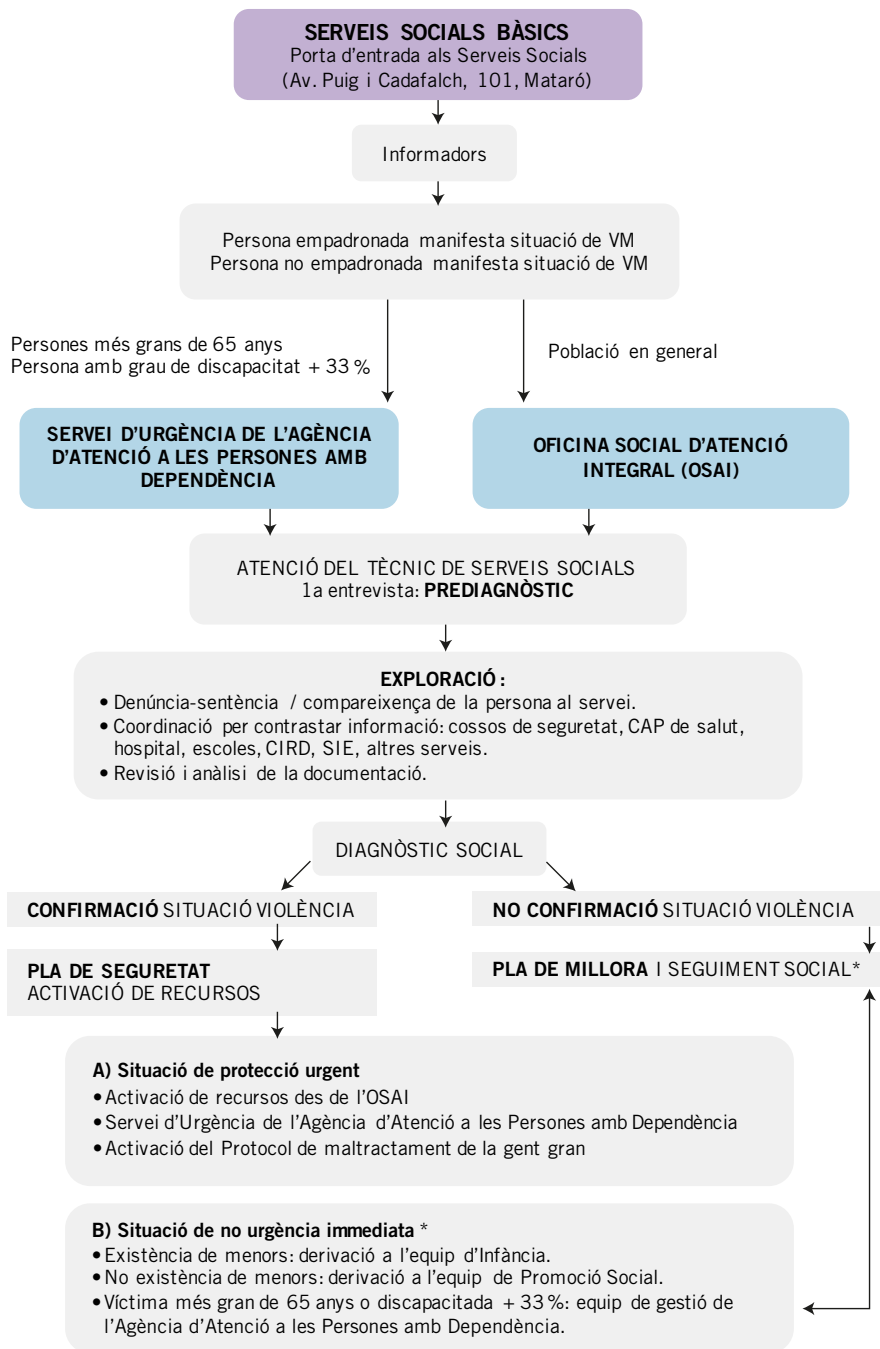
El Servei de Benestar Social de l'Ajuntament de Mataró disposa d'**equips de gestió/seguiment especialitzats**.

Les **funcions principals** dels equips són la informació, el diagnòstic, l'orientació, el suport, la intervenció i l'assessorament individual i comunitari per afavorir l'autonomia de les persones, per millorar-ne les condicions de vida, per eliminar situacions d'injustícia social i per afavorir-ne la inclusió social.

La Llei de serveis socials assenyaleta que són destinataris d'una atenció especial les situacions de violència masclista i diverses manifestacions de violència familiar (article 7).

Les **actuacions** més destacades dels serveis socials bàsics, respecte a les situacions de **violència masclista i familiar**, són la d'aplicar els protocols de prevenció i d'atenció davant de maltractaments dels col·lectius més vulnerables i la gestió de prestacions d'urgència social.

A continuació, adjuntem un esquema explicatiu del Circuit d'intervenció de situacions masclistes i familiars.

6.5. LA INTERVENCIÓ DES DE MEDIACIÓ INTERCULTURAL

Programa de mediació intercultural

Contacte: Programa de mediació intercultural del Servei d'Igualtat i Ciutadania, Secció Ciutadania i Convivència.

Destinatari: suport a la intervenció dels professionals i assessorament intercultural, segons disponibilitat.

Circuit:

- Sol·licitud prèvia (via correu electrònic).
- Execució de l'actuació.
- Valoració de l'actuació.

Indicadors:

Nombre de mediacions	Demanda del recurs
Tipus d'àmbit que fa la demanda	Diversitat de la demanda
Origen de la persona usuària	Diversitat d'origen
Nombre d'assessoraments	Demanda del recurs
Tipus d'àmbit que fa la demanda	Diversitat de la demanda
Origen de la persona usuària	Diversitat d'origen

6.6. LA INTERVENCIÓ DES DEL SIAD MARESME

La violència i la discriminació de gènere és un fenomen estructural i transversal i una construcció social, i com a tal pot adoptar múltiples formes, les quals tenen gran part de la seva causalitat en la cultura patriarcal i en la seva transmissió.

Els rols que han estat assignats a les dones i als homes estan clarament diversificats però desigualment valorats.

Els Serveis d'Informació i Atenció a les Dones s'inscriuen dins del llarg recorregut històric que han fet el conjunt dels poders públics, tant estatals com autonòmics

i locals, així com el conjunt de la societat civil per assolir la dignitat, la igualtat i el respecte a les dones, reconeguts tant per la Declaració Universal dels Drets Humans com per la mateixa Declaració dels Drets a les Dones com a extensió d'aquests Drets Humans.

Objectiu general del SIAD

Els Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) són recursos que ofereixen informació, assessorament, primera atenció i acompanyament, si s'escau, en relació amb l'exercici dels drets de les dones en tots els àmbits que les afecten: laboral, social, personal, familiar i altres, sempre des d'una perspectiva de gènere. El caràcter generalista de les seves funcions ofereix un marc que garanteix la discreció de la intervenció.

Alhora, ofereix accions adreçades a la comunitat de prevenció i difusió d'informació en els àmbits d'atenció laboral, social, personal, familiar i altres, sempre des d'una perspectiva de gènere.

Pel que fa a l'atenció en violència masclista, els SIAD han d'estar vinculats amb els circuits d'atenció local per abordar la problemàtica, atès que representen una porta d'entrada per a les dones que es troben en aquesta situació.

Objectius específics del SIAD

Els objectius específics del SIAD són els següents:

1. Oferir i difondre informació a les dones sobre els seus drets i l'exercici d'aquests drets.
2. Proporcionar a les dones orientació i assessorament sobre temes que puguin ser del seu interès.
3. Facilitar atenció i assessorament jurídic especialitzat a les dones que ho sol·licitin.
4. Treballar amb la comunitat i en el teixit associatiu femení duent a terme accions que visualitzin les aportacions de les dones, facilitant el seu apoderament i propiciant i visualitzant les seves aportacions per millorar la seva capacitat d'incidència pública.
5. Dinamitzar i impulsar la coordinació i la col·laboració amb els grups i les organitzacions de dones i oferir-los recursos que facilitin la realització de les seves activitats.

6. Assessorar i orientar dones en situacions de violència masclista i prestar-los una primera atenció, i també des dels serveis socials i altres recursos, públics o privats, que poden donar sortida a les diverses situacions que planctegin les usuàries (laborals, familiars, econòmiques).
7. Actuar com a observatori de la realitat de les dones del territori i proporcionar les informacions necessàries per col·laborar en la definició de les línies prioritàries d'intervenció en els plans o programes locals de polítiques de dones.
8. Dur a terme activitats de sensibilització social.

Objectius operatius del SIAD

1. Recepció de demandes i d'informació a les dones en relació amb els drets que les emparen.
2. Informació i orientació a les dones sobre el contingut del servei i de tots aquells temes que puguin ser del seu interès.
3. Derivació al servei d'assessorament i intervenció especialitzat de totes aquelles dones que ho necessitin.
4. Assessorament jurídic especialitzat mitjançant tècnics especialitzats.
5. Primera acollida d'assessorament i orientació a les dones en situació de violència masclista.
6. Derivació als centres d'intervenció especialitzada, ens locals, serveis socials o aquells recursos públics o privats on poden ser ateses.

Per dur a terme les seves funcions, el SIAD disposa d'una coordinadora, una treballadora social/informadora, una psicòloga, una advocada i un agent d'igualtat.

Circuit per accedir a l'assessorament i a la informació de caràcter general

El primer contacte amb el servei es manté preferentment mitjançant una trucada telefònica, on es facilita una hora per a la primera visita d'atenció amb la psicòloga que fa l'acollida.

Circuit per accedir a l'orientació psicològica o jurídica

La psicòloga fa l'acollida i valora, en funció de la demanda, la necessitat d'una intervenció d'orientació psicològica o jurídica i programa una cita amb el professional especialitzat. Aquesta orientació especialitzada dura com a màxim quatre

o cinc sessions i s'ofereix o bé per temes de violència masclista o bé per altres temes de caràcter genèric. Si el professional considera que el nombre de visites és insuficient, cerca un servei especialitzat on la dona pugui iniciar un procés. En els casos de violència masclista, es deriva el cas al Servei d'Intervenció Especialitzada de Mataró-Maresme per començar amb la seva recuperació.

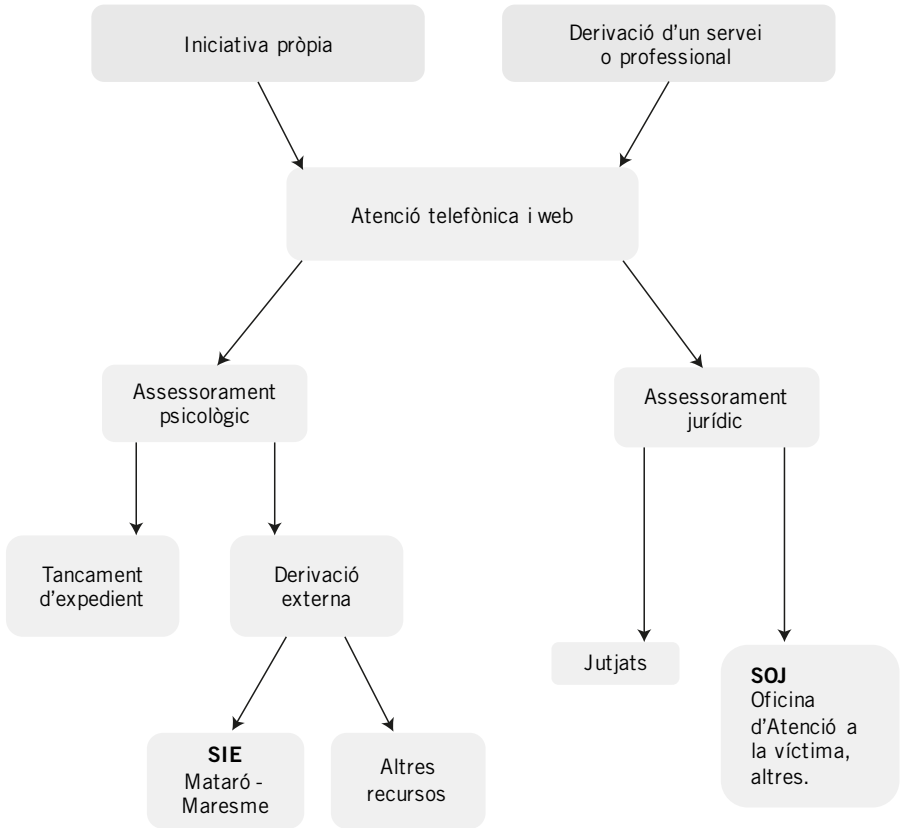
Per a cada cas s'obre un expedient, tant sigui d'atenció als maltractaments, casos en els quals cal seguir un protocol acordat prèviament, com en altres temes d'interès per a les dones. Totes les accions fetes són recollides en un registre digital.

Metodologia

Per portar a terme aquestes accions es disposa d'una pàgina web i d'un butlletí a la pàgina web, on es penjen les informacions de les activitats que organitzen les regidories d'igualtat, les associacions i entitats de dones i el mateix SIAD-Maresme. Les mateixes entitats actualitzen la informació que volen difondre.

El SIAD-Maresme dona atenció a les dones de la comarca del Maresme dels municipis de menys de 20.000 habitants.

Les característiques físiques de la comarca del Maresme, amb distàncies entre municipis (territori estret i llarg, on els municipis es distribueixen en dues línies paral·leles a la costa), dificulten el desplaçament de les dones a un lloc concret. És per això que el SIAD-Maresme facilita l'accés des de tres poblacions: Mataró, Tordera i Arenys de Mar.

6.7. LA INTERVENCIÓ DES DEL SERVEI D'INTERVENCIÓ ESPECIALITZADA (SIE) MATARÓ-MARESME

El Servei d'Intervenció Especialitzada és un servei públic especialitzat del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, de caràcter gratuït, que ofereix atenció integral i recursos en el procés de recuperació i reparació a les dones afectades per processos de violència masclista, i també als seus fills. També incideix en la prevenció, la sensibilització i la implicació comunitària.

L'objectiu principal és oferir informació, atenció i recuperació a les dones que han patit o estan patint processos de violència masclista, així com als seus fills a càrrec, i potenciar els programes específics i integrals de prevenció, assistència i reparació. Els objectius específics són:

- Proporcionar una atenció social i terapèutica especialitzada i continuada en relació amb el procés de violència viscut.
- Adequar el model d'intervenció social, legal i terapèutic al procés de les dones que han patit o pateixen violència.
- Treballar coordinadament amb els serveis externs, tenint en compte el procés específic de cadascuna de les dones.

Disposa d'un equip multidisciplinari

Disposa d'un equip professional integrat per persones titulades en psicologia, treball social, educació social i dret.

Població a qui s'adreça

- A totes les dones que visquin a la comarca del Maresme i que estiguin sotmeses a qualsevol manifestació de violència masclista, sense discriminació per edat, estat de salut, discapacitat, situació legal, orientació sexual o procedència.
- Als fills de les dones ateses, víctimes directes o indirectes de violència masclista.
- A les noies adolescents víctimes de relacions afectives i sexuals abusives, esporàdiques o de parella, o d'altres manifestacions de violència masclista en les quals no estiguin implicats ni la mare ni el pare, o l'actual parella de l'un o l'altre.
- Persones de l'entorn pròxim de les dones, dels infants o dels adolescents afectats per la violència masclista.

Quin és el seu àmbit d'intervenció

- Violència en les relacions de parella.
- Agressions.
- Assetjament sexual i moral en els àmbits públics i privats.
- Pràctiques tradicionals i convencionals perjudicials per a la salut i la sexualitat de les nenes i les dones.
- Explotació sexual.
- Dones en processos de victimització per altres causes (personals, socials, polítiques).

Canals d'accés directe

Per accés directe o per derivació d'altres serveis.

6.8. LA INTERVENCIÓ DES DE L'ABS (CONSORCI SANITARI DEL MARESME)

Des dels centres d'atenció primària, la tasca principal pel que fa a casos de violència masclista és la **detecció**.

El fet que el metge de família i la infermera siguin els que fan el seguiment de salut fa que es creï una relació de confiança. Sovint, són aquests professionals els que detecten situacions de violència o són les mateixes dones víctimes de violència les que els ho exposen.

Pel que fa als adolescents, cal tenir en compte el programa Salut i Escola, on una infermera fa de nexa entre el sistema educatiu i el sistema sanitari amb adolescents.

Pel que fa a l'**atenció**, cal tenir en compte que les dones que han manifestat als professionals sanitaris ser víctimes de violència masclista solen ser dones que mantenen una relació de confiança amb aquests professionals. És per aquest motiu que sovint, abans de derivar-les als serveis corresponents, cal treballar amb elles per vincular-les a un altre servei.

No cal dir que davant situacions de maltractaments físics reben l'atenció sanitària necessària.

CIRCUIT DE DETECCIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA NO URGENT ABS (Consorti Sanitari del Maresme)

DETECCIÓ

METGE, INFERMERA, ATENCIÓ A L'USUARI

Els professionals del centre detecten o se'ls exposa una situació de violència.

DERIVACIÓ A LA TREBALLADORA SOCIAL

Segons la urgència, se cita en una hora d'entrevista concreta o la treballadora social fa l'acollida de manera immediata.

CITA PER A ENTREVISTA AMB LA TREBALLADORA SOCIAL

Valoració del cas, estat de la dona, situació de risc...

SEGUIMENT I COORDINACIÓ AMB ALTRES PROFESSIONALS

Coordinació amb els mateixos professionals del centre per concretar línies d'actuació i coordinació amb altres professionals que poden intervenir en el cas.

DIAGNÒSTIC SOCIAL

DERIVACIÓ

CIRD, Il·lustre Col·legi d'Advocats, Benestar Social de l'Ajuntament de Mataró, Mossos d'Esquadra, Policia Municipal.

CIRCUIT DE DETECCIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA URGENT ABS (Consorti Sanitari del Maresme)

DETECCIÓ

METGE, INFERMERA, ATENCIÓ A L'USUARI

Els professionals del centre detecten o se'ls exposa una situació de violència; el mateix professional detecta una situació de risc important o té signes evidents de violència física i temor.

DERIVACIÓ A LA TREBALLADORA SOCIAL

Si està al centre s'actua immediatament. En cas de no ser-hi, el professional sanitari activa les derivacions pertinents.

DERIVACIÓ A ALTRES SERVEIS EN FUNCIÓ DE LA URGÈNCIA

Serveis d'urgències, policia, SSAP.

EMISSIÓ I TRAMESA DEL COMUNICAT JUDICIAL

S'entrega l'original a la dona perquè pugui presentar denúncia (un es passa per fax i un altre s'arxiva al centre).

6.9. LA INTERVENCIÓ DES DE LES ÀREES BÀSIQUES DE SALUT DE L'ICS

Atencions

En quines situacions hem de prestar l'atenció:

- Urgència (immediatament després de l'agressió).
- Consultes ordinàries (presència d'indicadors, amb manifestació explícita de la dona o sense).

Professionals implicats:

- El metge o la infermera de referència o els responsables de l'atenció.
- Sempre es contacta amb la treballadora social de referència de l'equip d'atenció primària de salut per fer una valoració integral de la situació.

Eines/recursos del professional:

- Escolta activa.
- Suport emocional.
- Atendre-la en un espai confidencial.
- Respectar les decisions de la dona.
- Desculpabilitzar-la.
- No minimitzar els fets que ens expliqui.
- Transmetre-li que hi ha sortides, que hi ha recursos que la poden orientar.

Actuacions

Certesa de maltractament

1. Valoració de l'impacte i de la repercussió de les lesions.
2. Registre a la història clínica de l'abast i de les circumstàncies de les lesions.
3. Tractament dels problemes físics, psíquics, emocionals.
4. Elaborar, si escau, un informe de lesions perquè ella pugui denunciar, que cal facilitar a la interessada.

5. Fer, si escau, un comunicat judicial de lesions consensuat amb els dispositius judicials del territori, independentment de la tramitació de la denúncia.
6. Contactar amb la treballadora social del CAP (reforç, seguiment, tractament i coordinació amb els serveis externs i els professionals interns).
7. Facilitar informació de recursos.
8. Visites de seguiment: tractament de cures, acompanyament en la decisió de la denúncia i de reforç personal, recuperació personal i reparació dels danys.
9. Si hi ha menors al domicili, coordinar-se amb Pediatria i, si cal, seguir el Protocol d'infància.

Sospita de maltractament sense confirmar

1. Fer constar a la història clínica les dades de l'exploració i les circumstàncies de l'assistència.
2. Valorar els indicadors de risc i de sospita.
3. Contactar amb la treballadora social del CAP (reforç, seguiment, tractament i coordinació amb els serveis externs i els professionals interns).
4. Facilitar informació de recursos.
5. Visites de seguiment: acompanyament en la decisió de la denúncia i de reforç personal, recuperació personal i reparació dels danys.
6. Si hi ha menors al domicili, coordinar-se amb Pediatria i, si cal, seguir el Protocol d'infància.

Agressió sexual

1. Derivació a l'hospital perquè se segueixi el protocol específic.

6.10. LA INTERVENCIÓ DES DE L'HOSPITAL DE MATARÓ

L'objectiu principal és la **protecció**, l'**atenció** i la **informació a la dona**, mantenint la discreció que permeti no lesionar-ne la intimitat.

S'estableix un Circuit d'atenció a la dona que es diferencia en quatre tipologies de cas:

Tipus A

Correspon a aquells casos en què s'han detectat **maltractaments físics** i la víctima **vol denunciar-ho**.

Tipus B

Correspon a aquells casos en què s'han detectat **amenaces o maltractaments psíquics** i la víctima **vol denunciar-ho**.

Tipus C

Correspon a aquells casos en què l'equip assistencial detecta l'existència de **maltractaments físics o psíquics** o ho sospita, però la dona **no ho vol reconèixer o no ho manifesta**.

Tipus D

Són casos en què la dona **demana informació** sobre què pot fer i on pot adreçar-se en cas de maltractament, però en els quals no hi ha denúncia.

Actuacions, segons la tipologia del cas i que es poden donar en les tres àrees assistencials: urgències, consulta externa i hospitalització.

Davant d'un cas de maltractament, la conducta que s'ha de seguir és:

Tipus A. Quan una dona vol denunciar maltractaments físics

Cal aplicar les pautes assistencials pertinents, segons l'especialitat.

S'ha de fer una història clínica completa afegint un informe de successos de la pròpia pacient, recollint i salvaguardant proves.

Cal intentar aïllar la víctima del possible agressor, afavorint que hi hagi un espai on es pugui expressar lliurement.

Cal fer un estudi interdisciplinari de la situació de maltractaments.

En cas d'abús sexual, el ginecòleg ha de contactar urgentment amb el metge forense per fer l'exploració a la víctima i evitar la duplicitat de valoracions i la destrucció de proves.

Cal tramitar el comunicat mèdic de lesions, necessari per interposar la denúncia, detallant al màxim l'agressió: si és el primer cop o és una repetició, si la víctima ha demanat ajuda, si hi ha hagut testimonis, o si ha posat denúncia anteriorment per fets semblants.

Cal fer una descripció de lesions amb imprès específic del Servei Català de la Salut d'assistència a les víctimes.

S'ha d'informar la víctima que pot tramitar la denúncia als Mossos o a la Policia Local. Quan els casos es produeixin els caps de setmana o a les nits i no estigui present a l'hospital el treballador social, el metge responsable pot contactar amb l'equip dels Mossos d'Esquadra o de la Policia Local de Mataró.

Sempre que es consideri que pot haver-hi un risc important per a la integritat de la persona, s'han d'establir les mesures corresponents d'atenció d'urgències.

En cas d'ingrés hospitalari, la víctima pot fer constar els noms de les persones amb les quals no desitja tenir contacte durant la seva estada a l'hospital.

Tipus B. Quan una dona vol denunciar amenaces o maltractaments psíquics

Cal aplicar les pautes assistencials pertinents.

S'ha de fer una valoració psicològica i informe que s'ha de presentar al jutjat, amb els paràmetres que permetin la valoració del metge forense. Cal intentar aïllar la víctima del possible agressor, afavorint que hi hagi un espai on es pugui expressar lliurement.

Cal fer la derivació de la persona que ha patit l'agressió al SIAD Mataró, SIE Mataró-Maresme o SIAD comarcal d'atenció a la dona, perquè rebi assessorament jurídic, psicològic i social i per interposar denúncia, si s'escau.

Sempre que es consideri que pot haver-hi un risc important per a la integritat de la persona, cal establir les corresponents mesures de protecció.

En cas d'ingrés hospitalari, la persona agredida pot fer constar els noms de les persones amb les quals no desitja tenir contacte durant la seva estada a l'hospital.

Tipus C. Quan hi ha sospita de maltractament físic o psíquic però la dona no ho vol reconèixer, o bé no ho manifesta ni ho denuncia

Cal aplicar les pautes assistencials pertinents.

Cal intentar aïllar la persona agredida del possible agressor, afavorint que hi hagi un espai on es pugui expressar lliurement.

Cal sensibilitzar la dona perquè agafi consciència de què és un maltractament i donar-li suport per ajudar-la a sortir d'aquesta situació.

S'ha d'informar la dona i derivar-la al servei corresponent: SIAD Mataró, SIE Mataró-Maresme o SIAD comarcal d'atenció a la dona, perquè rebi assessorament jurídic, psicològic i social i per interposar denúncia, si s'escau.

Cal donar informació dels equips específics de la dona on pot rebre assessorament social, psicològic i legal i mesures de protecció, si és necessari.

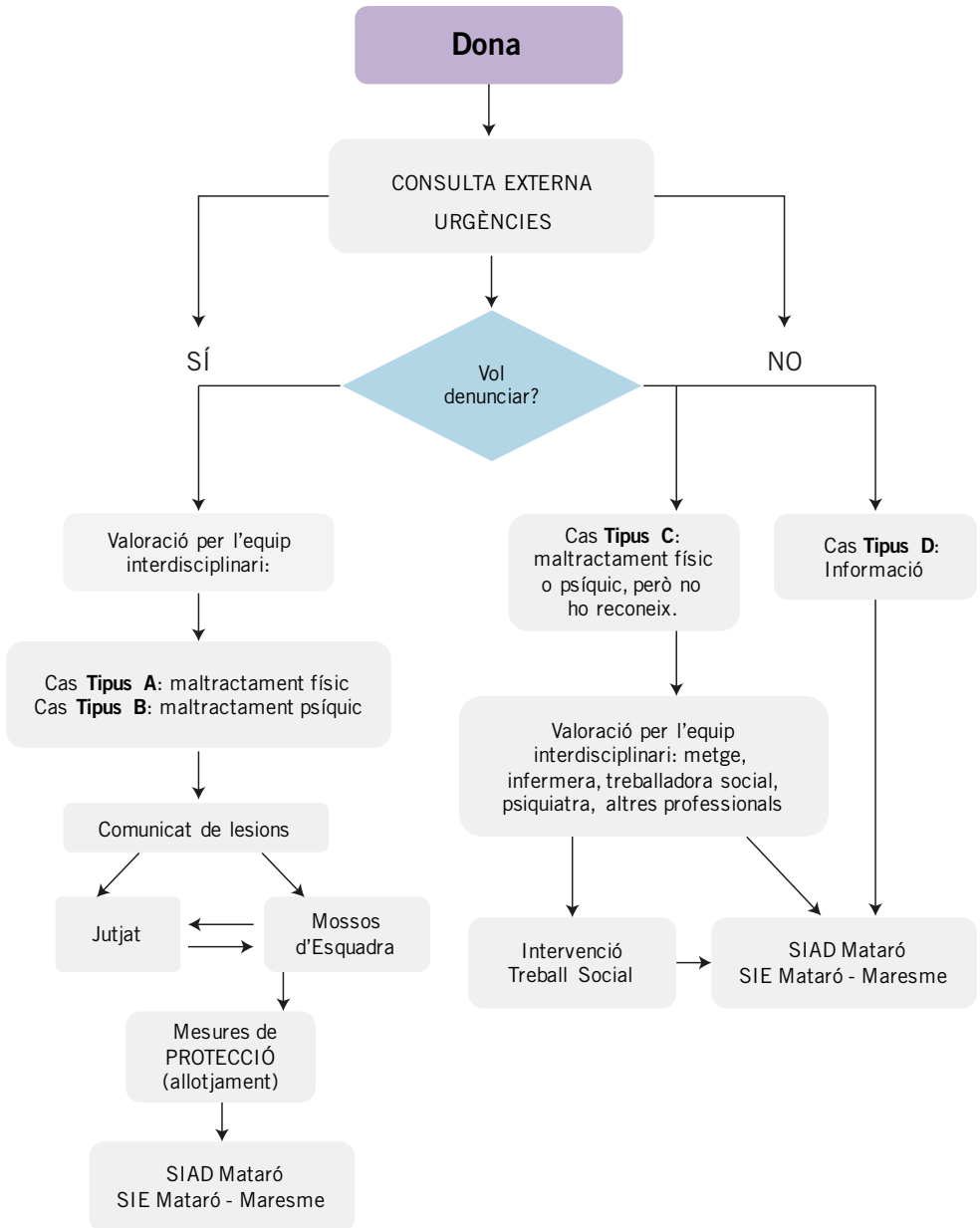
Tipus D. Quan una dona vol demanar informació, però no vol denunciar

Cal aplicar les pautes assistencials pertinents.

Cal sensibilitzar la dona perquè agafi consciència de què és un maltractament i donar-li suport per ajudar-la a sortir d'aquesta situació.

S'ha d'informar la dona i derivar-la al servei corresponent: SIAD Mataró, SIE Mataró-Maresme o SIAD comarcal d'atenció a la dona, perquè rebi assessorament jurídic, psicològic i social i per interposar denúncia, si s'escau.

És obligatori que els professionals presentin una denúncia per agressió (tràmit establert).

6.11. LA INTERVENCIÓ DES DEL CENTRE DE SALUT MENTAL D'ADULTS (CSMA)

CIRCUIT DE DETECCIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA NO URGENT CSMA (del Consorci Sanitari del Maresme)

DETECCIÓ

PSIQUIATRA, PSICÒLOGA, INFERMERA, TREBALLADORA SOCIAL
Els professionals del centre detecten una situació de violència.

DERIVACIÓ

Segons la urgència, se cita la dona en una hora d'entrevista concreta amb la treballadora social que fa la primera acollida, o es parla amb ella i s'acorda la derivació al CIRD.

CITA PER ENTREVISTA AMB LA TREBALLADORA SOCIAL

Valoració del cas, estat de la dona, situació de risc...

SEGUIMENT I COORDINACIÓ AMB ALTRES PROFESSIONALS

Coordinació amb els mateixos professionals del centre per concretar línies d'actuació i coordinació amb altres professionals que poden intervenir en el cas.

DIAGNÒSTIC SOCIAL

DERIVACIÓ

CIRD, IL·LUSTRE COL·LEGI D'ADVOCATS, SERVEIS SOCIALS D'ATENCIÓ PRIMÀRIA...

**CIRCUIT DE DETECCIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA
URGENT
CSMA (del Consorci Sanitari del Maresme)**

DETECCIÓ

PSIQUIATRA, PSICÒLOGA, INFERMERA, TREBALLADORA SOCIAL
Els professionals del centre detecten una situació de violència: el mateix professional detecta una situació de risc important o té signes evidents de violència física i temor.

1a opció: DERIVACIÓ A ALTRES SERVEIS EN FUNCIÓ DE LA URGÈNCIA

El professional sanitari activa les derivacions pertinents (si és possible, en coordinació amb la treballadora social). Servei d'urgències de l'hospital, ABS de referència..., per fer un comunicat de lesions i un comunicat judicial. *Si és necessari, s'acompanya la víctima al servei indicat (treballadora social o infermera comunitària).*

2a opció: NO-DERIVACIÓ PER LA PROBLEMÀTICA DEL CAS

Des del nostre servei es fa el comunicat de lesions i el comunicat judicial i ens coordinem amb els serveis pertinents (policia, ABS, SSAP...).

SEGUIMENT I COORDINACIÓ AMB ALTRES PROFESSIONALS

Coordinació amb els mateixos professionals del centre per concretar línies d'actuació i coordinació amb altres professionals que poden intervenir en el cas.

EMISSIÓ I TRAMESA DEL COMUNICAT JUDICIAL

S'entrega l'original a la dona perquè pugui presentar denúncia, un es passa per fax i un altre s'arxiva al centre.

En cas d'actuació amb criteri d'urgència, pot fer-se fins al pas amb lletra negra (1a opció) i des d'aquí acaba la intervenció per aquest motiu. O bé, es fan els passos amb lletra blava (2a opció).

6.12. LA INTERVENCIÓ DES DE LA DIRECCIÓ D'ENSENYAMENT

Detecció

A les oficines de la Direcció d'Ensenyament, si en l'exercici de les tasques habituals es detecta o se sospita que s'està davant d'un cas de violència masclista, es comunica:

- Si es tracta d'una menor, al Servei de Benestar Social (Secció d'Infància).
- Si es tracta d'una dona major d'edat, al CIRDA.

Als centres educatius d'infantil (segon cicle), primària, secundària i adults, se segueix el protocol establert per la Generalitat de Catalunya.

A les escoles bressol, l'Escola Municipal de Música i el Centre Municipal de Formació Permanent Tres Roques se segueix el protocol establert per l'Ajuntament de Mataró.

Atenció

En cas de preinscripció d'alumnes en edat d'escolarització obligatòria, si la mare comunica que és víctima de violència masclista, una tècnica d'educació fa una entrevista per valorar la situació socioeconòmica de la dona, dels recursos, de les mancances i de la problemàtica general i s'avalua quina escola pot oferir una millor atenció a la dona i a l'infant o jove.

En cas que la dona no estigui en seguiment del CIRDA, la Direcció d'Ensenyament deriva el cas a aquest servei.

Sensibilització

A través de l'oferta d'activitats per als centres educatius (a Internet) i de l'oferta formativa a famílies es donen a conèixer totes les activitats que els diversos serveis de l'Ajuntament i altres organismes ofereixen als centres educatius de la ciutat. Algunes d'aquestes activitats aborden el tema de la violència masclista.

6.13. LA INTERVENCIÓ DES DE LA POLICIA LOCAL I ELS MOSSOS D'ESQUADRA

En moltes ocasions, el primer contacte que té la víctima amb les institucions té lloc quan la policia ha d'intervenir en una situació de crisi. És a dir, en el punt culminant del seu maltractament.

Per aquest motiu, el policia que rep i atén la víctima ha de tenir una formació específica per tractar persones que estan patint aquests tipus d'agressions.

S'ha d'efectuar un acompanyament de la víctima, en cas d'agressió sexual, per fer una exploració sanitària, o bé cal gestionar el servei d'ambulància en cas que es requereixi.

En cas que s'hagin produït desperfectes a la llar o que s'evidenciïn signes de l'agressió, cal aixecar una acta d'inspecció ocular informant dels desperfectes que ha observat la patrulla al domicili i recollir els objectes utilitzats en l'agressió.

Cal prendre declaració a possibles testimonis de l'agressió o d'altres agressions que s'hagin produït amb anterioritat: veïns, familiars, etc.

S'ha d'incloure en les diligències policials informació sobre la situació legal del denunciat: si l'agressor té armes a casa o no (per fer-ne el comís preventiu), si es troba sota els efectes de l'alcohol o de substàncies psicotròpiques, si és la primera vegada que la víctima pateix aquestes agressions psíquiques o físiques, el grau de perillositat de l'agressor, l'existència de trastorn mental, el mitjà de vida de les dues persones, etc.

En cas que la víctima ho requereixi, cal fer constar al jutge la petició d'ordre d'allunyament.

Cal informar la víctima (encara que no denunciï) dels drets que l'assisteixen i de les accions que pot emprendre, segons quina sigui la seva situació, mitjançant les actes següents, que s'adjunten com a annexos:

- N02. Acta d'informació de drets a la persona perjudicada.
- N02.b. Acta d'informació de drets a la persona perjudicada (Llei 35/1995, d'11 de desembre, d'ajuts i assistència a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual).

- N02.c. Acta d'informació de drets a la víctima d'actes de violència en l'àmbit de la llar.
- N02.e. Acta d'informació de drets a la víctima de violència de gènere (LO1/2004).
- N02.d. Informació a la persona perjudicada sobre els seus drets (LO5/2000, reguladora de la responsabilitat penal dels menors).
- N04. Acta d'informació del contingut de l'article 464 del Codi penal a la persona denunciant, part o imputat, advocat, procurador, pèrit, intèrpret o testimoni.
- N. Adreces del Servei d'Orientació Jurídica del Departament de Justícia.

Cal detenir, si s'escau, el presumpte autor i, en cas que hagi fugit, s'ha d'emetre una ordre de detenció policial.

En cas que hi hagi un perill cert i concret per a la víctima, la informació relativa a la residència i el telèfon d'on s'estableixi la víctima no s'ha de fer constar a les diligències, sinó que se n'ha d'informar el jutge en un ofici a part.

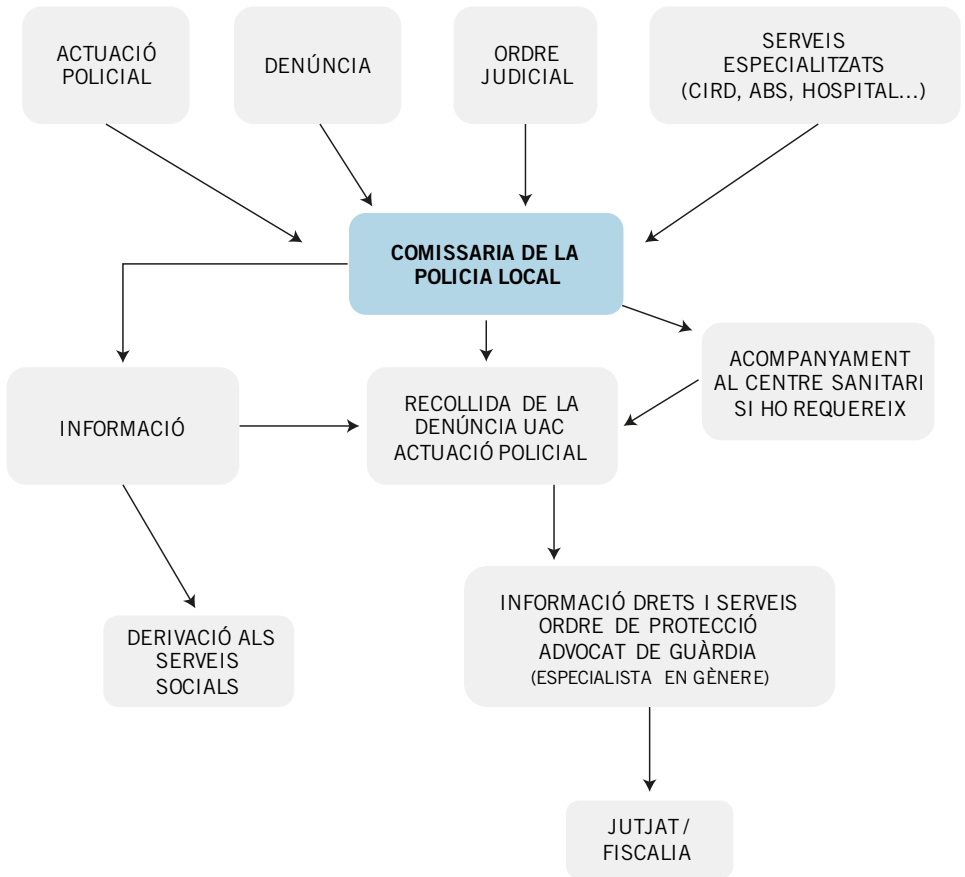
Cal derivar el cas als serveis socials d'urgència, si s'escau, els quals gestionaran l'allotjament en cas de risc per a la integritat de la dona o dels seus fills.

Per ofici als Mossos d'Esquadra, cal fer acompanyament a la dona, en cas d'ordre de protecció, i fer acompanyament al domicili, en cas d'agressió.

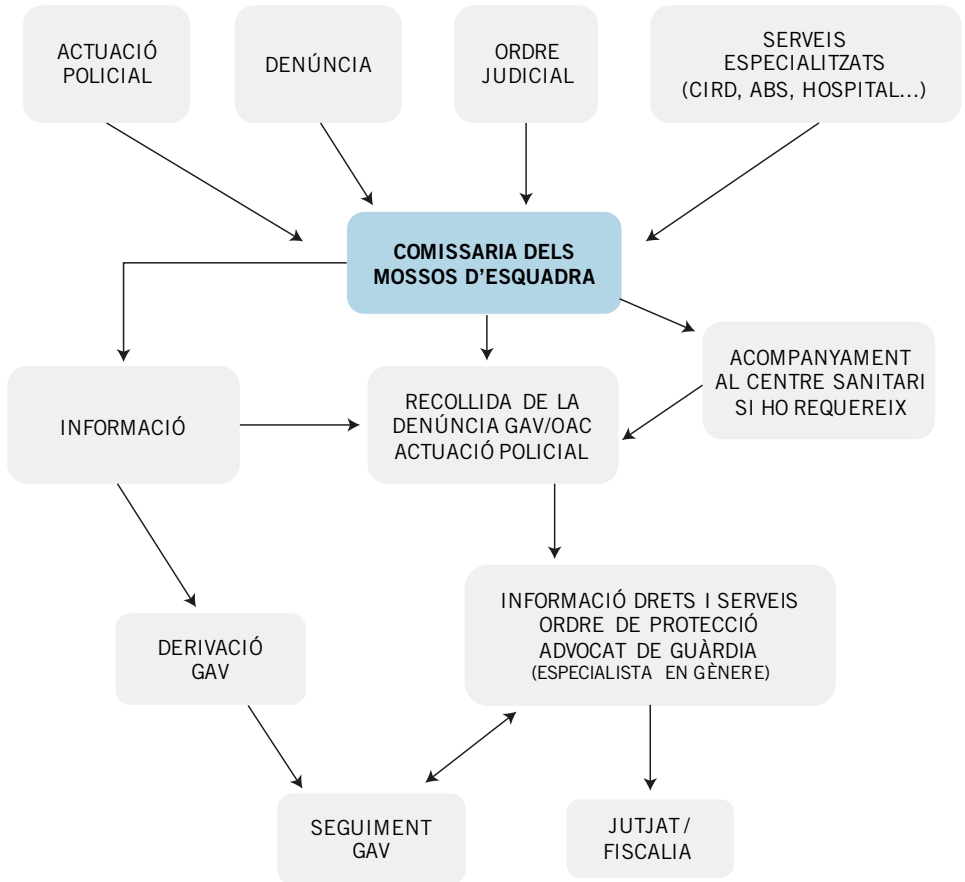
Posteriorment, des del Grup d'Atenció a la Víctima dels Mossos d'Esquadra s'ha de fer un seguiment personalitzat de la víctima: el seu estat, la seva derivació a altres serveis, la reincidència de les agressions, l'aplicació de mesures, saber si va assistir a la visita al servei que se li va proposar.

En cas que la víctima no vulgui denunciar, els fets s'han de posar igualment en coneixement del jutjat corresponent.

QUADRE D'ACTUACIONS EN CAS DE VIOLÈNCIA DOMÈSTICA I DE GÈNERE

QUADRE D'ACTUACIONS EN CAS DE VIOLÈNCIA DOMÈSTICA I DE GÈNERE

6.14. LA INTERVENCIÓ DES DE L'IL·LUSTRE COL·LEGI D'ADVOCATS DE MATARÓ

Des de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró (ICAM) es dona assistència a la dona maltractada en els torns d'assistència especialitzada per assistir les víctimes, així com al torn especialitzat per donar cobertura als procediments civils o de família derivats de l'àmbit de la violència masclista.

És a dir, es dona assistència especialitzada en tots els àmbits i les branques del dret a les víctimes de violència masclista, en tots aquells procediments que tinguin causa directa o indirecta amb la violència patida. En compliment del que estableix l'article 20 de la Llei de protecció integral contra la violència de gènere (LO 1/2004, de 28 de desembre) en aquests supòsits, és el mateix lletrat qui ha d'assumir la defensa de la víctima.

Respecte a l'àmbit d'actuació de l'ICAM, aquest àmbit està limitat a la seva competència territorial, és a dir, des de Sant Vicenç de Montalt a Tiana. El servei està pensat per assistir la víctima de violència des del primer moment en què es presenta a qualsevol centre de detenció dins del nostre àmbit territorial, ja que és el mateix centre de detenció qui s'ha de posar en contacte amb el lletrat de guàrdia per assistir la víctima. En aquest primer moment, l'advocat s'entrevista amb la víctima abans d'interposar denúncia per preservar els seus drets i l'acompanya i l'assessora en el moment de la interposició de la denúncia. També s'ha d'assegurar de representar els seus interessos durant tot el procediment.

Aquest lletrat, en compliment del que estableix la Llei, serà qui la representi en tots els procediments que es derivin de la violència de gènere. El servei d'assistència es manté les 24 hores del dia.

Així mateix, l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró ha de tramitar el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta d'aquestes dones, en l'horari d'atenció al públic de dilluns a divendres de 9 a 13 hores al Servei d'Orientació Jurídica. Poden ser ateses al SOJ compareixent personalment a l'Oficina d'Atenció al Públic de l'ICAM, per a qualsevol consulta jurídica en interès i protecció de les seves pretensions.

Violència domèstica

L'actuació lletrada d'ofici comença quan la víctima sol·licita advocat i procurador d'ofici davant l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró. Si la víctima no ho sol·licita, representa els seus interessos el Ministeri Fiscal, únicament i exclusivament. Des de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró es recomana que els operadors que

intervinguin en procediments de violència domèstica informin les víctimes de la possibilitat d'accedir al benefici de justícia gratuïta, i d'estar representades en el procediment per un advocat i procurador d'ofici; i que per fer aquestes sol·licituds s'han d'adreçar a l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Mataró.

Així mateix, des de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats es recomana fer extensiu el servei descrit als menors, a la gent gran i a totes aquelles persones que es trobin en situació de desprotecció i que puguin ser víctimes en l'àmbit de la llar.

6.15. ÀMBIT JUDICIAL

En l'àmbit judicial, i des d'un punt de vista penal, podem identificar dues fases diferenciades:

- La **fase prejudicial**, que fa referència a tot allò que té a veure amb la preparació de la denúncia: recollida d'informació, assessorament legal previ a la presentació de la denúncia, informes mèdics, recollida de dades de testimonis. Aquesta fase és molt important perquè permet que la denúncia estigui ben argumentada i facilita, en el procés judicial, la prova dels fets denunciats.
- El **procés judicial penal**, que s'inicia amb la denúncia presentada per la dona, d'ofici o per coneixement del jutjat a través del comunicat de terceres persones (sanitat, serveis socials).

Si és la dona qui denuncia, ho pot fer tant davant els cossos policials com davant el jutjat, però és recomanable que presenti la denúncia davant els cossos policials, perquè així el procediment es pot tramitar de manera més ràpida i la dona és citada en un màxim de 72 hores davant l'autoritat judicial competent, la qual cosa agilita molt el procediment judicial posterior. A més, els cossos policials poden detenir el denunciat, si escau. Si la denúncia es presenta davant el jutjat de guàrdia, la tramitació és més lenta.

Quan hi ha lesions, es recomana que la víctima primer passi pels **serveis mèdics** per poder adjuntar l'informe acreditatiu de les lesions. De totes maneres, els serveis sanitaris estan obligats a enviar els informes mèdics directament als jutjats quan hi ha indicis de violència. També donen un informe a la dona perquè pugui adjuntar-lo a la denúncia. Si la víctima no aporta l'informe mèdic, des de la comissaria se la deriva al servei sanitari perquè sigui reconeguda i, així, pugui obtenir l'informe acreditatiu de les lesions. És molt important que l'exploració mèdica sigui precisa i que especifiqui la regió topogràfica de les lesions, així com el tipus de lesió o la coloració, ja que les

exploracions donen molta informació que amb el temps es perd. La inclusió d'aquesta informació facilita després la intervenció del metge forense. Fins i tot, si és possible i la dona ho consent, és aconsellable incloure fotografies de les lesions.

En la fase judicial pròpiament dita podem diferenciar dos moments perfectament delimitats:

- **La fase d'instrucció, que té lloc davant els Jutjats de Violència vers la Dona (VIDO)**, creats per la LO 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

Pel que fa a l'àmbit territorial de la comarca, el Maresme es divideix en dos partits judicials, Arenys de Mar i Mataró, amb dos jutjats exclusius de violència vers les dones. El competent a Mataró és el **Jutjat de Violència vers la Dona número 1 de Mataró**.

El Jutjat de Violència vers la Dona té atribuïda la competència objectiva, tal com el seu nom indica, **per a la instrucció**¹ de procediments per delictes de violència de gènere (fonamentalment, maltractament físic o psíquic, lesions, amenaces, coaccions, injúries, assetjament, agressió o abús sexual, delictes contra la intimitat, impagament de pensions o qualsevol altre delicte comès amb violència contra la dona per la seva parella o exparella de sexe masculí), així com per altres delictes connexos envers altres membres de la família o integrats en el nucli familiar, quan mitjançant una unitat d'acte s'hagi comès també un acte de violència vers la dona.

Quant a la seva competència territorial, és competent el Jutjat de Violència del domicili de la dona en el moment en què es produeix l'acte de violència denunciat.

A més de les competències penals, **el Jutjat de Violència vers la Dona té també competències civils** per conèixer els procediments civils de separació, divorci, guarda i aliments, mesures provisionals o filiació, quan les parts siguin la víctima i el denunciat d'un procediment penal per violència de gènere.

Quan els cossos policials citen les parts perquè compareguin davant el jutjat en un dia no feiner (dissabte, diumenge o festiu), en aquest cas no se les cita davant el jutjat de VIDO (atès que a Mataró el jutjat de VIDO no obre els festius), sinó que se les cita perquè compareguin davant el jutjat de guàrdia

1 S'entén per instrucció la fase en la qual el jutge determina, a través de la pràctica de proves, si els fets denunciats poden ser constitutius d'un delicte i si aquest delicte pot ser imputat a una persona concreta.

del partit judicial, el qual coneix tan sols les actuacions urgents (com és ara resoldre sobre la concessió de l'ordre de protecció i resoldre sobre la situació personal del detingut).

A continuació, el jutjat de guàrdia remet les actuacions al jutjat de VIDO competent, que és qui fa tots els tràmits de la instrucció.

- **La fase d'enjudiciament, que no correspon** al jutjat de VIDO, sinó **al jutjat penal**, si els fets són constitutius d'un delictes castigat amb presó que no excedeixi dels cinc anys, **o a l'Audiència Provincial**, si els fets són constitutius d'un delictes castigat amb una pena de presó superior als cinc anys. Excepcionalment, el jutjat de VIDO pot dictar sentència condemnatòria per delictes de violència de gènere castigats amb una pena de presó no superior als tres anys, quan l'acusat es mostri conforme amb l'escrit d'acusació del fiscal. En aquest cas, el jutjat de VIDO dicta immediatament sentència condemnatòria de conformitat.

6.15.1. Actuacions davant el Jutjat de Violència vers la Dona (VIDO)

Al jutjat de VIDO es practiquen les diligències d'instrucció, que fonamentalment són: declaració de la víctima davant el jutge sobre els fets de la seva denúncia i, si escau, sobre la sol·licitud d'ordre de protecció, examen de la víctima pel metge forense², declaració dels testimonis, si n'hi ha, i, finalment, declaració del denunciat. També es poden fer altres diligències com la confrontació de missatges, de Whatsapp, correus electrònics, etc., per part del lletrat de l'Administració de Justícia i la seva incorporació a les actuacions, així com la incorporació de fotografies o vídeos amb els quals s'hagi pogut cometre algun delictes contra la dona.

Quan hi ha lesions, la dona és examinada (sempre que ella vulgui) pel metge forense, qui emet un informe sobre el tipus de lesió o lesions que presenti

2 Metge forense:

La funció essencial del metge forense és la d'informar en tots els aspectes biològics o mèdics el jutge, perquè pugui aplicar aquesta informació a les seves decisions. Això comporta l'exploració, les proves complementàries es i l'informe amb declaració al judici oral, si escau.

Entre d'altres, per tant, hi hauria penalment:

1. Valoració de les lesions físiques i mentals dels lesionats per alguna causa que impliqui judicialització (s'hi inclou la violència domèstica i, dins, la violència de parella, el maltractament infantil...).
2. Valoració psicològica de la víctima a través d'una exploració i de proves complementàries adequades per a un diagnòstic i d'afectació mental i emocional correctes.
3. Valoració de les capacitats cognitives i volitives de l'agressor en relació amb el delictes.
4. Agressions sexuals, primera avaluació amb recollida de mostres i posteriorment, si ho demana el jutjat, una valoració mental de la víctima.

(o que es derivin del comunicat mèdic de l'hospital o CAP, si ja no presenta lesions visibles), sobre el tipus de tractament mèdic que necessiti o hagi necessitat, sobre els dies que estima que pot trigar a recuperar-se i, si escau, sobre les seqüeles que li quedaran. Aquest informe és molt necessari tant per poder provar en judici les lesions com perquè la dona pugui reclamar una indemnització pels dies de sanitat i, si escau, per les seqüeles que li hagin quedat.

Quan la dona demana una **ordre de protecció**, després d'haver escoltat totes dues parts se celebra una compareixença en la qual els lletrats del denunciador i el denunciat i el Ministeri Fiscal exposen el que creuen convenient sobre si ha de concedir-se o no i, finalment, el jutge de VIDO (o el jutge de guàrdia, si és festiu) decideix, mitjançant una interlocutòria, si concedeix o no l'ordre de protecció, que pot concedir si aprecia indicis de delictes i una situació objectiva de risc (físic o psicològic) per a la dona. Quan s'atorga, l'ordre de protecció comprèn l'adopció de mesures penals (allunyament de la víctima i prohibició d'estada i comunicació amb ella), així com mesures civils quan hi ha fills menors de la parella (mesures relatives a la guarda dels fills menors, pensió d'aliments, règim de comunicació i ús de l'habitatge). Les ordres de protecció es comuniquen als jutjats als Mossos d'Esquadra (que vetllaran pel compliment de les mesures penals) i a l'Oficina d'Atenció a la Víctima, a Barcelona, i s'inscriuen al Servei Integral de Registre de l'Administració de Justícia (SIRAJ).

Quan es concedeix l'ordre de protecció, normalment la víctima continua al seu domicili i se'n fa sortir l'agressor. Excepcionalment, en cas que calgui una actuació d'urgència perquè la víctima no pugui tornar al domicili ni allotjar-se en un altre lloc, el jutjat l'ha de sol·licitar, a través dels cossos policials, a serveis socials. De la mateixa manera, si el jutjat aprecia una situació d'urgència que afecti algun infant, ha de remetre una còpia de les actuacions a la DGAIA, perquè es faci càrrec de les actuacions.

Finalment, i present el denunciador, se celebra una altra compareixença amb els lletrats i el fiscal per decidir si el procediment ha de continuar com a judici ràpid, si cal donar-li una tramitació més llarga per practicar més proves, o bé si el procediment ha de ser arxivat. Aquesta compareixença només es pot fer davant el jutjat de VIDO (mai en el de guàrdia).

Si el jutge de VIDO decideix que el procediment continui endavant com a judici ràpid, les parts són citades per celebrar el judici davant el jutjat penal en un termini breu (unes tres setmanes).

Si el jutge de VIDO decideix que se segueixi una tramitació més llarga, anomenada “diligències prèvies” (o “sumari” o “jurat” per als delictes més greus), els lletrats de les parts i el Ministeri Fiscal poden proposar noves diligències d’investigació (anàlisis pericials, reconeixements psiquiàtrics i forenses, declaració de més testimonis, remissió d’oficis, etc.), però, al final, el judici se celebra de la mateixa forma, davant el jutjat penal (o davant l’Audiència Provincial per als delictes més greus).

6.15.2. Assistència jurídica gratuïta

L’article 2 de la Llei 1/1996, d’assistència jurídica gratuïta, reconeix el dret d’assistència jurídica gratuïta, amb independència de l’existència de recursos per litigar, a les víctimes de violència de gènere, en aquells processos que tinguin vinculació, derivin o siguin conseqüència de la seva condició de víctimes³, i als menors d’edat quan siguin víctimes d’abusos o maltractaments. També estableix que l’assistència jurídica s’ha de prestar de manera immediata.

Per prestar aquesta assistència jurídica gratuïta, l’Il·lustre Col·legi d’Advocats de Mataró disposa d’un **torn d’ofici especialitzat** per a víctimes de violència de gènere.

Aquest torn d’ofici està integrat per lletrats amb formació específica en violència de gènere, que assessoren la dona i defensen els seus interessos des de l’inici del procés judicial penal (presentació de la denúncia) fins al final.

Així mateix, al lletrat assignat li correspon la defensa de la dona, durant el temps que duri la designació, en aquells altres procediments penals per violència de gènere que es puguin iniciar amb posterioritat, i li correspon també la tramitació del procés civil (separació, divorci, guarda i aliments) connex al procés penal.

3 A l’efecte de concessió del benefici de justícia gratuïta, la condició de víctima de violència de gènere s’adquireix per qualsevol dels mitjans següents:

- a) Quan es formulï una denúncia.
- b) Quan hi hagi una querrela.
- c) Quan s’iniciï un procediment penal per delictes de violència de gènere.

Aquesta assistència jurídica gratuïta es manté mentre dura el procediment penal o quan, un cop hagi finalitzat, s’hagi dictat sentència condemnatòria.

El benefici de justícia gratuïta es perd en cas de sentència absolutòria o arxivament ferm del procediment penal, sense l’obligació d’abonar el cost de les prestacions que ha gaudit gratuïtament fins a aquest moment.

Aquest torn d'ofici especialitzat ha de garantir que hi hagi disponibles advocats especialitzats les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any. L'activació d'aquest torn es fa a través dels cossos policials quan la dona presenta la denúncia. **Com a dret, l'assistència lletrada no és preceptiva a l'hora de presentar la denúncia; per això, cal sempre informar la dona d'aquest dret i de la conveniència d'exercir-lo. És molt important disposar d'assistència lletrada des del moment de presentar la denúncia, per tenir la seguretat que està ben redactada i així poder provar millor, durant el procés judicial, els fets denunciats.**

En cas que es dicti el sobreseïment de la causa penal o sentència absolutòria, si la dona vol continuar amb el mateix lletrat el procés de separació, de divorci o de mesures paterno-filials, cal que sol·liciti, a través del Servei d'Orientació Jurídica (SOJ) del col·legi d'advocats del seu territori, el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta, i en aquest cas ha d'acreditar la seva capacitat econòmica.

Igualment, si la dona no vol presentar denúncia per violència però sí iniciar el tràmit de separació, divorci o guarda i aliments, ha de ser adreçada al Servei d'Orientació Jurídica (SOJ) del col·legi d'advocats del seu territori, perquè tramiti, amb acreditació de la seva capacitat econòmica, el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta.

6.15.3. Assessorament jurídic previ a la presentació de la denúncia

Si la dona no té clar si presentar denúncia o no, i vol demanar assessorament jurídic previ, pot adreçar-se a qualsevol dels serveis que disposen de juristes especialitzats en violència masclista:

-
- SIE

 - SIAD

 - 900 900 120

 - 016

6.15.4. Equips tècnics del Departament de Justícia

L'assessorament tècnic penal (EAT penal)

L'assessorament tècnic penal dona resposta a les demandes oficiades pels òrgans judicials d'aquesta jurisdicció i els facilita la presa de decisions mitjançant l'elaboració d'informes pericials, en els quals, a banda de la informació pertinent, es fan constar valoracions, conclusions o propostes tècniques amb relació als encausats, les víctimes i els testimonis implicats en un procediment penal.

Què ofereixen

Programa de suport a l'exploració judicial

Adreçat a menors i testimonis especialment vulnerables per les seves condicions físiques o psíquiques, que requereixen el suport de personal especialitzat per efectuar la declaració judicial. Es pretén que l'enregistrament de l'exploració esdevingui una prova preconstituïda perquè la persona no hagi de tornar a declarar en el moment del judici oral.

Programa d'assessorament tècnic oficial sobre víctimes

Aporta informació significativa sobre les víctimes, respecte de la seva credibilitat, afectacions cognitives, seqüeles psicosocials i adequació de mesures de protecció, d'acord amb la demanda oficial.

Programa d'assessorament tècnic oficial sobre testimonis

Aporta informació significativa sobre els testimonis, respecte de la seva credibilitat i afectacions cognitives, entre d'altres.

L'assessorament tècnic en l'àmbit de la família (EATAF/SATAF)

L'Equip d'Assessorament Tècnic en l'Àmbit de Família el formen professionals de la psicologia i el treball social especialitzats en l'àmbit judicial i en el treball amb famílies. Actuen a instància dels jutjats de primera instància i de família d'arreu de Catalunya, i tenen com a funció l'elaboració d'informes pericials que van dirigits als jutges per facilitar una decisió ajustada a les característiques particulars de cada família, sempre en benefici dels menors implicats.

Totes les intervencions es regeixen pels principis d'imparcialitat, d'objectivitat i d'equitat. La informació que s'obté d'aquesta intervenció tècnica no està subjecta al secret professional, atès que té lloc dins d'un context judicial.

Les entrevistes que es duen a terme impliquen la participació dels membres de la família que formen part del procediment judicial i, a criteri tècnic, d'aquells que es considera que són significatius en la vida del menor.

L'informe que elaborin ha de donar resposta a la petició judicial i té valor pericial, però no és vinculant pel jutge, que és qui pren l'última decisió.

6.15.5 INTERVENCIÓ DES DE L'OAVD (Oficina d'Atenció a la Víctima de Delicte)

Les Oficines d'Atenció a la Víctima del Delicte (d'ara endavant, OAVD) són un servei gratuït del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya que s'inicia l'any 1996 després d'haver valorat com a necessari oferir una resposta des d'un model de justícia restaurativa que tingui en compte els dos protagonistes del procés: l'agressor i la víctima.

Les OAVD configuren el punt referencial d'informació, d'orientació, de suport i d'atenció a les víctimes i les persones perjudicades per un delicte. Des de les últimes reformes legislatives en matèria de mesures judicials de protecció a les víctimes (LO 27/2003 i LO 1/2004), són el punt de coordinació a Catalunya de les ordres de protecció de les víctimes de violència de gènere i violència domèstica que adopten els òrgans judicials.

Els equips de les Oficines d'Atenció a la Víctima del Delicte són multidisciplinaris, formats per professionals de la psicologia, el dret, l'educació social i el treball social i especialitzats en l'àmbit judicial, concretament en l'assessorament dels drets de les víctimes, així com en el seu suport emocional i la seva atenció psicològica i social.

Actualment, a Catalunya hi ha cinc oficines que estan distribuïdes segons criteris de territorialitat: Barcelona, Girona, Lleida, Tarragona i Terres de l'Ebre (Tortosa).

Cada oficina té equips propis i una metodologia de treball dissenyada d'acord amb les infraestructures i el funcionament dels serveis territorials i de la xarxa social del seu territori. Tanmateix, la intervenció de les oficines

està subjecta a un Programa marc d'intervenció que n'estableix els mínims i màxims, tant quantitativament com qualitativament, que ha estat dissenyat i és gestionat i supervisat per l'Àrea de Reparació i Atenció a la Víctima del Departament de Justícia.

Totes les oficines es troben en seu judicial i tenen presència a les guàrdies dels jutjats especialitzats en violència sobre la dona (com a punt d'atenció a la víctima i coordinació de les mesures de protecció).

Marc legal

- 1) Codi penal.
- 2) Llei orgànica 15/2003, de 25 de novembre, de reforma del Codi penal.
- 3) Llei d'enjudiciament criminal.
- 4) Llei 27/2003, de protecció de les víctimes de violència domèstica:

El Protocol per a la implantació de l'ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica, elaborat per la Comissió de seguiment de la implantació de l'ordre de protecció prevista en aquesta llei, estableix que cada comunitat autònoma pot establir un sistema integrat de coordinació administrativa, que constitueixi un punt de coordinació que rebí les ordres de protecció des del jutjat de guàrdia i assigni l'assistència i la protecció social adequades a les necessitats de les víctimes.

Per poder acomplir aquest mandat legal, i en l'àmbit de les seves competències, el govern de la Generalitat de Catalunya va disposar l'acord següent: Acord de govern de la Generalitat, de 21 d'octubre de 2003 (Resolució JUI 3338/2003, de 30 d'octubre), que estableix que les Oficines d'Atenció a la Víctima del Delicte del Departament de Justícia es constitueixen en els punts de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica. Aquest acord permet, a més, crear un nou esquema de coordinació entre les diferents institucions implicades en la protecció de les víctimes de violència domèstica i la prevenció d'aquest tipus de delicte que faci més eficaç l'actuació dels diferents agents implicats.

- 5) Llei 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

6) Llei aprovada pel Parlament de Catalunya: Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

7) Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes (vegeu el final del document).

Principis de la intervenció

- **Principi d'universalitat:** tota persona que hagi estat o es consideri víctima d'un fet delictiu és usuària potencial del servei i pot sol·licitar l'atenció de l'oficina corresponent.
- **Principi de proximitat:** s'ha de garantir l'accés a les oficines a totes les víctimes, tant per la seva ubicació física (descentralització territorial) com per la identificació del servei (accés a la informació i al contacte). A més a més, s'ha de garantir l'accés als serveis comunitaris del territori de referència.
- **Principi d'especialització professional:** les oficines estan formades per professionals amb un perfil acadèmic i professional especialitzat en la matèria d'intervenció.
- **Principi de confidencialitat:** la relació entre els professionals i les persones usuàries s'emmarca en la confidencialitat de la informació, sempre sense perjudici de l'obligació del personal de posar en coneixement de l'autoritat judicial qualsevol acte delictiu del qual es tinguin informació. D'altra banda, l'atenció es fa en espais que garanteixen la intimitat i la privacitat de la persona.
- **Principi de personalització:** cada persona usuària té un professional de referència durant tot el procés d'atenció.
- **Principi d'atenció individualitzada:** la intervenció sempre es fa des del respecte i potenciant la independència en el procés de presa de decisions de la víctima.
- **Principi d'immediatesa:** les oficines faciliten una resposta coordinada i amb la màxima rapidesa, tant en aquells casos en què s'ha valorat un risc cap a la víctima com en aquells altres en què és necessària una contenció emocional.
- **Principi de coordinació institucional:** es treballa en col·laboració estreta amb els serveis de la xarxa comunitària o altres institucions o entitats de suport a la víctima, evitant sempre la reiteració d'intervencions (revictimització) a partir del disseny i la posada en marxa de protocols de coordinació.

Objectius de la intervenció

1) Oferir una atenció integral a totes les víctimes de qualsevol delictes.

- Atenció a totes les persones amb independència de l'edat, el sexe o la nacionalitat.
- Atenció a totes les persones amb independència de si hi ha denúncia o un procediment penal obert.
- Atenció a totes les persones amb independència de la tipologia del fet delictiu.
- Atenció en tres àmbits diferenciats: judicial, psicològic i social.
- Atenció personal i telefònica de forma totalment gratuïta.

2) Gestió de les mesures de protecció de les víctimes que resideixen a Catalunya (com a punt de coordinació).

Metodologia de la intervenció

Vies d'accés

- Ofici de mesura judicial de protecció des de l'òrgan judicial.
- Atenció a la guàrdia dels jutjats de violència sobre la dona.
- Derivació d'altres agents implicats en el procés penal (cossos de seguretat, professionals dels òrgans judicials, lletrats...).
- Derivació d'altres serveis d'atenció.
- Iniciativa pròpia de la víctima, familiar o similar. En aquest cas, s'ha de demanar cita prèvia trucant al telèfon de l'oficina.
- Quan la víctima accedeix a l'oficina corresponent.

1) Acollida

- Assignació i presentació del professional, que passa a ser el referent per a la víctima durant tota l'atenció.
- Presentació del servei i de les seves funcions pròpies de l'oficina.
- Definir la demanda i reconduir expectatives, si escau.

- Recollida de la informació necessària sobre la situació i l'estat actual de la víctima.

2) Valoració

- Detecció de les necessitats⁴ de la víctima: necessitats personals (atenció psicològica, contenció emocional...), socials (d'integració, de salut, de formació, d'inserció laboral...), econòmiques (ajuts, beques menjador, beques d'estudis, habitatge...) i judicials (informació sobre el procediment, necessitat d'advocat d'ofici).
- Avaluació de l'impacte psicològic del delictes i de les conseqüències que se'n deriven.
- Primera valoració dels factors de risc i els factors de protecció davant d'una nova agressió.

3) Pla de treball: elaboració del pla de treball, juntament amb la víctima, en funció d'objectius necessaris: recuperació personal, recuperació social, seguretat i protecció o acompanyament durant el procediment penal.

Una vegada que s'ha elaborat el pla de treball, s'intervé segons uns programes específics de seguiment.

La víctima pot ser inclosa en més d'un programa, segons quines siguin les necessitats d'intervenció.

Programes específics d'intervenció i seguiment

1) **Programa d'atenció i seguiment social.** Aquest programa pretén afavorir la cobertura social de la víctima i evitar l'aïllament garantint-ne la integració i la inclusió en la xarxa social a través de la derivació i la coordinació, i posterior seguiment, amb els recursos especialitzats de la xarxa comunitària (salut, salut mental, drogodependències, formació i inserció laboral, etc.).

D'altra banda, en aquest programa també s'orienta les víctimes en relació amb quins ajuts econòmics o d'habitatge pot sol·licitar als serveis socials de base i del procediment per sol·licitar-los.

2) **Programa d'orientació i atenció judicial.** Pretén garantir que les víctimes disposin de la informació i la millor orientació en relació amb el procedi-

4 Instrument d'avaluació de les necessitats de les víctimes de violència en l'àmbit familiar.

ment penal, així com del suport i la contenció necessària per afrontar-lo. Així doncs, i atès que no és requisit que hi hagi una denúncia o un procediment penal obert, s'informa des de la interposició de la denúncia fins al final del procediment penal. S'assessora de com i on s'ha d'interposar la denúncia i de què comporta fer-ho; del procediment penal, de les seves fases i de les possibles situacions que es poden esdevenir en cada una; dels drets que emparen les víctimes en cada un dels moments del procediment; de l'assistència jurídica gratuïta i el torn d'ofici, dels requisits i el procediment per poder sol·licitar-los, i de les indemnitzacions econòmiques de les quals disposen les víctimes de determinats delictes i de com es poden sol·licitar.

3) Programa d'acompanyament a judici oral. L'objectiu d'aquest programa és preparar la víctima per al moment de la declaració en la compareixença al judici oral i acompanyar-la.

El programa consta d'una primera fase en la qual, d'una banda, s'explica a la víctima què és una compareixença i es treballen les possibles situacions que es poden donar durant el judici oral i, de l'altra, es treballen els aspectes emocionals més significatius perquè la víctima pugui afrontar la compareixença amb prou contenció emocional.

Posteriorment, el dia del judici oral, la víctima assisteix al judici amb el professional de referència: se citen uns trenta minuts abans i aquest professional acompanya la víctima. Durant el judici, el professional no pot intervenir, però se situa en un lloc on la víctima pugui tenir-hi contacte visual de manera que se senti acompanyada en el moment de la declaració. Si la víctima pateix una crisi, el professional pot sol·licitar intervenir a l'òrgan judicial.

D'altra banda, dins d'aquest programa es fan les actuacions i les coordinacions corresponents per garantir la intimitat i la seguretat de la víctima (ús de mampares, declaració per videoconferència, etc.).

4) Programa d'atenció psicològica. Hi ha dos tipus d'intervencions diferenciades:

- a) Intervenció en crisi. S'atenen situacions d'emergència quan la víctima necessita una contenció per poder afrontar la situació d'estrès.
- b) Intervenció breu estratègica sobre els símptomes posttraumàtics derivats de la vivència del fet delictiu per prevenir el desenvolupament de patologies i recuperar l'estat asimptomàtic. La intervenció és breu (s'estableix un màxim de nou mesos) i es treballa sobre l'anàlisi de l'experiència i l'eliminació de la culpa, la negació, la resiliència i la creació de xarxes socials per trencar el silenci i la soledat.

* Si hi ha altres patologies o problemàtiques psicològiques que no tenen la seva etiologia en la vivència del fet delictiu, o bé, si tot i ser fruit de la vivència del fet delictiu, es valora la necessitat d'un tractament de llarga durada, la persona és derivada als recursos especialitzats de tractament extern.

5) Programa de gestió de mesures de protecció

- S'informa de com es pot sol·licitar una mesura de protecció.
- S'informa sobre el contingut i la vigència de les mesures.
- S'informa permanentment de la situació processal, penal i penitenciària de l'agressor o agressora.
- Es coordina amb tots els agents implicats per garantir la seguretat i la protecció de la víctima.
- S'informa dels incompliments a l'òrgan judicial competent.

Estatut de la víctima del delictes

Amb l'entrada en vigor de l'Estatut de la víctima del delictes, les OAVD amplien i incrementen les seves funcions. Atès que la víctima, definida a l'article 2, té dret de sol·licitar ser informada d'unes resolucions judicials i penitenciàries determinades, és a dir, de participar en el procés penal i en l'execució de la pena, les OAVD informen d'aquests drets, entre d'altres, i si la víctima sol·licita ser notificada, s'activen els mecanismes necessaris, entre els centres penitenciaris de Catalunya i els jutjats de vigilància penitenciària, perquè se li traslladin, a l'adreça de correu electrònic o de correu postal que hagi determinat, les resolucions corresponents als articles 7 i 13 de la norma esmentada.

A més, poden sol·licitar els serveis de justícia restaurativa que s'han de dur a terme segons els criteris establerts en aquesta norma.

D'altra banda, hi ha tot un seguit de drets extraprocessals als quals tenen dret les víctimes (tot i abans d'interposar denúncia) i dels quals han de ser informades des del primer contacte amb l'autoritat competent (no necessàriament policial ni judicial). Per aquest motiu, des de l'àmbit de les competències del Departament de Justícia, el mes de desembre del 2016 es va posar en marxa **un servei d'informació i orientació telemàtic a les persones víctimes de delictes.**

6.15.6. LA INTERVENCIÓ DES DE L'EQUIP D'ASSESSORAMENT TÈCNIC PENAL DEL DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA

Les recomanacions del Consell d'Europa van propiciar la creació, entre d'altres, del Servei d'Atenció i Orientació Social (SAOS), que, des de l'any 1987, va assessorar els òrgans judicials i va iniciar el seguiment de les mesures penals alternatives de l'anterior Codi penal. Va ser a partir de l'entrada en vigor de la LO 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal, que l'execució de les mesures penals alternatives va passar a altres equips i es va fer una aposta clara per l'especialització dels equips d'assessorament tècnic penal.

El Programa d'assessorament tècnic penal és un servei gratuït que el Departament de Justícia posa a disposició dels òrgans judicials per donar una resposta a les demandes d'assessorament tècnic i facilitar la presa de decisions. Mitjançant un informe pericial, psicològic, social o psicosocial, s'aporten al procediment un conjunt d'informacions, valoracions, conclusions o propostes tècniques des del coneixement de la mateixa professió en relació amb les persones encausades, les víctimes i els testimonis implicats en el procediment penal. Posteriorment, es ratifica o s'amplia l'informe en el transcurs del judici oral.

Els **equips** d'assessorament tècnic penal estan formats per professionals de la psicologia i del treball social i estan **especialitzats en l'àmbit judicial i en la realització de pericials** psicològiques, socials i psicosocials.

Hi ha cinc equips distribuïts territorialment a Barcelona, Lleida, Girona, Tarragona i Tortosa (cobertura a la demarcació de les Terres de l'Ebre) i estan ubicats en seu judicial.

Respecte als **destinatariis de la informació**, poden oficiar les demandes d'assessorament tècnic els titulars dels òrgans judicials, tant els d'Instrucció, Penal, seccions penals de les Audiències provincials i el Ministeri Fiscal.

Els **destinatariis de la intervenció** són les persones encausades, les víctimes i els testimonis implicats en un procediment penal.

Marc legal

El marc normatiu que engloba els diferents programes està recollit en diversos textos legals:

- **Recomanacions del Consell d'Europa**, que estableixen que les víctimes participen en el procés penal com les principals perjudicades del delictes.
- **Llei d'enjudiciament criminal**, que proporciona la base legal de les proves pericials o documentals.
- **Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal**, i les modificacions successives, a l'article 80 i següents, que preveuen la suspensió de l'execució de les penes privatives de llibertat no superiors als dos anys i acordades, segons la perillositat criminal i tenint en compte les característiques personals del subjecte, dels fets i de la durada de la pena.
- **Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere**, d'acord amb l'article 33 i la posterior reforma del Codi penal, que estableix que en els delictes de violència sobre les dones la suspensió sempre queda condicionada a la realització de programes formatius, i la substitució de la pena de presó només es pot fer per la pena de treballs en benefici de la comunitat, amb la imposició addicionalment del compliment de programes específics de reeducació i tractament psicològic.
- **Reial decret 515/2005, de 6 de maig**, que regula les circumstàncies de l'execució de la suspensió de les penes privatives de llibertat.
- **Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes**.

Principis generals d'intervenció

- Principi d'imparcialitat.
 - Principi d'objectivitat.
 - Principi d'equitat.
 - Principi d'intervenció mínima necessària.
 - Participació voluntària de la persona que ha de ser subjecte de la intervenció tècnica, d'acord amb la seva responsabilitat. En cas que no comparegui a la citació de l'equip d'assessorament tècnic, aquest equip ho ha de comunicar a l'òrgan judicial competent.
 - La intervenció no està subjecta al secret professional, ja que té lloc en l'àmbit judicial. La persona ha de ser informada d'això prèviament.
-

- L'informe que s'elabora i s'emet és de caràcter facultatiu i no vinculant per a la decisió judicial que es derivi del procediment.

PROGRAMES ESPECÍFICS D'ASSESSORAMENT TÈCNIC PENAL

Programes específics per a persones encausades o penades

1) **Programa d'assessorament tècnic oficial sobre persones encausades:** aporta al procediment informació significativa sobre la persona investigada que faciliti el coneixement de les seves circumstàncies personals, psicològiques i socials, així com la presa de decisions judicials. Es pot informar, segons la demanda oficiada, sobre la base psíquica de la imputabilitat o de les modificacions de la responsabilitat criminal, del risc de reincidència, de la perillositat criminal, de les característiques sociopersonals...

2) **Programa d'assessorament tècnic oficial sobre formes substitutives de les penes privatives de llibertat:** aporta una valoració del perfil personal i social, així com altres aspectes rellevants, per poder valorar la viabilitat de la suspensió de la pena privativa de llibertat per mesures penals alternatives i incidir en una aplicació coherent i ajustada de les condicions d'aquesta suspensió o substitució.

Programes específics per a víctimes o testimonis

4) **Programa de suport a l'exploració judicial:** programa adreçat a menors i testimonis especialment vulnerables per les seves condicions psíquiques que requereixen el suport de personal especialitzat per fer la declaració judicial. La presa de declaració és enregistrada i es pretén que aquesta gravació es converteixi en una prova preconstituïda perquè la persona no hagi de tornar a declarar en el moment del judici oral.

5) **Programa d'assessorament tècnic oficial sobre víctimes i testimonis:** aporta al procediment informació significativa sobre les víctimes. Es pot informar, segons la demanda oficiada, sobre l'anàlisi del testimoni, les afectacions cognitives, les seqüeles psicosocials, l'adequació de l'aplicació de mesures de protecció...

Metodologia de la intervenció

Cada programa estableix una metodologia i un procés d'intervenció específics i adequats als seus objectius. De manera general:

1. Els òrgans judicials oficien la demanda d'assessorament tècnic que consideren necessària per al procediment.

2. Quan arriba l'ofici (registre d'entrada i acusament de recepció), s'estudia la demanda i s'assigna el cas a un professional expert en l'objecte de la matèria (en cas que el procediment sigui sumari, s'assignen dos professionals; també s'assignen dos professionals en el programa de suport a l'exploració judicial).
3. El professional assignat fa les actuacions preliminars d'estudi de la informació judicial i de l'expedient administratiu (en cas que hi hagi intervencions prèvies) i planifica les intervencions que s'han de fer a partir d'aquell moment.
4. Es fa l'entrevista o entrevistes (amb totes les persones que es consideri necessari per obtenir la informació necessària).* En el Programa de suport a l'exploració judicial l'entrevista és la mateixa exploració. L'exploració es fa en presència del jutge, els lletrats, el fiscal i el secretari judicial, que l'observen a través d'un mirall unidireccional. Tota l'exploració queda enregistrada a través del sistema ARCONTE2, que ho trasllada directament a l'expedient judicial. Quan s'acaba l'exploració, un dels professionals surt de la sala i recull totes les preguntes o aclariments que tant el jutge com els lletrats o el fiscal vulguin fer. Es torna a la sala i s'exploren els aspectes que hagin sortit. Després de l'exploració, resta subjecte a la demanda del jutge l'elaboració d'un informe.
5. Es fa la cassació de les proves diagnòstiques necessàries, si s'escau.
6. Es gestionen les coordinacions externes necessàries.
7. Es redacta l'informe i s'envia a l'òrgan judicial sol·licitant (registre de sortida).
8. Es ratifica l'informe en el moment del judici oral, si l'òrgan judicial així ho oficia (registre d'entrada i acusament de recepció).

6.16. LA INTERVENCIÓ DES DE LA DIRECCIÓ D'Ocupació I PROMOCIÓ ECONÒMICA DE L'AJUNTAMENT DE MATARÓ

La Direcció d'Ocupació i Promoció Econòmica de Mataró és un òrgan de l'Ajuntament de Mataró que agrupa els serveis municipals següents: el Servei de Promoció de Ciutat i Comerç i el Servei d'Ocupació amb l'Oficina Mataró Empresa, amb seu al TecnoCampus Mataró-Maresme.

La missió de la Direcció d'Ocupació i Promoció Econòmica de Mataró és “millorar la posició competitiva de Mataró a escala socioeconòmica, fomentant la iniciativa privada i complementant-la en els àmbits on la seva actuació és insuficient, per assolir els objectius que neixen del servei a l'interès públic”.

Aquesta direcció treballa en els àmbits següents:

- La creació i el manteniment de l'ocupació
- La formació ocupacional i de reciclatge
- L'orientació i la inserció laboral
- La creació d'empreses
- L'assessorament empresarial
- La dinamització comercial
- La promoció de ciutat
- La potenciació del turisme

El Servei d'Ocupació és el més susceptible de rebre persones que puguin presentar alguna problemàtica relacionada amb la violència masclista, ja que atén persones que busquen feina i, per tant, l'àmbit és eminentment laboral pel que fa als àmbits descrits al Protocol.

Les persones que s'atenen assisteixen a accions diverses, des d'accions puntuals de només un dia per a una entrevista o una sessió informativa o formativa a programes (cursos de formació ocupacional o contínua, accions grupals de suport a la recerca de feina, pràctiques en empreses, etc.) i estades més intenses i llargues en el temps.

És en aquests contactes amb les persones que es poden detectar casos de violència masclista.

Hi ha dos possibles perfils de dones que es poden trobar en aquesta situació:

- La dona que utilitza els serveis del Servei d'Ocupació i que manifesta o es pot detectar que és víctima de violència masclista en altres àmbits que no siguin el laboral (familiar, de parella o sociocomunitari).
- La dona que utilitza els serveis del Servei d'Ocupació i que manifesta o es pot detectar que és víctima de violència masclista en l'àmbit laboral.

6.17. ACCIONS DE PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA ADREÇADES A JOVES

Realitzades als centres educatius

Promogudes des de la Secció d'Igualtat

1. Taller de prevenció de violència de gènere entre el jovent: “De bon rotllo”

Adreçat a alumnat de 3r i 4t d'ESO, batxillerat, PFI i cicles formatius.

Objectius:

- Sensibilitzar el jovent sobre el fenomen de la violència de gènere.
- Desmitificar els estereotips masculins i femenins erronis i valorar els canvis socials que permetrien una igualtat més gran.
- Prevenir relacions d'abús i de submissió, i donar eines per detectar-les.
- Identificar la influència dels mitjans de comunicació en la transmissió d'estereotips.
- Informar sobre els recursos disponibles.
- Calendari: curs escolar.

2. Taller de prevenció de l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia: “El sexe i l'amor no tenen un sol color”

Adreçat a alumnat d'ESO, batxillerat, PFI i cicles formatius.

Objectius:

- Sensibilitzar el jovent sobre la diversitat d'orientació i identitat sexual.
- Ensenyar el jovent a viure la diversitat com un valor positiu.
- Prevenir actituds de rebuig envers les persones d'aquests col·lectius.
- Fomentar la presa de consciència i responsabilitat individual entorn de les actituds de rebuig i discriminació.

Promogudes des del Servei de Salut i Consum

3. Taller “Canvis, sexualitat i afectivitat”

Adreçat a alumnat de 6è d'EP.

Objectiu: conèixer els canvis físics, psíquics i emocionals que es produeixen en la pubertat; conèixer els conceptes de sexe, sexualitat i gènere, donar resposta a l'alumnat sobre les seves inquietuds i preocupacions sobre el tema i, alhora, fomentar l'autoestima i les qualitats positives de cadascú. Reconèixer els rols sexuals i els estereotips de gènere.

Una o dues sessions, d'aproximadament 90 minuts en format taller, a càrrec d'un professional extern, en l'àmbit escolar.

Calendari: de gener a maig.

4. Programa de sexualitat i afectivitat: “Coneix, respecta, estima”

Adreçat a alumnat de 1r a 4t d'ESO.

Proposta educativa elaborada per docents i sanitaris, perquè el professorat l'apliqui a l'aula.

Activitats adaptades al moment evolutiu del jovent que permeten treballar coneixements, valors i actituds positives vers la sexualitat, de manera transversal.

Consta d'una carpeta amb els materials de treball (ja distribuïda als centres) i d'una maleta de recursos en servei de préstec al Centre de Recursos Pedagògics.

Tel. 93 551 69 89.

Podeu consultar les carpetes a la web: www.xtec.cat/crpmataro/

Calendari: curs escolar.

Realitzada des dels centres d'atenció sanitària

5. Programa Salut i Escola: “Detecció precoç de conductes de risc en joves”

Detectar de manera precoç conductes de risc dels adolescents pel que fa a aspectes de salut afectiva i sexual, salut mental, consum de drogues, tabac i alcohol, trastorns de la conducta alimentària.

Adreçat als alumnes de 3r i 4t d'ESO.

Actuació en el mateix centre, a càrrec d'un professional d'infermeria del Centre d'Atenció Primària de Salut (CAP) de referència, a partir de la consulta espontània de l'alumnat.

Calendari: un dia a la setmana acordat per cada centre, durant el curs escolar.

6. Consulta jove ASSIR

El servei ASSIR (Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva) duu a terme activitats assistencials i preventives relacionades amb el control i el seguiment de l'embaràs, l'educació maternal, l'atenció al puerperi, l'atenció al postpart, la planificació i l'orientació familiar i l'atenció ginecològica.

Dona servei a la població del Maresme central i està ubicat al CAP de la Ronda Prim, 35 de Mataró.

Consulta jove, espai gratuït i confidencial adreçat a nois i noies a partir de 14 anys: dilluns de 15 a 18 h i dimecres de 9 a 13 h i de 15 a 18 h, durant tot l'any.

Informar i sensibilitzar d'aspectes de la sexualitat que preocupen el jovent. Tractar problemes de salut relacionats amb la sexualitat. Hi poden acudir sense cita prèvia.

Realitzada a la zona de lleure nocturn

7. Projecte de lleure nocturn

Es preveu fer intervencions en què es treballaran les relacions d'afectivitat i les relacions sexuals, civisme i violència de gènere, amb una sortida un cop al mes.

Els objectius són la reducció de les conductes masclistes i la sensibilització en la prevenció i la detecció.

6.18. ACCIONS DE PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA ADREÇADES A FAMÍLIES

Realitzades als centres educatius a demanda de les entitats de la ciutat

Promogudes des de la Secció d'Igualtat

1. Taller “Viu la meva filla una relació de parella abusiva?”

Taller per a la prevenció de les violències de gènere en la parella.

Espai que ens dona eines per prevenir, detectar i acompanyar, en cas que la nostra filla estigui vivint una situació d'abús en la parella.

Objectius:

- Conceptes clau i punt de partida.
- Sensibilitzar sobre les violències de gènere.
- Donar eines per detectar relacions de parella abusives.
- Fomentar valors coeducatius en l'educació.
- Compartir dubtes, inquietuds, pors.
- Proposar estratègies de comunicació amb les filles.
- Donar a conèixer els recursos del territori.

2. Taller per a l'acompanyament en la diversitat afectiva, sexual i de gènere dels nostres fills: “Famílies sense armaris”

Objectius:

- Compartir dubtes, inquietuds, pors i experiències sobre la diversitat sexual i de gènere.
- Revisar els propis prejudicis i falses creences sobre la diversitat sexual i de gènere, així com sobre la LGTBIfòbia.
- Fomentar un imaginari positiu i apoderador del col·lectiu LGTBI.
- Entendre la complexitat de les dinàmiques discriminatòries i l'especificitat dels abusos contra els joves LGTBI.
- Crear estratègies conjuntes de suport a l'entorn familiar.

Promogudes des de la Secció de Salut Pública

3. Sessions de promoció social adreçades a mares i pares d'adolescents

Promoció d'hàbits saludables i prevenció de drogodependències i altres conductes de risc. Es treballen temes a demanda dels pares, i de manera coordinada s'han treballat temes de prevenció de violències masclistes.

S'ofereix la possibilitat de donar atenció als temes d'assetjament escolar adreçat a mares i pares.

7. ÀMBITS

Àmbit de violència en la parella: consisteix en la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.

Àmbit de violència familiar: consisteix en la violència física, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i les menors d'edat al si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. No s'hi inclou la violència perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat (violència que s'inclouria en l'àmbit de la parella).

Àmbit social o comunitari:

Àmbit que inclou totes les formes de violència contra les dones que no es recullen dins l'àmbit de la parella, la família o la feina, però que formen part de l'entorn social de la dona.

a) Agressions sexuals

Violència que consisteix en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per demostrar poder i abusar-ne. Qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de la violència, de la intimidació o de la manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugals, de parella, afectiva o de parentiu. Aquí s'inclouria la violació, entesa com tota penetració, per la vagina, l'anus o la boca, usant la força o la intimidació. També es considera violació la penetració amb objectes.

b) Assetjament sexual

Violència consistent en qualsevol comportament verbal, no verbal o físic, no desitjat, d'índole sexual, que tingui com a objectiu atemptar contra la dignitat d'una dona o crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest o produeixi aquest efecte.

c) Tràfic i explotació sexual de dones i nenes

Captació, transport i violència que consisteix en el trasllat de dones i nenes, amb la finalitat d'explotació sexual, recurrent a l'amenaça, a l'ús de la força o a altres formes de coacció.

És el trasllat forçós o per engany d'una nena o una dona del seu lloc d'origen a una altra zona o país, la privatització parcial o total de la seva llibertat amb finalitats sexuals, sense que ella en tingui coneixement ni en doni el consentiment.

d) Mutilació genital femenina (MGF) o risc de patir-la

Violència que inclou l'extirpació total o parcial dels genitals externs femenins o altres agressions als òrgans genitals de les dones per raons culturals, religioses o altres amb finalitat no terapèutica.

e) Matrimonis forçats

Matrimoni que es produeix sense el consentiment vàlid d'un dels contraents, en aquest cas la dona, per la intervenció de terceres persones de l'entorn familiar (sovint els progenitors), que s'atorguen la facultat de decisió i pressionen perquè aquesta pràctica es produeixi. Quan el matrimoni forçat es produeix amb una contraent menor de 18 anys, també s'anomena "matrimoni prematur".

f) Violència derivada de conflictes armats

Violència que inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com ara l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs forçat, l'avortament forçat, l'esterilització forçada, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.

g) Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones

La Carta dels drets sexuals i reproductius de les dones pren com a base els drets humans universals per determinar-ne aquells que contenen elements clau per a les dones, així com incorporar altres drets encara no reconeguts, amb l'objectiu de col·locar-los a la mateixa altura que la resta de drets humans i garantir-ne el respecte a escala internacional.

- **Maltractament durant la gestació**

Violència que inclou totes les formes possibles de violència contra la dona en el moment en què està en el procés de gestació, violència exercida sobre el fetus o amb la finalitat de lesionar la mare i el fetus.

- **Avortament induït o forçat**

Violència que inclou l'acció de deixar la dona o nena embarassada quan ella no vol mitjançant una violació o inseminació.

- **Esterilització forçada**

Tipus de violència que veiem en alguns països pobres per controlar l'excés de població, realitzant una esterilització de les dones, generalment de classe social baixa, sense el seu consentiment. Moltes vegades, elles no en saben res i només es fa amb el consentiment del marit o de la parella.

- **Maltractament amb la reproducció assistida**

Tipus de violència exercida sobre les dones que estan en procés de reproducció assistida, amb tracte vexatori per part dels professionals i insistència de tractament per la finalitat que és la reproducció, sense tenir en compte els drets com a persona a decidir i conèixer tot el que comporta aquesta tècnica. La responsabilitat dels professionals no solament és aconseguir un embaràs, sinó que també s'ha de tractar la dona de la manera més integral possible. Alguns autors parlen de “manipulació de cossos”, “somatització induïda” o “demanda induïda”.

- **Avortament selectiu**

Pràctica que comporta avortaments en fetus femenins amb la finalitat de reproducció només de nens per causes socials o de creences.

- **Violència simbòlica als mitjans de comunicació**

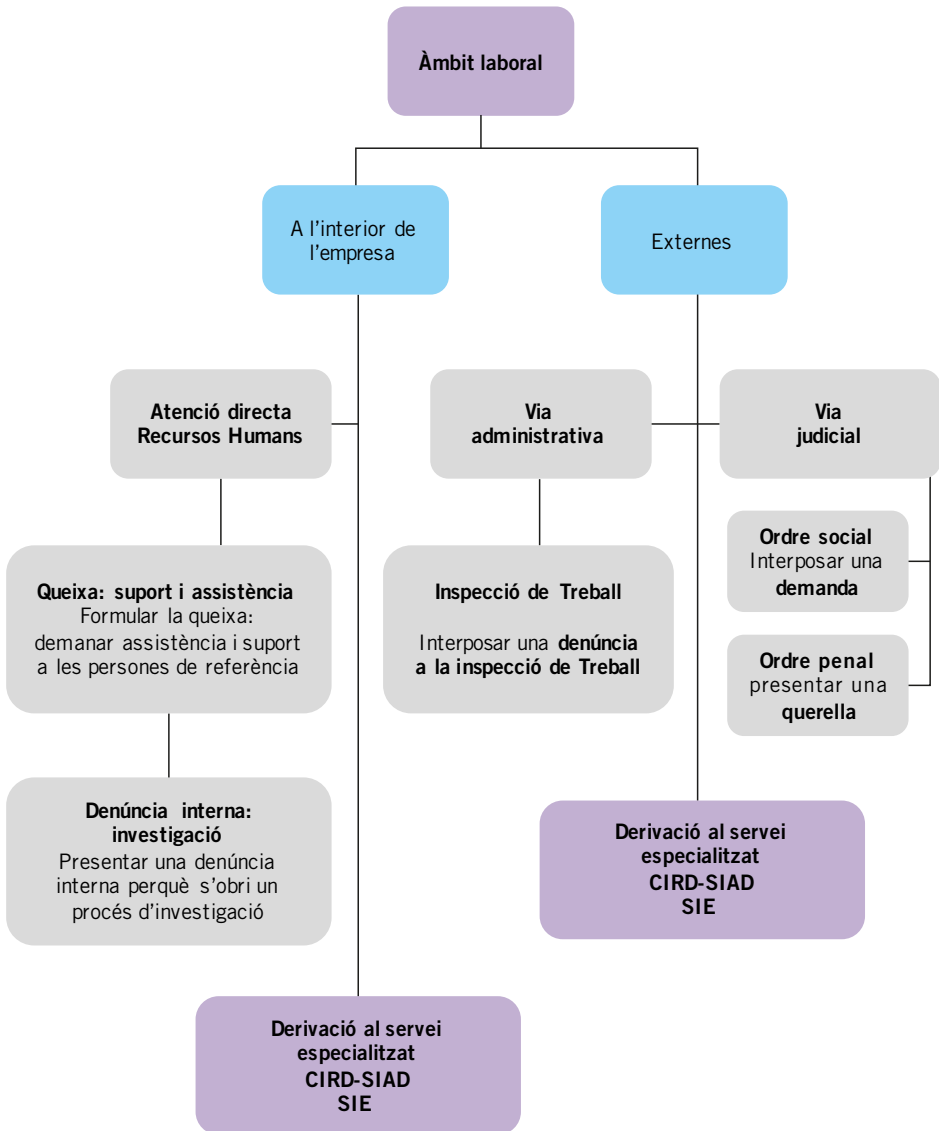
Tipus de violència que fa de la dona un objecte simbòlic. Té l'efecte de col·locar les dones en un estat permanent d'inseguretat corporal o, més ben dit, d'alienació simbòlica i les projecten dotades d'un ésser que és en aparença una manifestació de disponibilitat sexuada, i eventualment sexual, respecte als homes, i utilitzen el cos de la dona d'una manera sexista per donar o fer imatges publicitàries.

Àmbit laboral

L'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe han estat un dels problemes que tradicionalment les dones han hagut d'afrontar en el mercat de treball, i un fenomen que atempta contra un nombre significatiu de drets fonamentals bàsics de la persona: el dret a la intimitat i a la dignitat, a la llibertat sexual, a la no-discriminació per raó de sexe, a la seguretat i a la integritat física i moral.

A l'efecte de qualificar com a “laboral” una situació d'assetjament sexual o d'assetjament per raó de sexe, cal tenir en compte que els límits de l'entorn laboral no estan determinats ni pel lloc físic, ni per la jornada laboral, ni per la forma de vinculació jurídica amb l'empresa. El fet rellevant és la relació de causalitat entre l'assetjament i el treball: aquest fet no s'hauria produït si la persona no hagués prestat els seus serveis a l'empresa.

Les dificultats que comporta la protecció *a posteriori* envers els actes i les condicions d'assetjament són tan greus i nombroses que tant els estudis com les legislacions coincideixen a assenyalar que l'eina més eficaç de tutela és la prevenció i la intervenció en els estadis més inicials d'aquestes situacions a l'interior de la mateixa empresa. Per tant, el paper de la prevenció de riscos laborals, mitjançant l'avaluació de riscos i la planificació d'actuacions preventives, la definició del Pla de prevenció i la seva integració dins la gestió quotidiana de l'empresa són eines cabdals en el tractament d'aquests tipus d'assetjament.

8. SEGUIMENT DEL PROTOCOL I PROPOSTES

En un protocol és tan important l'elaboració, el desenvolupament i la implementació com el seu seguiment, per garantir-ne l'efectivitat i l'adaptació a noves situacions i normes legals. A fi de fer un treball continuat, la comissió tècnica (CT) de seguiment ha de funcionar com una estructura estable de coordinació, formada per professionals de tots els àmbits que intervenen al circuit i dividida en dos grups de treball.

La finalitat de la comissió tècnica és:

-
- Millorar l'atenció a les víctimes.
 - Actualitzar i potenciar coneixements i recursos.
-

Les funcions de la comissió tècnica són:

-
- Esdevenir el nucli impulsor i organitzatiu del circuit.
 - Dinamitzar la coordinació.
 - Vetllar pels objectius del Protocol.
-

L'estructura estable de coordinació ha d'estar formada per diferents àmbits: sanitari, policial, psicosocial, judicial i de promoció de la dona.

La temporalitat de reunió de la comissió tècnica és:

-
- Una reunió a l'any, en la qual es reuneixen professionals de cadascun dels àmbits per fer el seguiment del funcionament del Protocol i, si s'escau, incorporar les modificacions corresponents.
-

Temporalitat dels grups de treball:

-
- Els grups de treball es troben un cop al semestre a fi d'avaluar les accions que estiguin desenvolupant o de fer-ne el seguiment. Val a dir, però, que l'elaboració d'un producte pot ocasionar la modificació del calendari establert.
 - Una reunió cada tres mesos: es reuneixen els professionals que fan atenció directa amb dones. La finalitat d'aquestes trobades és fer el seguiment de casos i marcar o redefinir criteris d'actuació.
-

Complementàriament s'han de fer:

-
- Sessions informatives sobre violència masclista adreçades a diferents col·lectius de la ciutat (associacions de veïns, entitats, centres educatius, empreses...), personal municipal i grups professionals. Aquestes sessions poden ser a demanda de les institucions interessades, o bé a proposta de la CT o dels GT.

Grups de treball

- Grup de treball de prevenció i sensibilització.
-
- Grup de treball d'anàlisi de casos.

9. GLOSSARI CONCEPTUAL

A

Acció positiva o mesura de discriminació positiva: estratègia destinada a establir la igualtat d'oportunitats de les dones mitjançant mesures concretes i puntuals, dirigides a un grup determinat, que permetin corregir les discriminacions que són el resultat de determinades pràctiques o sistemes socials.

Androcentrisme: conjunt de valors dominants basats en una percepció centrada en normes masculines.

Assetjament sexual: assetjament basat en qualsevol comportament, verbal o físic, de naturalesa sexual, que tingui com a propòsit d'atemptar contra la dignitat d'una persona o produeixi aquest efecte; en particular, quan es crea un entorn intimidatori, degradant o ofensiu.

Exemple: promeses implícites o expresses de tracte preferent o beneficiós a canvi de favors sexuals, apropaments i contactes corporals no desitjats i considerats ofensius per a la víctima, oferiments d'intimitat en moments personals delicats, etc.

Assetjament per raó de sexe: comportament agressiu contra una persona d'un sexe determinat només pel fet de pertànyer a aquest sexe, que pretén atemptar contra la dignitat d'aquesta persona i crear un entorn intimidador, degradant, humiliant o ofensiu.

Assetjament ambiental: el comportament sexual impropï o un comportament determinat adreçat a una persona per raó del seu sexe que crea un ambient intimidador, hostil i ofensiu, com ara comentaris de naturalesa sexual (normalment requereix insistència i repetició de les accions, en funció de la gravetat del comportament). Prové de companys de feina o tercers relacionats amb l'entorn laboral. Aquest tipus d'assetjament genera un entorn hostil, intimidatori i ofensiu per a la persona assetjada.

Agressions sexuals: ús de la violència física i sexual exercida sobre les dones majors d'edat o menors d'edat, determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per demostrar el poder i abusar-ne.

Atenció: accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments necessaris perquè pugui resoldre la situació.

C

Conciliació de la vida personal i laboral: possibilitat d'una persona de fer compatibles l'espai personal amb el familiar, el laboral i el social, i de poder desenvolupar-se en els diferents àmbits.

Exemple: flexibilitat de la jornada laboral, com ara tenir la possibilitat de combinar feina a distància (teletreball) i feina presencial. Una manera de treballar que facilita una gestió del temps adaptada a les necessitats individuals.

Coeducació: l'educació que afavoreix la interacció entre nenes i nens, noies i nois, amb la clara finalitat de superar els estereotips i les discriminacions.

D

Detecció: posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la violència masclista, tant si apareix de manera precoç com estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir per evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.

Desigualtat de tracte: manca d'igualtat en el tracte entre diversos col·lectius de manera arbitrària i sistemàtica, tot afavorint un col·lectiu per damunt dels altres.

Discriminació: aplicació de distincions i de pràctiques desiguals i arbitràries que una col·lectivitat fa a una persona o grup en un àmbit determinat per motius de sexe, ètnia, ideologia, edat, opció sexual o altres.

Doble presència: suma de la jornada laboral remunerada i una jornada dedicada principalment a les tasques de la llar i a la cura de persones dependents que conviuen en horari i que són portades a terme, majoritàriament, en més o menys mesura, segons la classe social i el suport familiar, per les dones. Varien en funció del cicle de la vida, i actualment és molt preocupant el pes de les persones grans dependents, que han vist incrementada la seva esperança de vida, sobre una dona que treballa fora de casa i possiblement, a causa del retard de la maternitat, encara té cura de les seves criatures.

E

Equitat de gènere: distribució justa dels drets, dels beneficis, de les obligacions, de les oportunitats i dels recursos entre les persones, a partir del reconeixement i el respecte de la diferència entre dones i homes a la societat.

Espai personal: àmbit dedicat a les activitats que una persona duu a terme durant el temps lliure.

Espai públic: àmbit dedicat a les activitats que una persona duu a terme en relació amb el treball i la participació social, política i cultural.

Estereotip de gènere: conjunt de clixés, concepcions, opinions o imatges generalment simplistes que uniformen les persones i adjudiquen característiques, capacitats i comportaments determinats a les dones i als homes.

Exemple: es diu que els homes són valents, decidits, desafiadors, dinàmics, racionals, francs, etc., i que les dones són submises, sensibles, passives, tendres, pacients, bondadoses, etc.

F

Femellisme: conjunt d'actituds i comportaments que atribueixen superioritat a la dona i que rebaixen la dignitat dels homes per raó de sexe i sense cap altra justificació. Es tracta d'un comportament molt minoritari que no s'ha de confondre amb el feminisme.

Feminisme: moviment social que denuncia la desigualtat social de gènere i exigeix canvis polítics i socials en els hàbits relacionals entre els sexes, perquè les dones puguin desenvolupar-se plenament en la societat.

G

Gènere: construcció social i cultural basada en les diferències biològiques entre els sexes que assigna diferents característiques emocionals, intel·lectuals i comportamentals a dones i homes, variables segons la societat i l'època històrica. A partir d'aquestes diferències biològiques, el gènere configura les relacions socials i de poder entre homes i dones.

I

Igualtat de gènere: condició de ser iguals homes i dones en les possibilitats de desenvolupament personal i en la capacitat de prendre decisions, per la qual cosa els diferents comportaments, aspiracions i necessitats de dones i d'homes són igualment considerats, valorats i afavorits.

Igualtat d'oportunitats entre dones i homes: condició de ser iguals dones i homes en l'àmbit laboral, social, cultural, econòmic i polític, sense que actituds i estereotips sexistes en limitin les possibilitats.

M

Masclisme: conjunt d'actituds i comportaments que atribueixen superioritat a l'home i que rebaixen la dignitat de les dones per raó de sexe i sense cap altra justificació.

Mutilació genital femenina o risc de patir-la: inclou qualsevol procediment que impliqui una eliminació total o parcial dels genitals femenins o en produeixi lesions, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.

P

Pacte social entre dones i homes: proposta que reivindica un nou contracte social entre dones i homes que comporti un repartiment i una participació igualitària en el treball productiu, el treball reproductiu i el poder social.

Patriarcat: estructura bàsica de les societats que es caracteritza pel domini dels homes sobre les dones i la descendència.

Perspectiva de gènere: presa en consideració de les diferències socioculturals entre les dones i els homes en una activitat o àmbit per a l'anàlisi, la planificació, el disseny i l'execució de polítiques, considerant la manera com les diverses actuacions, situacions i necessitats afecten les dones. La perspectiva de gènere permet visualitzar dones i homes en la seva dimensió biològica, psicològica, històrica, social i cultural, i trobar línies d'acció per solucionar desigualtats.

Pla d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes: conjunt d'estratègies destinades a assolir la igualtat real entre dones i homes, eliminant els estereotips, les actituds i els obstacles en qualsevol àmbit.

Precarietat econòmica: percepció d'ingressos igual o inferior a l'indicador de renda de suficiència de Catalunya que s'estableix anualment.

Prevenció: accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania, especialment les dones, en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable.

R

Recuperació: etapa del cicle personal i social d'una dona que ha viscut situacions de violència, en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

Reparació: mesures preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista (jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives, etc.) que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

Rol de gènere: comportament que, en una societat concreta, s'espera d'una persona per raó del seu sexe. Generalment, una persona assumeix els rols de gènere i construeix la seva psicologia, afectivitat i autoestima al voltant d'aquests rols.

Exemple: un dels rols assignats tradicionalment als homes és ser els responsables de les activitats productives i les activitats polítiques. Un dels rols assignats tradicionalment a les dones és tenir cura dels fills, tenir cura de les persones dependents i ser la responsable de les relacions afectives.

S

Segregació horitzontal de l'ocupació: distribució no uniforme d'homes i dones en un sector d'activitat determinat. Generalment, la segregació horitzontal de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball que es caracteritzen per una remuneració i un valor social inferiors i que són en bona mesura una prolongació de les activitats que fan en l'àmbit domèstic.

Segregació vertical de l'ocupació: distribució no uniforme d'homes i dones en nivells diferents d'activitats. Generalment, la segregació vertical de l'ocupació fa que les dones es concentrin en llocs de treball de menor responsabilitat.

Sexe: conjunt de les diferències físiques, biològiques i anatòmiques que divideixen els individus d'una espècie en mascles i femelles.

Sensibilització: accions pedagògiques i comunicatives encaminades a generar modificacions en l'imaginari social per avançar cap a l'erradicació de la violència masclista.

T

Transversalització de gènere (de l'anglès *gender mainstreaming*): estratègia a llarg termini que incorpora la perspectiva de gènere i la igualtat d'oportunitats de les dones en totes les polítiques i actuacions d'un govern. La transversalització de gènere implica incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques i les actuacions per tenir en compte les necessitats i els interessos tant de les dones com dels homes.

V

Violència: acte d'abús d'una persona cap a una altra. Tot acte que comporta un atemptat per a la vida, la integritat física i psíquica o la llibertat d'una persona, o que compromet greument el desenvolupament de la seva personalitat.

Violència masclista o de gènere: violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

Victimització secundària (o revictimització): maltractament addicional exercit contra les dones que es troben en situacions de violència masclista com a conseqüència directa o indirecta dels dèficits —quantitatius o qualitatius— de les intervencions dutes a terme pels organismes responsables, així com per les actuacions desencertades provinents d'altres agents implicats.

Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones: com ara els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.

Violència derivada dels conflictes armats: inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com ara l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs, l'avortament i l'esterilització forçades, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.

10. GLOSSARI D'ABREVIATURES

ABS: Àrea Bàsica de Salut

ASSIR: Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva

CAP: Centre d'Atenció Primària

CDIAP: Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç

CIRD-SIAD: Centre per a la Igualtat i Recursos per a les Dones i Servei per a la Igualtat i Assessorament per a les Dones (Ajuntament de Mataró)

CSMA: Centre de Salut Mental d'Adults

CSMIJ: Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil

DGAIA: Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència

EVAMI: Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència

UDEPMI: Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil

EAIA: Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència

EAP: Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica

ES: educadora social

ICA: Il·lustre Col·legi d'Advocats

OAVD: Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte

OSAI: Oficina d'Atenció Integral

SBA: Servei de Benestar Social (Ajuntament de Mataró)

SIAD: Servei d'Informació i Atenció a Dones del Consell Comarcal

SIAU: Sistema Intern d'Atenció a Urgències (Ajuntament de Mataró)

SOJ: Servei d'Orientació Jurídica

SOM: Servei d'Ocupació de Mataró

TS: treballador/a social

TF: treballador/a familiar

11. WEBS D'INFORMACIÓ

- Institut Català de les Dones, Generalitat de Catalunya:
<http://dones.gencat.cat/ca/inici/>
 Protocol marc per a una prevenció coordinada de la violència masclista (2009): http://www20.gencat.cat/docs/icdones/03%20Ambits%20tematics/Arxiu%20docs/Protocol_marc.pdf
- Institut Català de la Salut: http://salutweb.gencat.cat/ca/ambits_tematics
 Protocol per a l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit de la salut a Catalunya. (2009).
- Institut Nacional de la Dona: <http://www.inmujer.gob.es/>
- Observatorio contra la Violencia Doméstica y de Género:
<http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Violencia-domestica-y-de-genero/>
- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies:
www.gencat.cat/benestarsocialifamilia
- Consell General del Poder Judicial:
http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder_Judicial
- Organització Mundial de la Salut: <http://www.who.int/topics/gender/es>
- *Datos violencia en el ámbito familiar*. Centro Reina Sofía para el Estudio de la Violencia. www.centroreinasofia.es
- Amnistia Internacional: <http://www.es.amnesty.org/index.php>
- Red Española contra la Trata de Personas: <http://redcontralatrata.org/>
- Associació de Planificació Familiar de Catalunya i les Balears i Observatori dels Drets Sexuals i Reproductius: <http://www.apfcib.org/php/index.php>
- Xarxa de Dones per a la Salut: <http://www.xarxadedonesperlasalut.org/>

12. FITXES DE RECURSOS

CIRD-SIAD • Centre per a la Igualtat i Recursos per a les Dones i Servei per a la Igualtat i Assessorament per a les Dones • Ajuntament de Mataró	
Adreça, telèfon, correu electrònic	c/ Churruga, 88 08301 Mataró. Tel: 93 702 28 12 cird@ajmataro.cat / siad@ajmataro.cat
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	És un equip de professionals que ofereix assessorament i servei, tant a les dones individualment com a les entitats i professionals de tots els sectors que promouguin la igualtat de gènere en el seu àmbit. A les dones que pateixen situacions derivades de la desigualtat de gènere, els oferim, de manera confidencial i gratuïta, informació, orientació i assessorament.
A qui s'adreça Àmbits	A la ciutadania en general i en concret a les dones de Mataró. A les entitats de la ciutat que treballen pels drets de les dones i per la igualtat de gènere. A professionals que promouen la igualtat de gènere des del seu àmbit de treball.
Professionals assignats	Tècniques de programes: Sra. Isabel Bermúdez, Sra. Agnès Cabot. Tècniques de suport especialitzat: Sra. Mariona Sauri (assessorament psicològic), Sra. Luz García (acollida i assessorament jurídic). Tècnica especialista en serveis personals: Sra. Soumia Elchchahdi.
Serveis que ofereix Quina actuació?	Servei de primera acollida: espai d'escolta, de suport i d'acompanyament en què donem una primera orientació personalitzada. Assessoria jurídica: consulta legal sobre separacions, divorcis, violència masclista, relacions laborals, etc. Support psicològic: suport psicològic, individual i de grup, per desenvolupar estratègies i recursos personals per fer front a la situació de desigualtat de gènere.
Horari d'atenció	De dilluns a dijous de 9 a 14 h i de 16 a 19 h, i divendres de 9 a 14 h.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Serveis amb cita prèvia, per iniciativa pròpia, presencialment i telefònicament, per derivacions d'altres serveis.
Persona de contacte o referent en cada cas	Tècnica especialista de serveis personals: Sra. Soumia Elchchahdi. Tècniques de programes: Sra. Isabel Bermúdez, Sra. Agnès Cabot. Tècniques de suport especialitzat: Sra. Mariona Sauri (assessorament psicològic), Sra. Luz García (acollida i assessorament jurídic). selchchahdi@ajmataro.cat

SERVEI DE BENESTAR SOCIAL Ajuntament de Mataró	
Adreça, telèfon, correu electrònic	Avinguda Puig i Cadafalch, 101 Tel: 93 758 23 19
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Servei de Benestar Social: Són els serveis socials bàsics de la ciutat, el primer nivell del sistema públic de serveis socials de Catalunya. Garanteixen proximitat a les persones usuàries i en els àmbits familiar i social.
A qui s'adreça Àmbits	A tota la població de Mataró en general, ja que els serveis socials bàsics s'organitzen territorialment i són de caire universal. El Servei de Benestar Social té un caràcter polivalent en general. A Mataró està organitzat per expertesa. <u>Agència d'Atenció a les Dependències</u> : altes i baixes de dependències i equip de gestió. <u>Secció de Promoció Social</u> : OSAI, equip de tractament i promoció social laboral, centre d'acollida municipal. <u>Secció d'Infància i Família</u> : equip de tractament, EAIA, centres oberts (menors i les seves famílies). Gent gran activa
Professionals assignats	Segons la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, àrees bàsiques de serveis socials (TS ES TF).
Serveis que ofereix Quina actuació?	Actuacions marcades per llei. Article 17 de la Llei 12/2007 de serveis socials bàsics, pàg. 34. Funcions dels serveis Detecció personal, familiar i comunitària. Facilitar informació, orientació i assessorament dels drets, recursos, actuacions i tramitació. Valorar i fer el diagnòstic social, socioeducatiu, etc. Tractament social: establir un programa individual d'atenció familiar de les situacions que requereixen la nostra intervenció per superar una situació de vulnerabilitat de risc social o d'exclusió social i altres actuacions preventives.
Horari d'atenció	De dilluns a divendres de 9 a 14 h. Dimarts i dijous de 16 a 18.30 h (amb cita prèvia).
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Fora de l'horari laboral s'activa el SIAU (Sistema d'Urgència Municipal). Està activat les 24 hores per un tècnic.

SIE Mataró-Maresme (Servei d'Intervenció Especialitzada) Generalitat de Catalunya	
Adreça, telèfon, correu electrònic	c/ Churruga, 88 08301 Mataró. Tel: 93 796 13 00 siemataro.tsf@gencat.cat
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	El SIE és un servei públic especialitzat del Departament de Treball, Afers Socials i Família de la Generalitat de Catalunya, que ofereix atenció i recuperació a totes les dones i els seus fills afectats per processos de violència masclista per facilitar la reparació del dany patit, proporcionant-los una atenció de qualitat i amb calidesa.
A qui s'adreça Àmbits	A totes les dones que viuen a la comarca del Maresme i que estan sotmeses a processos de violència masclista, als seus fills i altres persones del seu entorn que en siguin testimonis o víctimes, sense discriminació per edat, estat de salut, discapacitats, situació legal, orientació sexual o procedència.
Professionals assignats	El SIE disposa d'un equip multidisciplinari amb professionals del dret, la psicologia, el treball social i l'educació social.
Serveis que ofereix Quina actuació?	Atenció davant qualsevol forma de violència masclista, tal com defineix la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista: violència física, psicològica, sexual o econòmica en l'àmbit de la parella, familiar, laboral (assetjament sexual i per raó de sexe) o comunitari (mutilació genital femenina, matrimonis forçats...) Us poden ajudar proporcionant-vos, a vosaltres i als vostres fills, una atenció social i terapèutica especialitzada i continuada en relació amb l'abús viscut, adequat al model d'intervenció social, legal i terapèutic al vostre procés de recuperació. Ofertint-vos una informació de qualitat sobre els recursos de la xarxa pública i associativa. Treballant coordinadament amb altres serveis per evitar noves victimitzacions.
Horari d'atenció (dels diferents ser- veis o prestacions)	De dilluns a divendres de 9 a 14 h i de 16 a 19 h.
Requisits d'atenció	Cita prèvia
Persona de contacte	Directora SIE Mataró-Maresme: Sra. Leonor Valencia siemataro.tsf@gencat.cat

EAP MATARÓ 1 - LA RIERA - ICS

Adreça, telèfon, correu electrònic	Ronda Prim, 35 08301 Mataró Tel: 93 755 05 19
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Servei Sanitari d'Atenció Primària de Salut
A qui s'adreça	Població assignada al centre o que resideix al centre i al barri de l'Eixample.
Professionals assignats	Metges, infermeres, treballadores socials, odontòlegs, pediatres, auxiliars d'infermeria i personal de gestió i serveis.
Serveis que ofereix	Atenció social i sanitària: prevenció, detecció, atenció i tractament.
Horari d'atenció	De dilluns a divendres de 8 a 20 h. Dissabtes de 9 a 17 h.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Cita prèvia i urgències
Persona de contacte o referent en cada cas	Treballadora social: Sra. Anna Galofré agalofre.bnm.ics@gencat.cat

ABS 2 MATARÓ-CENTRE Consorci Sanitari del Maresme	
Adreça, telèfon, correu electrònic	Camí Ral, 208-210, 08301 Mataró Tel: 93 755 51 90 Fax: 93 755 52 33 lseijo@csgm.cat (treball social)
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Atenció primària en salut. Barri de l'Havana, antic escorxador i la meitat de la zona centre de Mataró.
A qui s'adreça Àmbits	A tota la població de la zona que necessiti assistència. Els àmbits són: medicina familiar, pediatria, infermeria, odontologia i treball social.
Professionals assignats	Directora del centre: Dra. Maria Bartolomé Coordinadora d'infermeria: Sra. Miriam Serra Treballadora social: Sra. Laura Seijo
Serveis que ofereix Quina actuació?	Activitats preventives, entrevistes amb les dones (usuàries dels serveis de salut) i programa Salut i Escola (adolescents). Atenció per part del metge, de la infermera o de la treballadora social davant situacions de maltractament.
Horari d'atenció	De dilluns a divendres de 8.15 a 20 h (servei d'urgències i cites prèvies). Dissabtes de 9 a 17 h (urgències).
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Demandar hora al centre, si té un professional assignat. Si no té metge/infermera adjudicat, cal sol·licitar-ho presentant la targeta sanitària, el DNI i el padró.
Persona de contacte o referent en cada cas	Treballadora social: Sra. Laura Seijo La treballadora social farà la coordinació amb la resta de professionals que hagin fet l'atenció. lseijo@csgm.cat

EAP MATARÓ 3 ROCAFONDA - PALAU - ICS	
Adreça, telèfon, correu electrònic	Ronda Rafael Estrany, 24 08304 Mataró Tel: 93 755 62 07
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Servei Sanitari d'Atenció Primària de Salut
A qui s'adreça Àmbits	Població assignada al centre o que resideix als barris de Rocafonda i El Palau.
Professionals assignats	Metges, infermeres, treballadores socials, odontòlegs, pediatres, auxiliars d'infermeria i personal de gestió i serveis.
Serveis que ofereix Quina actuació?	Atenció social i sanitària: prevenció, detecció, atenció i tractament.
Horari d'atenció	De dilluns a divendres de 8 a 20 h. Dissabtes de 9 a 17 h.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Cita prèvia i urgències.
Persona de contacte o referent en cada cas	Treballadora social: Sra. Helena Diaz hmdiaz.bcn.ics@gencat.cat

ABS 4 CIRERAMOLINS**Consorci Sanitari del Maresme**

Adreça, telèfon, correu electrònic	Rda. Frederic Mistral, s/n 08304 Mataró Tel: 93 757 55 54 Fax: 93 757 17 02 Triballadora social: Sra. Lourdes Machio lmachio@csgdm.cat
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Atenció primària de salut als barris de Cirera, Molins, Vista Alegre, Torner, Camí de la Serra, Via Europa (números parells) i diverses urbanitzacions de la zona.
A qui s'adreça Àmbits	Persones usuàries empadronades en aquesta zona, o que han demanat atenció en consulta externa, malgrat que no hi estan domiciliades, o desplaçades transitòriament.
Professionals assignats	Qualsevol professional assistencial que hi treballa: metges, infermeres, treballadores socials. Referent: Dra. Eulàlia Torrellas.
Serveis que ofereix Quina actuació?	Suport, informació i derivació, segons protocol. Seguiment compartit amb altres entitats i professionals.
Horari d'atenció	De dilluns a divendres de 8.15 a 20 h (servei d'urgències i cites prèvies). Dissabtes de 9 a 17 h (urgències).
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Per situació urgent, el professional que pugui atendre en aquell moment. Preferentment, l'equip assignat habitual. Per seguiment, cal cita (també amb la treballadora social).
Persona de contacte o referent en cada cas	El metge habitual o aquell que hagi atès el cas en situació d'urgència. En general, Dra. Torrellas i Sra. Lourdes Machio.

ABS5 RONDA Cerdanya
Consorci Sanitari del Maresme

Adreça, telèfon, correu electrònic	c/ Vallès, 37 08303 Mataró Tel: 93 741 57 85
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Servei Sanitari d'Atenció Primària de Salut
A qui s'adreça Àmbits	Població assignada al centre o que resideix als barris de Cerdanyola Nord i la Llàntia.
Professionals assignats	Metges, infermeres, treballadores socials, odontòlegs, pediatres, auxiliars d'infermeria i personal de gestió i serveis.
Serveis que ofereix Quina actuació?	Atenció social i sanitària: prevenció, detecció, atenció i tractament.
Horari d'atenció	De dilluns a divendres de 8 a 20 h. Dissabtes de 9 a 17 h.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Cita prèvia i urgències.
Persona de contacte o referent en cada cas	Treballadora social: Sra. Fina Alaminos jalaminos.mn.ics@gencat.cat

EAP MATARÓ 6 GATASSA - ICS	
Adreça, telèfon, correu electrònic	Camí del Mig, 36 08303 Mataró Tel: 93 741 60 73
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Servei Sanitari d'Atenció Primària de Salut
A qui s'adreça Àmbits	Població assignada al centre o que resideix al barri de Cerdanyola Sud.
Professionals assignats	Metges, infermeres, treballadores socials, odontòlegs, pediatres, auxiliars d'infermeria i personal de gestió i serveis.
Serveis que ofereix Quina actuació?	Atenció social i sanitària: prevenció, detecció, atenció i tractament.
Horari d'atenció (dels diferents serveis o prestacions)	De dilluns a divendres de 8 a 20 h. Dissabtes de 9 a 17 h.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Cita prèvia i urgències.
Persona de contacte o referent en cada cas	Treballadora social: Sra. Maria Josep Gelabert mgelabert.mn.ics@gencat.cat

EAP MATARÓ 7 RONDA PRIM - ICS	
Adreça, telèfon, correu electrònic	Ronda Prim, 35 08301 Mataró Tel: 93 755 05 19
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Servei Sanitari d'Atenció Primària de Salut
A qui s'adreça	Població assignada al centre o que resideix als barris de l'Eixample, Peramàs i Pla d'en Boet.
Professionals assignats	Metges, infermeres, treballadores socials, odontòlegs, pediatres, auxiliars d'infermeria i personal de gestió i serveis.
Serveis que ofereix	Atenció social i sanitària: prevenció, detecció, atenció i tractament.
Horari d'atenció (dels diferents serveis o prestacions)	De dilluns a divendres de 8 a 20 h. Dissabtes de 9 a 17 h.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Cita prèvia i urgències.
Persona de contacte o referent en cada cas	Treballadora social: Sra. Anna Parrado anna.parrado.bcn@coltscat.cat

UGAP MATARÓ 5-6 ICS	
Adreça, telèfon, correu electrònic	Camí del Mig, 36 08303 Mataró Tel: 93 741 60 73
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Servei Sanitari d'Atenció Primària de Salut
A qui s'adreça Àmbits	Població de Mataró.
Professionals assignats	Metges, infermeres i personal de gestió i serveis.
Serveis que ofereix Quina actuació?	Atenció social i sanitària: prevenció, detecció, atenció i tractament.
Horari d'atenció (dels diferents serveis o prestacions)	De dilluns a divendres de 20 a 8 h. Dissabtes de 17 a 8 h. Diumenges i festius, les 24 hores.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Atenció a situacions de salut d'urgències.
Persona de contacte o referent en cada cas	Sra. Anna Grau anasanchez.bcn.ics@gencat.cat

HOSPITAL DE MATARÓ Consorti Sanitari del Maresme	
Adreça, telèfon, correu electrònic	Carretera de Cirera, s/n. Tel: 93 741 77 00 Ext. 1081/ext. 2741
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Hospital general de complexitat mitjana, de segon nivell.
A qui s'adreça Àmbits	Malalts de l'àmbit comarcal.
Professionals assignats	Treballadores socials: Sra. Gloria Salas i Sra. Noemí Pou. gsalas@csgm.cat npou@csgm.cat
Serveis que ofereix Quina actuació? Prevenició - Detecció Atenció- Recuperació	Tots els serveis d'un hospital del seu nivell.
Horari d'atenció	Les 24 hores del dia.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Iniciativa pròpia o derivació.
Persona de contacte o referent en cada cas	Sra. Gloria Salas i Sra. Noemí Pou.

**CENTRE D'ATENCIÓ A LA SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA (ASSIR)
MATARÓ-MARESME
ICS**

Adreça, telèfon, correu electrònic	Ronda Prim, 35, 1a planta 08302 Mataró Tels: 93 756 21 12 i 93 741 73 69 assirmataro@gencat.cat
A qui s'adreça Àmbits	Població assignada de Mataró.
Professionals assignats	Ginecòlegs, llevadores, psicòlegs, auxiliars d'infermeria i personal de gestió i serveis.
Serveis que ofereix Quina actuació?	Atenció sanitària: prevenció, detecció, atenció i tractament.
Horari d'atenció	De dilluns a divendres de 8 a 20 h.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Cita prèvia i urgències.
Persona de contacte o referent en cada cas	Referent de gestió i serveis: caznar.bnm.ics@gencat.cat

CENTRE DE SALUT MENTAL INFANTOJUVENIL DE MATARÓ (CSMIJ)
Consorci Sanitari del Maresme

Adreça, telèfon, correu electrònic	Ctra. de Cirera, 3 Mataró Tel: 93 741 77 00
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	És un centre especialitzat en salut mental on el pacient menor és valorat i tractat segons les seves necessitats tant psiquiàtriques com psicològiques i socials.
A qui s'adreça Àmbits	El perfil d'usuari per edat és a partir dels 6 anys, que visqui dintre de la zona de sectorització que agafa el nostre centre.
Professionals assignats	Els professionals del programa TMS.
Serveis que ofereix Quina actuació?	L'atenció psiquiàtrica segueix un model integral d'atenció interdisciplinària i intersectorial, amb la participació de serveis sanitaris i de recursos socials i educatius. Es prioritza l'atenció i la inserció en la comunitat, i es tenen en compte les necessitats dels pacients i de les seves famílies. Es fa un abordatge tant individual com familiar i grupal.
Horari d'atenció	De dilluns a divendres de 8 a 19.30 h.
Requisits d'atenció	És un servei d'assistència sanitària que queda cobert pel sistema sanitari i, per tant, de caire públic.

CENTRE DE SALUT MENTAL D'ADULTS Consorci Sanitari del Maresme	
Adreça, telèfon, correu electrònic	Ctra. de Cirera, 3 Mataró Tel: 93 741 77 00
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Centre especialitzat en salut mental on es valora i tracta el pacient segons les seves necessitats tant psiquiàtriques com psicològiques i socials.
A qui s'adreça Àmbits	El perfil d'usuari per edat és a partir dels 18 anys, que visqui dintre de la zona de sectorització que agafa el nostre centre.
Professionals assignats	Els professionals del programa TMS (una psiquiatra, una psicòloga, una infermera i una treballadora social).
Serveis que ofereix	<p>L'atenció psiquiàtrica segueix un model integral d'atenció interdisciplinària i intersectorial, amb la participació de serveis sanitaris i de recursos socials i educatius. Es prioritza l'atenció i la inserció a la comunitat, i es tenen en compte les necessitats dels pacients i de les seves famílies. Es fa un abordatge tant individual com familiar i grupal.</p> <p>Serveis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Serveis de tractament psiquiàtric i psicològic, tractament i seguiment d'infermeria i de la treballadora social. • Programa específic per a TMS (Trastorns Mentals Severs) amb abordatge individual, familiar i a domicili. • Programa de seguiment individual (PSI). • Valoració amb referent de la Llei de dependència • Teràpia de grup: <ul style="list-style-type: none"> - Esquizofrènia - Control d'impulsos - Trastorn bipolar - Distímia - Relaxació - Agorafòbia - Fòbia social - Hàbits de vida saludable en TMS - Familiar de pacients amb primer episodi psicòtic - Fibromiàlgia - TDAH <p>No es fa una atenció especial sobre el maltractament de gènere, però és possible que, com qualsevol dispositiu sanitari, detectem aquesta problemàtica.</p>

<p>Horari d'atenció</p>	<p>De dilluns a divendres de 8 a 19.30 h.</p>
<p>Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)</p>	<p>Els metges de família, després de valorar el cas, poden derivar el pacient al CSMA del territori. La derivació, també la pot fer el Servei d'Hospitalització Aguda després d'un ingrés. En principi, es pot fer la primera visita amb el psiquiatra en la mateixa ABS de referència o al nostre centre, amb cita prèvia que li serà notificada a l'usuari.</p> <p>En els casos de trastorns greus, els pacients poden ser inclosos en el programa TMS (Trastorn Mental Sever), que vetlla per la continuïtat del tractament i ofereix al pacient un abordatge més intensiu.</p> <p>És un servei d'assistència sanitària que queda cobert pel sistema sanitari i, per tant, de caire públic.</p>
<p>Persona de contacte o referent en cada cas</p>	<p>En cas de maltractament, treballadora social que n'és responsable: Sra. María Fernández Vargas. mfernandez@csgm.cat</p>

POLICIA LOCAL Ajuntament de Mataró	
Adreça, telèfon, correu electrònic	Urgències: 092 Sala de Coordinació: 93 758 23 33 Unitat de Qualitat de Vida: 93 758 24 79 Plaça Granollers, 11, Mataró jherrera@ajmataro.cat
A qui s'adreça Àmbits	A totes les persones que han patit algun tipus de violència.
Professionals assignats	UAC (Unitat d'Atenció Ciutadana)
Horari d'atenció	Polícia Local: 24 hores tots els dies de l'any UAC: sergent Barroso Secció Territorial: Sr. Juan Manuel García Moyano

MOSSOS D'ESQUADRA DE MATARÓ
GRUP D'ATENCIÓ A LA VÍCTIMA
 Generalitat de Catalunya

Adreça, telèfon, correu electrònic	Av. President Companys, 87 Tel: 93 741 81 00 itpg31117@gencat.cat
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Assessorament i seguiment de les víctimes d'un delictes.
A qui s'adreça Àmbits	A tota la població de la comarca.
Professionals assignats	Agents del cos de Mossos d'Esquadra.
Horari d'atenció (dels diferents serveis o prestacions)	Grup d'Atenció a la Víctima: de 7 a 17.30 h. Mossos d'Esquadra: les 24 hores del dia.
Persona de contacte o referent en cada cas	Grup d'Atenció a la Víctima

IL-LUSTRE COL·LEGI D'ADVOCATS DE MATARÓ

Adreça, telèfon, correu electrònic	Plaça Tomàs i Valiente, s/n (edifici dels jutjats) 08302 Mataró Tel: 93 741 54 44 / 93 790 44 79 torn@icamat.org
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Torn d'assistència especialitzat per atendre les víctimes i els agressors i torn d'ofici especialitzat per donar cobertura als procediments civils o de família derivats de l'àmbit de la violència masclista. La competència territorial comprèn des de Sant Vicenç de Montalt fins a Tiana.
A qui s'adreça Àmbits	Servei adreçat a les dones que són víctimes de la violència de gènere o masclista, així com als seus agressors, tant en l'àmbit penal com en el civil.
Professionals assignats	Advocats especialitzats en el torn d'assistència a les víctimes de gènere i advocats del servei de guàrdia per als imputats en aquests tipus de delictes.
Serveis que ofereix Quina actuació? Previsió - Detecció Atenció - Recuperació	El servei està pensat per assistir la víctima de gènere des del primer moment en què es presenta a qualsevol centre de detenció dins del nostre àmbit territorial. És el mateix centre de detenció qui es posa en contacte amb el lletrat de guàrdia per assistir la víctima. Aquest lletrat, en compliment del que estableix la llei, és qui la representarà en tots els procediments que es deriven de la violència de gènere, ja sigui en l'àmbit penal, civil, laboral, etc.
Horari d'atenció	Atès que el servei és d'assistència, està en funcionament les 24 hores del dia en l'àmbit de la violència de gènere. Pel que fa a la resta de serveis que pot oferir el Col·legi, respecte a la sol·licitud del reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta, l'horari d'atenció és de dilluns a divendres de 9 a 13 h, al Servei d'Orientació Jurídica (SOJ).
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Per ser atès al SOJ cal comparèixer personalment a l'oficina d'atenció al públic de l'ICA Mataró, de dilluns a divendres de 9 a 13 h.
Persona de contacte o referent en cada cas	Sr. Joan Serra Abellan, president, i Sra. Emma Roig i Bertran, secretària de la Comissió del Torn d'Ofici de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats. secretaria@icamat.org

OFICINA D'ATENCIÓ A LA VÍCTIMA DEL DELICTE DE BARCELONA
Generalitat de Catalunya

<p>Adreça, telèfon, correu electrònic</p>	<p>Gran Via de les Corts Catalanes, 111, edifici I, 13a pl. (atenció al públic a la 3a pl.) 08014 Barcelona Tel: 93 554 87 00 / Fax: 93 554 90 64 victimabarcelona.dj@gencat.cat</p>
<p>Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)</p>	<p>Les Oficines d'Atenció a la Víctima del Delicte són el punt referencial d'informació, d'orientació, de suport, d'atenció i de derivació als recursos especialitzats de totes aquelles persones que han estat o se senten víctimes d'un delicte o d'una falta. Les OAVD són també el punt de coordinació de les mesures de protecció de les víctimes de violència masclista (també de violència domèstica). L'objectiu de la intervenció és oferir una atenció integral a totes les víctimes de qualsevol delicte o falta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atenció a totes les persones amb independència de la seva edat, sexe o nacionalitat, i amb independència de si existeix o no una denúncia o un procés penal obert. • Atenció amb independència del delicte: delictes de violència masclista (física, psicològica, sexual) i altres tipus de delictes com robatoris, robatoris amb força, etc. • Atenció en tres àmbits diferenciats: social, psicològic i judicial. • Atenció personal i telefònica gratuïta. • Gestió, com a punt de coordinació, de totes les mesures de protecció de les víctimes de violència masclista, dictades pels òrgans judicials: <ul style="list-style-type: none"> • Informació del procediment per sol·licitar una mesura de protecció. • Informació del significat de les mesures de protecció i de la seva vigència. • Informació sobre la situació processal, penal i penitenciària de la persona agressora. • Coordinació amb els agents implicats per garantir la intimitat, la seguretat i la protecció de les víctimes.
<p>A qui s'adreça Àmbits</p>	<p>Qualsevol àmbit.</p>
<p>Professionals assignats</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Psicòlegs • Treballadors socials • Educadors socials • Juristes • Tècnics de gestió • Auxiliars administratius

Serveis que
ofereix
Quina actuació?
Prevenició
Detecció
Atenció
Recuperació

Detecció, atenció i recuperació.

Programes d'intervenció:

Programa d'atenció i seguiment social: pretén afavorir la cobertura social de la víctima i garantir-ne la integració i inclusió en la xarxa social.

- Derivació a recursos especialitzats de la xarxa d'assistència pública en l'àmbit de la salut (física, mental, addiccions...).
- Derivació a recursos de formació i d'inserció laboral.
- Derivació per sol·licitar ajuts econòmics o d'habitatge.

Programa d'orientació i atenció judicial: pretén garantir la millor orientació i tota la informació relativa al procediment penal, així com el suport i la contenció necessària per afrontar-lo.

- Informació sobre la interposició de la denúncia.
- Informació sobre els drets de la víctima en tot el procediment i sobre el propi procediment.
- Informació sobre l'assistència jurídica gratuïta i el torn d'ofici.
- Informació sobre els ajuts i les indemnitzacions econòmiques.

Programa d'acompanyament a judici oral: té per objectiu preparar la víctima per al moment de la presa de declaració en la compareixença en el judici oral (contenció i suport emocional) i acompanyar-la durant la sessió. A més, es poden realitzar les accions corresponents per garantir la intimitat i la seguretat de la víctima (utilització de mampares, videoconferències...).

Programa d'atenció psicològica.

Hi ha dos tipus d'intervencions diferenciades:

1. Intervenció en crisi: s'atenen aquelles situacions d'emergència on la víctima necessita una contenció emocional per sortir de la situació d'estrès.
2. Intervenció terapèutica breu estratègica: s'intervé sobre els símptomes post-traumàtics derivats de la vivència del fet delictiu per prevenir el desenvolupament de patologies i recuperar l'estat asimptomàtic.

La intervenció és breu (màxim 9 mesos) i es treballa sobre l'anàlisi de l'experiència i l'eliminació de la culpa, la negació, la resiliència, la creació de xarxes socials per trencar el silenci i la soledat.

Programa de gestió de mesures de protecció: té per objectiu garantir la informació a les víctimes del significat, del contingut i de les vigències de les ordres de protecció i de la situació processal i penitenciària del seu agressor, a través de la coordinació amb els centres penitenciaris, els equips de Mesures Penals Alternatives i de la subdelegació del Govern. També es garanteix la coordinació amb els cossos i les forces de seguretat i la comunicació dels incompliments a l'òrgan judicial competent.

Horari d'atenció	De dilluns a divendres de 9 a 14 h i tardes amb cita prèvia.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Atenció presencial a la seu de l'OAVD amb cita prèvia. Atenció telefònica sense cita.
Persona de contacte o referent en cada cas	Sra. Rosario Fernández rfernandezm@gencat.cat
Observacions	On es pot anar fora del nostre horari? <ul style="list-style-type: none"> • Qualsevol comissaria dels Mossos d'Esquadra. • Qualsevol jutjat de guàrdia. • Servei de 24 hores de l'Institut Català de les Dones (en el cas de violència sobre la dona): 900 900 120.
SERVEI D'INFORMACIÓ I ORIENTACIÓ TELEMÀTICA A LES PERSONES VÍCTIMES D'UN DELICTE	Telèfon gratuït: 900 12 18 84 de dilluns a divendres de 8 a 22 h. Correu electrònic: infovictimesdelicte.justicia@gencat.cat

EQUIP D'ASSESSORAMENT TÈCNIC PENAL DE BARCELONA

Generalitat de Catalunya

Adreça, telèfon, correu electrònic	Gran Via de les Corts Catalanes, 111, edifici I, pl. 3a Ciutat de la Justícia 08014 Barcelona Tel: 93 554 86 52 Fax: 93 554 87 52 atp.bcn.dj@gencat.cat
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	El Programa d'assessorament tècnic penal és un servei gratuït que el Departament de Justícia posa a disposició dels òrgans judicials per donar una resposta a les demandes d'assessorament tècnic per facilitar-los la presa de decisions. Mitjançant un informe pericial, psicològic, social o psicosocial, s'aporten al procediment un conjunt d'informacions, valoracions, conclusions o propostes tècniques, des del coneixement de la professió i en relació amb les persones encausades, les víctimes i els testimonis implicats en el procediment penal. Posteriorment, es ratifica o s'amplia l'informe en el transcurs del judici oral.
A qui s'adreça Àmbits	Qualsevol àmbit.
Professionals assignats	Coordinadors Psicòlegs Tribunals socials Administratius
Serveis que ofereix Quina actuació? Previsió Detecció Atenció Recuperació	Assessorament tècnic a l'òrgan judicial, peritatge forense i suport en la declaració judicial. Programes específics per a persones encausades o penades : (1) Programa d'assessorament tècnic oficial de persones encausades i (2) Programa d'assessorament tècnic oficial sobre formes substitutives de les penes privatives de llibertat. Programes específics per a víctimes o testimonis : (1) Programa de suport a l'exploració judicial : adreçat als menors i testimonis especialment vulnerables per les seves condicions psíquiques que requereixen el suport de personal especialitzat per realitzar la declaració judicial. La presa de declaració és enregistrada i es pretén que la gravació es converteixi en una prova preconstituïda perquè la persona no hagi de tornar a declarar en el moment del judici oral. (2) Programa d'assessorament tècnic oficial sobre víctimes o testimonis : aporta al procediment informació significativa sobre les víctimes o els testimonis. Es pot informar, segons la demanda oficialada, sobre l'anàlisi del testimoni, les afectacions cognitives, les seqüeles psicosocials, aspectes relacionats amb la violència masclista i l'adequació de l'aplicació de mesures de protecció.

Horari d'atenció	De dilluns a divendres de 9 a 15 h i tardes amb cita prèvia.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Citació per escrit o trucada telefònica, a partir de la recepció de l'ofici de l'òrgan judicial que sol·licita la intervenció.
Persona de contacte o referent en cada cas	Coordinadora: Sra. Rosa Aragonés raragones@gencat.cat
Observacions	L'entrevista amb la dona o els fills, principalment per delictes de violència masclista, té un caràcter d'exploració i de diagnòstic (trastorns psicològics, seqüeles, detecció de risc...) i, per tant, només es fa una primera contenció si es valora necessari, amb la derivació corresponent al recurs més adient. Hi ha una coordinació prèvia amb l'Oficina d'Atenció a la Victima del Delicte, si n'és usuària.

SECCIÓ DE CIUTADANIA I CONVIVÈNCIA**Ajuntament de Mataró**

Adreça, telèfon, correu electrònic	c/ Juan Sebastián Elcano, 6 08302 Mataró Tel: 93 758 24 87 (Servei de Mediació Intercultural) jfrutos@ajmataro.cat
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	La Secció de Ciutadania i Convivència inclou el Programa de mediació intercultural (mediacions per als col·lectius marroquins, subsaharians i xinesos i assessorament intercultural). Cal sol·licitar prèviament el servei.
A qui s'adreça Àmbits-	Dones nouvingudes que necessitin el Servei de Mediació Intercultural o participar en algun dels espais d'acollida de la ciutat.
Professionals assignats	Mediadors especialitzats en salut, violència de gènere i educació, entre altres àmbits, i en tècniques d'immigració.
Serveis que ofereix Quina actuació?	Programa de mediació intercultural (servei de suport tècnic, segons disponibilitat). Informació sobre recursos d'acollida per a dones nouvingudes a la ciutat (servei de prevenció).
Horari d'atenció	Sol·licitud del Programa de mediació intercultural: matins, de 9 a 15 h (horari d'atenció).
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Programa de mediació intercultural: cal omplir una fitxa de sol·licitud prèviament amb les dades de la demanda.
Persona de contacte o referent en cada cas	Programa de mediació intercultural: Sra. Joanna Frutos.

SERVEI D'OCUPACIÓ Direcció d'Ocupació i de Promoció Econòmica Ajuntament de Mataró	
Adreça, telèfon, correu electrònic	c/ Francisco Herrera, 70, 08301 Mataró Tel: 93 758 21 31 Centre Cívic Cabot i Barba, Pl. Miquel Biada, 5 Tel: 93 757 82 41
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	No hi ha cap servei definit en aquest sentit. Atesa la intervenció amb les persones, la tasca és de detecció de casos i derivació al recurs especialitzat.
A qui s'adreça Àmbits	A persones que estan en recerca de feina (en situació d'atur o en actiu) i a empreses. Durant l'atenció a aquestes persones, es poden detectar casos que poden patir aquest tipus de violència, però no es tracten ni disposem d'un servei específic per a elles sinó que es deriven al servei especialitzat. Persones majors de 26 anys: Servei d'Ocupació (SOM), al c/ Francisco Herrera, 70, 08301 Mataró. Tel: 93 758 21 31 Persones menors de 26 anys: Servei Ocupació Jove (SOJ) Pl. Miquel Biada, 5, 08301 Mataró. Tel: 93 757 82 41
Professionals assignats	Cap de la Secció d'Informació i Orientació: Sra. Eva Torrents Bardou.
Serveis que ofereix Quina actuació?	Informació i orientació Formació Intermediació laboral
Horari d'atenció (dels diferents serveis o prestacions)	Servei d'Ocupació: c/ Francisco Herrera, 70 (si ets major de 26 anys). Horari: de 8.30 a 15 h. Ocupació Jove: pl. Miquel Biada, 5 (si ets menor de 26 anys). Horari: de 9 a 14 h.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Cita prèvia per a atenció individualitzada i activitats programades.
Persona de contacte o referent en cada cas	Cap de la Secció d'Informació i Orientació: Sra. Eva Torrents Bardou. Cap del Servei d'Ocupació: Sr. Fernando Calderón Asenio.

SIAD MARESME Consell Comarcal del Maresme	
Adreça, telèfon, correu electrònic	Pl. Miquel Biada, 1. 08301 Mataró siad.maresme@ccmaresme.cat Tel: 93 741 16 22 www.ccmarsme.cat/siad
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Servei d'informació i atenció a les dones. Professionals especialitzats atenen individualment les dones que demanen informació, assessorament o suport personal.
A qui s'adreça Àmbits	A totes les dones dels municipis de menys de 20.000 habitants de la comarca del Maresme.
Professionals assignats	Coordinadora: Sra. Yolanda Ascasso Psicòloga: Sra. Olga Loscos Advocada: Sra. Jennifer Álvarez Mediadora: Sra. Asmaa Aouattah
Serveis que ofereix Quina actuació?	<ul style="list-style-type: none"> • Informació general sobre temes de gènere • Assessorament jurídic • Assessorament psicològic • Mediació intercultural
Horari d'atenció	Atenció telefònica de dilluns a divendres de 9 a 14 h. Assessorament psicològic i legal: hores concertades.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Els horaris d'assessorament i de mediació es concerten telefònicament i es poden atendre a Mataró, Arenys de Mar i Tordera.

TALLERS DE PREVENCIÓ / CIRD-SIAD
Ajuntament de Mataró

Adreça, telèfon, correu electrònic	c/ Churruga, 88 08301 Mataró. Tel: 93 702 28 12 cird@ajmataro.cat
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Es fan xerrades i tallers de sensibilització i prevenció de la violència masclista en adolescents als instituts i escoles de la comarca. Paral·lelament, es fan tallers i xerrades de formació de diferents professionals, en especial, professionals de la salut.
A qui s'adreça Àmbits	S'adreça principalment als adolescents i a tot tipus de professionals de la salut.
Serveis que ofereix Quina actuació?	El servei que s'ofereix és la sensibilització i prevenció de la violència masclista, adreçat als adolescents i a diferents professionals o grups sensibilitzats.
Horari d'atenció	A demanda del grup que fa el requeriment de la formació en tots els àmbits on es pot fer sensibilització i prevenció.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	A demanda, segons les necessitats del grup que demana el taller o la xerrada.
Persona de contacte o referent en cada cas	Tècnica de programes: Sra. Agnès Cabot.

SERVEI DE MEDIACIÓ CIUTADANA**Ajuntament de Mataró**

Adreça, telèfon, correu electrònic	Avinguda de Lluís Companys, 21 08302 Mataró Tel: 93 702 28 07
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	És un servei gratuït, confidencial, voluntari i participatiu que fomenta l'apropament, la comprensió i el diàleg, fent possible que les persones arribin per elles mateixes a acords satisfactoris i duradors.
A qui s'adreça Àmbits	No és un servei que s'adreça a persones que han viscut i viuen violència, sinó que és un servei on es poden detectar situacions de violència que es poden derivar als serveis d'atenció especialitzada.
Professionals assignats	Mediadors
Serveis que ofereix Quina actuació?	Només des de la possible detecció de situacions de violència.
Horari d'atenció	Dilluns, dimecres i divendres de 10 a 16 h. Dimarts i dijous de 10 a 19 h.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Servei d'atenció amb cita prèvia.

CCOO VORMAROS/SIAD LABORAL DE CCOO

<p>Adreça, telèfon, correu electrònic</p>	<p>c/ Castaños, 120, Mataró Tel: 93 741 53 40 llgonzalez@ccoo.cat</p>
<p>Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)</p>	<p>És un servei especialitzat, adreçat a totes les dones treballadores, que pretén acabar amb la desigualtat, la discriminació per raó de sexe i de gènere i la violència masclista, i que treballa per aconseguir la igualtat real entre homes i dones a la feina i a tot arreu. Aquest servei està en connexió amb els serveis de la Xarxa Nacional de Recursos de Catalunya.</p>
<p>A qui s'adreça Àmbits</p>	<p>A totes les dones. El SIAD de CCOO ofereix assessorament en:</p> <p>Discriminació per raó de sexe o gènere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Salaris. • Promocions. • Accés a l'ocupació. • Acomiadaments. • Embaràs, lactància i maternitat. • Accés a la formació. <p>Condicions de treball</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jornades laborals. • Mobilitat. <p>Drets laborals i prestacions de la Seguretat Social</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conciliació de la vida personal, laboral i familiar: permisos com el de maternitat i paternitat, reduccions de jornades, excedències... • Prestacions per l'exposició a riscos laborals durant l'embaràs i la lactància natural. <p>Violència masclista a la feina</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assetjament sexual i per raó de sexe a la feina. <p>Drets laborals de les dones que pateixen violència masclista en l'àmbit de la parella.</p>
<p>Professionals assignats</p>	<p>Assessores sindicals, integradora social i tècnica d'igualtat.</p>

Serveis que ofereix Quina actuació?	La primera consulta és gratuïta. Assessorament laboral en referència a l'àmbit laboral. Possibilitat de derivar la dona a serveis especialitzats de la ciutat (SIAD o SIE). Protocol d'actuació i circuits interns de CCOO en funció del tema de derivació: inspecció de treball, mútues, salut laboral, gabinet jurídic de CCOO...
Horari d'atenció	Per concertar.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Cita prèvia amb derivació.
Persona de contacte o referent en cada cas	Responsable de salut laboral, dones, LGTBI de CCOO VORMAROS: Sra. Lluïsa González Ruiz llgonzalez@ccoo.cat Tel: 649 783 220

UGT Maresme	
Adreça, telèfon, correu electrònic	Pl. Tereses, 17 Tel: 93 329 82 73 igualtat@catalunya.ugt.org
Descripció del servei (tipus, àmbit d'actuació)	Assessorament i informació a dones sobre els seus drets per combatre les desigualtats que poden patir en qualsevol àmbit de la seva vida.
A qui s'adreça Àmbits	Dones treballadores de la comarca i de la ciutat de Mataró. Dones afiliades a la UGT de la comarca i de la ciutat de Mataró. Dones delegades de les empreses de la comarca i de la ciutat de Mataró.
Professionals assignats	Tres persones: una assessora laboral, una tècnica experta en temes d'igualtat i un tècnic en temes d'assetjament laboral i prevenció.
Serveis que ofereix Quina actuació?	Informació, assessorament i mediació per a dones en matèria d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes en els àmbits laboral, familiar o en casos de violència masclista. Atenem consultes en: L'àmbit laboral: discriminació a la feina, maternitat, paternitat... Violència masclista a la feina: assetjament. Violència masclista en la parella: àmbit familiar i àmbit sociocomunitari.
Horari d'atenció	Cal trucar per telèfon i sol·licitar cita prèvia, o bé demanar la cita presencialment.
Requisits d'atenció (cita prèvia, altres)	Les consultes breus es poden atendre telefònicament al telèfon 93 329 82 73. En un altre cas, es dona dia i hora trucant al mateix número. Per correu electrònic, envieu un e-mail a igualtat@catalunya.ugt.org
Persona de contacte o referent en cada cas	Sra. Carme Navarro

13. ALTRES RECURSOS

TELÈFON D'URGÈNCIES PER MALTRACTAMENT: 112

Línia d'atenció a les dones en situació de violència: 900 900 120

Generalitat de Catalunya (Institut Català de les Dones)

Línia gratuïta: **900 900 120**

Adreça electrònica: **900900120@gencat.cat**

Web: www.dones.gencat.cat

Oficina de l'Institut Català de les Dones de Barcelona

Pl. Pere Coromines, 1

Tel: 93 495 16 00

Web: www.dones.gencat.cat

Jutjat de Violència sobre la Dona núm. 1

c/ Menéndez Núñez, 30, 08302 Mataró

Tel: 93 758 91 21

Fax: 93 758 93 91

Servei d'Orientació Jurídica (SOJ) Mataró

Pl. Tomàs i Valiente, s/n, baixos, 08302 Mataró

Edifici dels jutjats

Tel: 93 741 54 44

ASSIR Alt Maresme (CAP Rda. Prim)

Ronda Prim, 35, 1a, 08302 Mataró

Tels: 93 756 21 12 i 93 741 73 69

SIAD Pineda

c/ Barcelona, 35

Tel: 93 767 18 43

Horari: de dilluns a divendres de 10 a 12 h i de 16 a 19 h.

SIAD Premià de Mar

c/ Joan XXIII, 2-8

Tel: 93 741 74 04

Horari: de dilluns a divendres de 8 a 15 h.

SIAD Masnou

Plaça de la Llibertat, 17

Tel: 93 557 18 70

Horari: dilluns, dimecres i divendres de 10 a 14 h. Dimarts i dijous de 15 a 20 h.

TAMAIA

c/ Ripoll, 25

Tel: 93 412 08 83

Urgències: 900 900 120

Adreça electrònica: comunicacio@tamaia.org

Web: www.tamaia.org

ABD (Associació Benestar i Desenvolupament)

Programa LARIS (Servei de tractament de la violència familiar)

c/ Quevedo, 2, baixos

08012 Barcelona

Horari: de 9 a 20 h.

Tel: 93 289 05 30

Web: www.abd-ong.org

“El safareig” (la Casa de les Dones)

Servei especialitzat en la prevenció, l'atenció i la recuperació de les violències masclistes

c/ Vinyes, 11 C, 08290 Cerdanyola del Vallès

Tel. d'atenció: 93 580 61 51

Tel. de gestió: 93 692 31 87

Web: Safareig@safareig.org

EAP Mataró

Servei Educatiu de Mataró

c/ Onofre Arnau, 32, 1a planta

08302 Mataró

Tel: 93 551 69 69

Adreça electrònica: se_mataro@xtec.cat

Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència

Avinguda del Paral·lel, 50-52 (edifici Santa Madrona)

Tel: 93 483 10 00

Adreça electrònica: dgaia.tsf@gencat.cat

Web: <http://treballiaferssocials.gencat.cat>

UDEPMI (Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil)

La Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil (UDEPMI) de la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència té la seu a Barcelona i presta serveis a tot el territori, les 24 hores del dia i tots els dies de l'any.

L'objectiu prioritari de la UDEPMI, a través de la seva vinculació al telèfon **Infància Respon 116 111**, és donar resposta immediata a comunicacions, denúncies socials i sol·licituds d'informació en relació amb casos de maltractaments infantils.

Equip de Valoració de Maltractaments Infantils (EVAMI)

Avinguda Paral·lel, 52, 08001 Barcelona

Tel: 93 483 10 00

Continuat: el contacte no és directe, s'ha de fer a través de la Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil (UDEPMI).

Adreça electrònica: dgaia.tsf@gencat.cat **A Mataró**

c/ Ferran i Guarda, 3

08302 Mataró

Tel: 93 702 28 88

Fax: 93 702 28 87

Casa de la Jove (ingressos urgents puntuals en espera de casa d'acollida)

c/ de l'Amistat, 15, baixos

08005 Barcelona

Tel: 93 215 56 26

Adreça electrònica: invia@invia.cat

Web: www.invia.cat

Direcció General de Protecció Social

Passeig del Tauler, 266-210

08019 Barcelona

Tel: 93 483 10 00

Fax: 93 483 17 46

Adreça electrònica: Portecciosocial.tsf@gencat.cat

IRES (Institut de Reinserció Social)

c/ Àlaba, 61, 1r, 08005 Barcelona.

Tel: 93 486 47 50

Adreça electrònica: direcció@fundacioire.org

Web: www.iresweb.org

Fundació Vicki Bernadet

c/ Taquígraf Martí, 30

Tel: 93 318 97 69

Fax: 93 301 54 55

Adreça electrònica: info@fbernadet.org

Assessorament a persones afectades per un cas d'abús sexual infantil.

ACULL

Servei integral multidisciplinari d'orientació i atenció a infants, adolescents i famílies

Associació Catalana per la Infància Maltractada

c/ de Nàpols, 137, 3r

Tels: 93 511 44 16 - 93 511 44 17 - 93 245 00 61

AADAS

Associació d'Assistència a Dones Agredides Sexualment.

Tel: 93 487 57 60

c/ Gran Via de les Corts Catalanes, 488

08015 Barcelona

Àmbit prevenció

c/ Sant Germà, 5

08004 Barcelona

Tel: 93 289 25 83

Adreça electrònica: info@fambitprevencio.org

Fundació AGI • ASSISTÈNCIA I GESTIÓ INTEGRAL, F.P.

c/ Pau Claris, 138, 6è 4a, 08009 Barcelona

Tel: 93 488 08 45

c/ Germans Thos i Codina, 45, 08302 Mataró

Inspecció de Treball

Travessera de Gràcia, 303-311, 6è
08025 Barcelona
Tel: 93 624 75 00

Unitat de Salut Laboral

USL Central
Edifici Salvany - c/ Roc Boronat, 81-95
08005 Barcelona
Tel: 93 551 36 59
Fax: 93 551 75 14

CCOO

c/ Castaños, 118-120
08302 Mataró
Tel: 93 741 53 40

UGT

Plaça de les Tereses, 17, 4t
08302 Mataró
Tel: 93 790 44 46

Creu Roja

c/ de l'Energia, 11 - 08304 Mataró
Tel: 93 741 02 23
Web: www.creuroja.org
Instrument d'avaluació de les necessitats
de les víctimes de violència en l'àmbit familiar.

Ajuntament de Mataró